د افغانانو تاريخ

د افغانانو تاريخ په نړۍ کي له نورو قامونو سره توپير لري دا ځکه چي افغانستان د جغرافيه په داسي علاقه دی چي له پخوا زماني څه بيا تر اوسنۍ زماني پوري د ډېر زورور ملکونو او قومونو د خپلو ګټو او مفاداتو لپاره دځ ته ستر ګي خړي کړي دي، او تر اوسه ورته محتاجه دي، خو پښتنو تل د خپل ناموس او د خاوري تحفظ ډېر په مېړانه کړی دی. د دې صورت حال په نتيجه کي پښتون بحېثيت قوم له علمه او ترقۍ لېري پاتي شو . کمال خان شېرانی په دې اړه په يو مضمون کي خپل تاثرات داسي کاږي "ځکه پښتنو د قلم څښتن کم او د توري خاوندان ، سالاران زيات پيدا کړي دي".

په دې قسمه ټولنه کي زموږ تاريخ د دوو طبقو ذکر هر وخت کړی دی، څوک هغه اتلان دي چا چي د قام رهنمائي کړې ده او په دغه طبقه کي ډېرو خپل سرونه شيندلي دي چي نن هم هر پښتون افغان په هغو فخر کوي، خو څه داسي وګړي هم په دې دوران کي موجود وو چي هغو د قام په ناموس او د وطن په آزادۍ ستر ګي پټي کړي وې او هغه وخت يې د حکمرانانو خطابات او مراعات وظائف وغيره د ځاني ګټو لپاره بهتر ګڼلو ، په تاريخ کي دا طبقه ډېره په سپکه نامه ياديږي، دا ځکه چي تاريخ د چا کردار نهٔ پټوي. افسوس دا چي دا صورت حال نن هم روان دی. له تېرو څلوېښتو کلو راهيسې په لرا و بر پښتون افغان وطن کي اور بل دی. اختلافات د نورو قامونو تر منځ دي د هغو په خپلو مفاداتو سره جنګ دی خو د جنګ ميدان د پښتنو وطن دی. هغه دلته کي سره وژني، ګټه او سود د هغو دی، تالان بې پښتانه قام دی. هم پښتانه په دې جنګ

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـي لـه يـوه بـل سره لاس او ګرېـوان دي. کېفيت دې تـه راورسېږدو چـي قاتـل د مقتـول پـه غـاړه چـاړه ايښـي ده او د تکبيـر ږغونـه کـوي او مقتـول د شـهادت کليمـه وايـي، نتيجـه دې تـه ورسـېږه چـي نـن د زوی او پـلار، د ښـځي او خاونـد او د ورور لـه ورور سـره فکرونـه او لاري بيلي بيلي دي، چـا چـي دا او ربـل کـړی دی هغـه تـه ټـول بـد وايـي، او څـوک چـي دا اورو ژنـي هغـه تـه هـم خلـک بـد وايـي، د ښـځاو بـد تميـز سـمه لانجـه جـوړه کـړې ده. نـړی پکـي مـداخلت شروع کـړی دی، د انـارکي دا منظـر يـو تـاريخي پس منظـر لـري .نـن د ويـاړ خبره دا ده چـي د پښـتو ادب لمـن دومـره پراخـه شـوه چـي د تـاريخي پيښـو منظـر يـا د خيالي تصوراتو اظهار په ښکلي انداز د ناول په شکل کي بيانوي.

د برکلـي؛ پـه نامـه دې نـاول کـي د وړومبـي انګرېـز افغـان جنـګ پـه اخـري مرحلـې کـي د يـوه کلـي او د هغـه د وګـړو کـردار پـه خيـالي انـداز او پـه دې دوران پـه کلـي کـي د پيښـي عکاسـي پـه ادبـي انـداز فرضـي نومونـو سـره کـوي چـي پکـي د دې ځـای واقعـه کښـلې ده، او د ځينـو افرادو خصوصـاً د "مـلا زمـري" پـه نامـه کـردار ښـودلی دی. ريښـتيا هـم دا ده چـي پـه دې قسـمه پـه درجنـو کسـان د لنـدن پـه خصوصـي اداره کـي تربيـت کېـدو او بيـا بـه زمـوږ وطـن تـه د ملايـانو، روحـانينو او د مشـائخو پـه جـامو کـي را ليـږل کېـدو او هغـو بـه پـه دې اړه جاسوسـي کولـه، پـه اولـس کـي بـه يـې رشـوتونه وېشـل، د پښـتنو پـه مـنځ کـي د نفـاق او انتشـار پيـدا کولـو کـار کـړو. پـه دې لـړ کـي "لارنـس اف عربيـه" ډېـر شـهرت لـري چـي د ډېـره اسـماعيل خـان پـه سـيمه کـي د پاونـده پښـتنو سـره پـه پټيالـه نـومي يـو کلـي کـي مېشـته شـو. ښـه لمونځونـه بـه يـې کـول، تـل بـه يـې د قـرآن مجيد تـلاوت کـاوه، ناروغـانو تـه بـه يـې تعويذونـه ورليکـل، دم او درود بـه يـې پـه چوکلـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ځـان يـې د پيـر كـرم شـاه پـه نامـه معرفـي كـړى ؤ. بيـا هغـه ؤ چـي د دې جعلـي انګرېـز پيـر د افغانسـتان وطـن دوسـت قـام پرسـته باچـا امـان الله خـان بانـدي د كفـر تـور ولګـاوه او پـه افغانسـتان كـي يـې داسـي اور بـل كـړو چـي پـه نتيجـه كـي امـان الله خـان لـه تختـه لاس واخسـت. كلـه چـي لارنـس ډېـره اسـماعيل خـان تـه راتلـو پـه دې دوران كـي د نوشـهره پـه سـيمه كـي د عيسـى خېلـو كلـي تـه د "ولهـن" پـه نامـه يـو بـل انګرېـز د جاسوسـي لپـاره راغلـو. هغـه ځلـور كالـه دلتـه پـه مسـجد كـي امـام ؤ، "اسـلام اور ميـډيكل سـائنس" نـامي كتـاب چـي لـه لاهـور څخـه "مكتبـه معـراج انسـانيت" اداري لـه خـوا چـاپ شـوى دى د ولهـن پـه اړه ډېـر د خونـد مضـمون شـائع كـړى دى. ليكـي چـي ولهـن وايـي "مـا دلتـه يـو كـس پيـر جـوړ كـړو پـه علاقـه كـي د دې پيـر شـهرت ويـړولـو لپـاره حكومـت د كلـي وګـړو تـه د كلـي خـالي كولـو التـې ميټـم وركـړو. خلـك د دې پيـر خـوا لـه راغلـو، پيـر صـاحب خلـك لـه كلـي خـالي كولـو منـع كـړو او ورتـه يـې وويـل كـه جهـازونـه بمبـاري وهـم كـړي د خـداى پـه فضـل بـه دا بمـان ځـاى پـه ځـاى خـاوري شـي، چـا تـه بـه نقصـان نـهٔ رسـيږي. هـم دا وشـو پـه مقـرره ورځ حكومـت پـه دې كلـي د كاغـذونو بمبـاري وكـړه چـا تـه نقصـان نـهٔ ورسـېدو، د پيرصـاحب مقبوليـت او احتـرام زيـات شـو". هغـه پـه مـخ كـاږي چـي" ولهـن وايـي د افغانسـتان د باچاامـان الله خـان خـلاف مـوږ ډېـر دا شـان كسـان تيـار كـړل پـه هغـو كـي يو "ملاشوربازار" هم شامل ؤ".

دې كـي شـك نشـته چـي د دې جنـګ پـه دوران كـي هـم ګـڼ شـمېر انګرېزانـو د پښـتنو قبـائلو، مشـائخو او د روحـانينو پـه جـامو كـي پـه فرضـي نومـانو جاسوسـي كولـه چـي پـه هغـو كـي "اليګزنـډر بـرنس" د سـكندر خـان او د هغـه هندوالنسـل سـېكرټري "مـوهن لال" د اغاحسـن

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نامه په پښتون افغان وطن کې د برپه چالاکي سره بې خطره د جاسوسي سفر هر تاریخ دان بیان کړی دی. هو موهن لال د دې اقرار په خپل کتاب کې کړي. هم دا شان "میجر پوټنګر" د روحانینو په جامو کې د خلیفه پائینده خان په نامه او "کپتان انډرمیسن" د مشائخو په جامو کې. د جاسوسي سفر تذکره دوی په خپلو لیکونو کې په ډېر فخر او ښکلي انداز سره کړې ده. هم د دې جاسوسانو پاشلی تخم پښتنو ته تر یرغلګر انګرېزانو لښکر دومره زیات سیاسي نقصان ورساوو چې تر اوسه هغه کنډو نه ډکېږي.

افسوس دا چې دا عمل اوس هم دغه شان روان دی. د اسلام په سپېڅلي نامه په زرګونو کسان پښتون افغان وطن ته راغلي دي، ۱۹۷۸ کال کې په افغانستان کې د سیاسي بدلون سره په زرګونو امریکایي او یورپي عیسائیان او یهودیان د مسلمان مجاهدینو په جامو کې راغلو هم دوی سره عرب راغلو او په مختلفو سیمو کې دا خلک مېشته شو. بیا یې ځایي وګړي له خپلو مېنو بې دخله کړل، د بل ځای کسان دلته کې اباد شول او لرا وبر پښتانه یې په داسي مصیبت اخته کړو چې د پښتنو خُله تر اوسه ترخه ده.

د "برکلي" په نامه دا ناول لیکونکی ځوان لیکوال زړګي علیخېل په دې کرښو کې د دې منظر عکاسي چې په کوم انداز کې کړې ده د سیاست او د تاریخ د طالب علمانو لپاره ښه با اثر زیار او د ستاینې وړ کار دی. د کامیابۍ په هیله.

عبدالعلي غورغشتی
۶ جون ۲۰۱۵ کراچي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زرګي "برګلی"

ناول پښتو ژبې ته سره سل کاله اګاهو پېژندګلو وکړه او د اردو ژبې وروسته ناول پښتو ته هم په هغه زمانه کې ترجمه شو. ولې ناول چې څومره په یورپي نړۍ کې وده وکړه او په اولس کښې مقبول شو، دومره دلته په پښتنو کې مقبول نهٔ شو-بیا په اردو ژبه کې ناول ډېره په تُندۍ سره ترقي وکړه او په اولس کې یې ځانته مقام پیدا کړو. په یورپ او اردو دانه طبقه کې د ناول وده او دهغې ترقي د ناول په تکنیکي ساخت کې ده. ناول په اسانه او امروزه ژبه کې لیکلی شي. د ناول مثال د سټیج دی چې مکالمه هم لري، شعرونه لري او سندري پکښې راځایولی شي. د دې نه علاوه د ناول په اولس کې ځانته مقام پیدا کولو کې یوه لویه وجه دا ده چې ناول د حقیقي خلکو حقیقي واقعات په افسانوي ډول وړاندې کوي. د روس په انقلاب او د یورپي قامونو په فکري انقلاب کې ناول لوی کردار ادا کړی دی. ناول د ښځو د فکري ودې مخکښ هم دی. په یورپ کښې ښځو په وړومبي ځل ناولونه ولیکل او د لیکوالو په قطار کې اودرېدلې.

د ناول په قسمونو کې یو مهم او غوره قسم تاریخي ناولونه دي. تاریخي ناول تاریخ خو نهٔ وي، ولې د تاریخ حقیقي واقعات د کیسې په ډول لوستونکو ته وړاندې کوي. هسې خو پوهان وایي چې هر ناول تاریخي وي. ځکه چې د ناول د پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کیسې او پلاټ سره سره زمان او مکان هم ضروري وي او په هر ناول کې چې کوم واقعات بیان شوي وي، هغه د خپل وخت کلتور، کرۀ وړۀ، ژبه، فکر، ادب او د اولسي ژوند ژواک هنداره وي. ځکه چې د غه حالات د ومره په تفصیل سره د تاریخ په کتابونو کې نۀ شي موندلی.

تاریخي ناولونه د یو خاص مقصد لپاره لیکلی شي او په تېره زمانه کې پېښ شوي ریښتوني پېښې په افسانوي ډول وړاندې کوي. په پښتو ژبه کې هسې خو ناولونه ډېر کم لیکلی شوي دي او بیا تاریخي ناولونه خو د نیشت برابر دي، په وړو کې د مالګې برابر هم نۀ دي. لکه د ښاغلي رحیم شاه رحیم ناولونه "بې بې مبارکه، غازي پیر خوشحال، سکندر اعظم" د ښاغلي غوث خېبري ناولونه "داور لمبې" او "د ابدالي توره" او اوس د دې لړۍ یوه بله کړۍ د زړګي علیخېل ناول "بر کلی" زموږ په لاسونو کښې دی.

زړګي علیخېل د وړومبي افغان جنګ د زمانې یوه کیسه وړاندې کړې ده. په دې ناول کې د دوو کلیو د اوسېدونکو پښتنو خانانو، زمیندارو او ملایانو واقعات بیان شوي دي چې ځنګه ځیني خلک د انګرېزانو مرستیال وو او د انګرېزنه د مراعاتو او روپو پیسو د پاره یې خپل اولس په انګرېزانو وځپلو او تباه برباد کړو. موږ وینو چې د غه مراعات یافته طبقه نن هم د قام سره ټګي برګي کوي او د تور

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین مالکان دي. بل اړخ ته د انګرېزانو هغه چالونه يې هم برسېره کړي دي چې خپل جاسوسان يې د ملايانو او عالمانو په جامه کې رالېږلي وو. نن هم که څېړي موږ د انګرېزانو خپلي روزنامچې ولولو نو هم دغه څهرې را ښکاره کېږي چې د پير او ملا په جامه کې يې د پښتون قام سره کومې کومې لوبې او کړې. د زرګي عليخېل په "برکلي" کې موږ ته د غه عکس ښکاره کېږي. داسې ډېر واقعات دي چې د انګرېزانو جاسوسان دې سيمې ته د ملا او عالم په جامه کې راغلي وو. لکه د سوات په "علي ګرامه" کلي کې يو فرنګي يو ولس (۱۱) کاله د جومات امامتي کړې وه او کله چې بېرته انګلستان ته لاړو نو هلته يو ورځ د يو سواتي (قمرګل) سره اتفاقي ملاؤ شو او ورته يې ويلي وو چې د علي ګرامي خلګو ته او وايه چې خپل لمونځونه را وګرځوي. دغه انګرېز به انګرېزانو ته د دې سيمې په هکله معلومات رسول. نو په دې ناول کې د ملا زمري کردار هم د داسې يو انګرېز دی. هم دغه رنګ د انګرېزانو ملګري خانان ئې هم ښودلي دي.

چونکې د ناول تقاضه وي چې حالات که ريښتوني هم وي په افسانوي ډول به وړاندي کېږي. نو زرګي هم ريښتوني واقعات په افسانوي انداز کې وړاندي کړي دي. د زمان او مکان خيال يې هم ساتلی دی او لوستونکی د تېري زمانې حالاتويني. په دې ناول کې ښاغلي زرګي د ډېر تفصيل نه ډډه کړې ده او په واقعاتو يې زور راوړی دی. په دې ناول کې که د خان جهان غوندي د مال دولت لالچي شته نو هم د هغه په کور کې يو وطن

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـال او قـام پرسـت هـم شـته چې د وطـن لپـاره د هـر رنـګ قربـانۍ ورکولـو تـه تيـار وي. ګـوا کې داسي کردارونـه مـوږ تـه ډېر کم پـه نظر راځي او مـوږ وينـو چې کومـو خلکـو د فرنګـي سـره مرسـته کـړې وه هغـه قـام پلـوره خلـک نـن هـم د ښـيرازۍ ژونـد تېـروي او چـا چې د فرنګـي سـره ډغـره وهلـې وه هغـه د فرنګـي او د هغـه د بـادارانو د لاسه نن هم خوار دي.

ښـاغلي زړګـي چې پـه کومـه موضـوع قلم پورتـه کـړی دی دا نـن هـم هغـه هـومره اهميت لـري. د پښـتون قـام او زلمـي فکـر توجـه هـم دې اړخ تـه راګرځـول د وخـت مهمـه تقاضـه ده چې هغـه د حـالاتو او د وخـت د غوښـتنو ادراک وکـړي. د وخـت او زمـانې سـره ځـان هـم اهنـګ کـړي او خپـل اولـس د دې نـاوړين نـه د ويسـتلو هڅـې وکـړي. د ښـاغلي زړګـي دا هڅـه اوس ستاسـو پـه لاسـو کـي ده. هيلـه ده چې زمـوږ نـور ليکـوال بـه هـم دې اړخ تـه پـام وکـړي او پـه دې لـړۍ کي بـه خپلـي کـړۍ او پیئيلی شي.

رشيد احمد
پروګرام منېجر
ريډيو پاکستان مظفرآباد، آزاد کشمير

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلې خبرې

پېـل کـوم د لـوی متعـال ښتن پـه سـپېڅلي نامـه چـې د ارض و سماء مالک او خالق دی.

د ملګـرو پښـتنو پـه مرسـته دا دی نـاول ستاسـو تـر لاسـو ورسېدی. زهٔ د دې نـاول پـه هکلـه هيڅ هـم ويـل نـهٔ غـوارم، تاسو خپلـه دا نـاول مطالعـه کـړئ او د خپـل علمـي شـعور پـه رڼـا کـي د دې نـاول د ښـهٔ او بـد پرېکـړه وکـړئ. هـو، دا ضـرور ويـل غـوارم چـې پـه دې نـاول کـي چي کومـه واقعـه بيـان شـوې ده هغـه د افغـان وطـن او د پښـتنو سـره پـه تـاريخ کـي پـه بېلـو بېلـو ځـايونو کـي داسـي پېښـي شـوي دي، او لا دوام لـري. خـو هغـو حقـائقو او ځـايونو تـه مـا د نـاول (اوږدې کيسـې) څهـره ورکـړې ده چـې زمـوږ نـوی ځـوان ادبـي کهـول لـه خپـل تـاريخ نـه د کيسې په انداز خبر شي.

هـر کيسـه ليکـونکی ليکـوال دا هڅـه کـوي چـې هغـهٔ يـو خـاص مقصـد و خپلـو لوسـتونکو تـه د ليـک پـه بڼـه کـي وړانـدي کـړي. پـه هـره کيسـه کـي ځـای نـا ځـای نيمګړتيـاوي وي. هـو دا مـنم چـې پـه دې نـاول کـي بـه هـم خامخـا څـهٔ نـا څـهٔ نيمګړتيـاوي وي، خـو هغـه نيمګړتيـاوي بايـد چـې نظرانـدازه کـړل شـي او د نـاول و کيسـې تـه پـام وکـړل شـي چـې څـهٔ مقصـد لـري. او زهٔ د خپلـو لوسـتونکو نـه پـه لـوی زړهٔ دا هيلـه کـوم چـې د نـاول پـه نيمګړتيـاؤ پسـې نـهٔ شـي ولاړ، بلکـې د ناول و مقصد ته ځير شي.

زهٔ اروا ښـاد څېړونکـي، ليکـوال عبـد العلي غورغشـتي صـاحب تـه لاس پـه دعـا يـم چـې پـر دې نـاول يـې د مينـې ډک او تـاريخي ليـک وليکلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دا وخت لاژوندی ؤ او د دې ناول د چاپ په انتظار ؤ. (روح یې ښاده، پر ګوریې نُور شه)

د دغو ملګرو د زړۀ له تله کورودانی وایم چې په دې کتاب کې راسره ستړي شو لکه محترم درونند لیکوال محترم رشید احمد صاحب، محترم سلیم بنګښ صاحب، ګران خلیل الله تصمیم، محمود رشي صاحب او د سبا وون پښتو ادبي ټولني کوټي ټول ملګري چې د دې کتاب په خپرولو کې یې ډېر په مینه او خلوص کومک راکړ، یو وار بیا د زړۀ له تله مننه کوم.

نور تاسو کتاب لوستلو ته پرېږدم. په مینه او درنښت

زړګی علیخېل
سهېلي پښتونخوا کوټه اولس والي
۰۲،۰۳،۲۰۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېــــل

○

مـازدیګر، لمر پټېدو ته نیم ساعت پاتـه ؤ. د کـوز کلـي د خـان جهـان زوی بازیـد خـان د پټـي پـه پولـه ګرځېدی، یـوه نـری لښـته یـې پـه لاس کـي کلـه یـو بـوټی پـه ووهـي او کـل بـل، د ځانـه سـره کلـه یـوه سـندره هـم زمزمـه کـړي. هـم پـه دغـه پولـه د لـږ لېـري نـه دوې زنـاني پـه ټکریـو کـي پټـي د دهٔ پـه خـوا را روانـي وې. د دهٔ چـي ځنګـه پـه زنـانو نظر ولګېدی نـو د پـولي نـه شـېوه شـو او لاره یـې بدلـه کـړه، زنـاني راغلـې د دهٔ پـه څنـګ کـي تېـري شـوې، د یـوې زنـاني مـخ لـږ ښـکاره ؤ ، د بازیـد خان سـترګي ناڅاپـه پـرې ولګېـدې، څـهٔ ګـوري چـي د ښائسـت یـوه ملکـه ده، تـوري غټـي سـترګي، تکـه سـپینه لکـه سـپوږمۍ، د حیـا نـه یـې سـترګي کښـته ګـوري د خپلـي ملګـري سـره روانـه ده. بازیـد د یـوې لحظـې د پـاره ورتـه هـک پـک شـو. دهٔ کلـه هـم داسـي حسـن و جمـال پـه خپـل ژونـد نـهٔ ؤ لیـدلی. دی لـږ پـه شـک کـي شـو چـي دا خـو تـا یـو ځـای لیـدلې ده خـو چېـري دي لیـدلې ده. خـو بېرتـه زر یـې سـترګي کښـته کـړې، زنـاني تېـري شـوې خـو د بازیـد خـان زړهٔ د هغـې ښائسـتې نـازنیني سـره ولاړی. زنـاني مـخ پـه وړانـدي روانـي وې او بازیـد د شـا نـه ورتـه کتـل، پـه زړهٔ کـي یـې راغلـل چـي پسـې روان شـي او وګـوري چـي د چـا د کـور دي. هـم د زړهٔ یې و منل او پسې روان شو.

زنـاني نـهٔ وې خبـري چـي یـو څـوک را پسـې دی. زنـاني لـه مخـه او بازید پـه ښـه فاصـله پـه پسـې ؤ. زنـاني د کـوز کلـي نـه ووتلـې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـخ پـه بـر کلـي روانـي وې. بازيـد هـم پسـې روان ؤ، مئينتـوب سـترګي ور رڼـدې کـړي وې، دا يـې هـم پـه سـوچ کـي نـۀ ؤ چـي د کـوز کلي او بر کلي تر منځ اړيکي ښې نۀ دي، خو بيا هم پسې روان ؤ.

دلتـه نـو وخـت هـم د ماښـام د لمانځـه شـو. د بازيـد بخـت کـار وکـړو، خلـک لمانځـه تـه تللي وو. زنانـه پـه بـر کلـي کـي يـو کـور چـي د کـلا (قلعـه) غونـدي ؤ ننـوتلې. بازيـد تـه ثرګنـده شـو چـي دا زنـاني د بهادرخـان د کـور دي. بېرتـه د خپـل کلـي پـه خـوا راسـتون شـو. زړۀ يـې ولګېـدو چـي کـور خـو مـي يـې معلـوم کـړی اوس نـو درځـه بېرتـه د خپـل کلـي پـه خـوا. ثنګـه چـي د خپـل کلـي پـه خـوا روان شـو نـو وريـاد شـو چـي دا خـو بـر کلـی دی او د دې کلـي سـره زمـوږ د کلي اړيکـي ښـې نـۀ دې نـو يـې زر د وړې نـه ثـادر پـر خپـل مـخ را تـاؤ کـړو، مـخ يـې پـټ کـړو چـي داسـي نـۀ ثـوک مـي ونـۀ پېژنـي. زر زر يـې ګامونه لوی کړل او د خپل کلي په خوا روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

دا د کـال ۱۸۴۱ ء خبـره ده چـي انګرېـز سـامراج د لـوی پښـتون افغـان تـاتوبي پـه هکلـه يـې د راتلـونکي سبا وون پالیسـۍ ترتیـب کـړي وې. پـه کـال ۱۸۳۹ ء کـي يـې د لـوی او تـاريخي وطـن د ننګيـاليو پښـتنو څخـه زخـم خـوړلی ؤ. د دۀ زخـم ورو ورو پـه جوړېدو ؤ او ځـان يـې د غـچ اخسـتلو د پـاره چمتـو کـړی ؤ. وسـلې او نفـري تـه يـې زور ورکـړی ؤ چـي څـومره زیاتېدی شي زیاتـه يـې کـړي. د هندوستان د بېلا بېلـو سیمو څخـه يـې نفري یعنـي پنجـابي سکهـان، هنـدوان، زرخريد مسـلمانان او خپـل انګرېـزي فوځيـان پېښـور تـه راوغوښـتل او جنګـي تيـاري تـه يـې دوام ورکـړو. دۀ خپلـه جنګـي پالیسـي پـه دوو برخـو وېشـلې وه، يـوه ښـکاره او مخـامخ جنګي پالیسي او بلـه پټـه جنګي پالیسي چي د مـلا، پیـر، خـان، نـواب، سـردار، ملـک پـه شـکل کـي وه. دۀ دې ځـل پـه پښـتنو کـي خپـل زرخريـد ملايـان، خانـان او نـام نهـاده پیـران پرېښـي وو چـي هغـوی د دوی د راتـګ او د پښـتنو د زړونـو نـه د وطـن او ديـن اسلام جذبه وباسي او انګرېز سرکار ته لاره هواره کړي.

بـر کلـی (کلـی بهادرخـان) د جـلال ابـاد د ښـار څخـه مـخ پـه لوېدیځ تقریبـاً اتلس میلـه لېـري پـه سـرخرود اولسـوالۍ کـي د غـرۀ پـه دامـان کـي ابـاد ؤ. د دې کلـي ابـادي تقريبـاً نـر او ښـځه، ماشـوم او زوړ ۳۰۰ تـه رسـېدله. بهـادرخـان د دې کلـي خـان ؤ. د دې کلـي خلـګ د بهادرخـان پـه خـانۍ ډېـر خوشـحال وو. ولـي چـي د بهادرخـان دسـترخوان، سـخا، مېرانـه او انصـاف تـر لېـري لېـري رسـېدلی ؤ. د دۀ پـه دسترخوان بـه و هـر غريـب مسـکين تـه دوه وختـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـړی، د دهٔ پـه در بـه و هـر مظلـوم تـه انصـاف کـه څـه بـه هغـه هنـد و ؤ تـر لاسه کېدو.

دې خـــان زوی نـــهٔ درلـــود. جائیـــداد یـــې تـــر حســـا بـه تېـــر ؤ. بـــې شـــمېره بزګـــران، پـــه کـــور کـــې یـــې نـــوکران هـــر هغـــه نعمـــت الله پـــاک ورکـــړی ؤ چـــې یـــو انســـان یـــې تصـــور کـــولای شـــي، خـــو دهٔ بـــه دا هیڅکلـه هـم نـهٔ څرګندوله چې زهٔ زوی نـهٔ لـرم، بلکـې دهٔ بـه خپلـه لـور زوی ګڼلـه. د دهٔ دا لـور چـې نـوم یـې پښـتنه وه پـه دهٔ ډېـره زیاتـه ګرانـه وه. پښــتنه چـې نـوم یـې پښـتنه وه هـم دغسـې پـه عمـل هـم پښـتنه وه. دې پښـــتنې د کلـــي د مـــلا څخـــه ډېـــره زدکـــړه کـــړې وه. کلـــه چـــې دا د پنځـــو یـــا شـــپږو کلـــو وه نـــو دا بـــه جومـــات تـــه د درس د پـــاره تلـــهٔ. بیـــا چــې کلــه دا د لســو یــا دوولســو کلونــو شــوه نــو د کلــي مــلا دا د جوماتـــه څخـــه بنـــده کـــړه او مـــلا بـــه پخپلـــه د خـــان و کـــور تـــه ورتلـــو او پښتنې ته به یې درس ورکولو.

هـــم پـــه دغـــه شـــپو کـــې یـــوه ورځ علـــي ګـــل اکـــا د بهادرخـــان مېلمســـتون (حجـــرې) تـــه راغـــی. خـــان د نـــورو مېلمنـــو ســـره پـــه حجـــره کـــې ناســـت ؤ، چـــې پـــر علـــي ګـــل اکـــا یـــې ســـترګې ولګېـــدې نـــو ورولاړ شو او پر غېږ یې کړو.

راځـه راځـه علـي ګـل اکـا خـدای دې راولـه. خـان ورمـخ تـه شـو او روغبړ یې ورسره اوکړو.

علـــي ګـــل اکـــا د روغبـــړ نـــه پـــس و تـولـــو ناســـتو مېلمنـــو تـــه ســـلام وویلو ،په ځواب کې ټولو وعلیکم ورته وویل.

علـــي ګـــل اکـــا خپلـــه لکـــړه یـــو څـــوا تـــه کښېښـــوده او د خـــان پـــه څنګ کې کښېنستی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایـه علـي ګـل اکـا چېـري وې، خـو هـیڅ درک دي نـهٔ وُ؟ خـان پوښتنه ځني وکړه.

بهادرخانـه څـهٔ درتـه ووایـم. تللـی وم د لـور کـور تـه. علـي ګـل اکا په سړه اسوېلي ورته وویل.

دا خو ډېره ښهٔ خبره ده،نو کله له خېره راغلې ؟

پرون ماخوستن راغلم.

ښــه نــو ښنګــه وه لوارګــه[1] ؟خېـر خېریـت وُ پکـي ؟لــور او زوم دي ښنګه وو ؟

ښه وُ... علي ګل اکا د مایوسۍ په انداز کي ورته وویل.

علـي ګـل اکـا یـا خـو ډېـر ستړی یـې او یـا خـو یـوه کیسـه ضـرور شـته چـي داسـي ځـواب دي راکـړو. خـان پـه تجسـس کـي پوښـتنه ځني وکړه.

بهادرخانــه څــهٔ درتــه ووایم،هلتــه مــي عجیبــه خبــري واورېدې..... علي ګل اکا ورته وویل.

ښنګــه عجیبــه خبــري ؟ خېــر خــو دی، هغــه لــور خــو دي خوشحاله ده ؟ خان بیا پوښتنه ځني وکړه.

هو شکر هغه ډېره خوشحاله وه، خبره بله ده.

څهٔ خبره ؟

مــا هلتــه د خلګــو د خُلــې واورېــدل چــي انګرېــزان بیــا راروان دي او د دې واره هغــوی ډېــره ښــهٔ تیــاري هــم نیــولې ده، هغــوی د کرنـل ونـډ، د سـکهانو (پنجابیـانو) او انګرېزانـو مـړو د بـدل پسـې راروان دي....علي ګل اکا ورته وویل.

---

[1] : لوارګه په خېبر اېجنسۍ، خېبر پښتونخوا کي د تورخم سره تړلې علاقه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

علي ګل اکا که دا سي وي نو موږ هم څه بنګړي نهٔ دي په لاس کړي. هم هغسي به يې ذليل کړو لکه او س اوس په دې کال کي مو ذليله کړل، او بله دا چي که دا خبره رښتيا وي نو انګرېز به دې واره ښهٔ په طاقت سره ميدان ته را دانګي. خان په ځواب کي ورته وويل.

د کوټې په کونج کي ناست د کلي يو سپين ږيري پر خان غږ کړو چي؛

بهادرخانه! دا خبره تېره مياشت هم علي ګل کړې وه خو انګرېز خو پرېږده د انګرېز سپي مي هم لا نهٔ وليدو.

جانو اکا! تهٔ نهٔ يې خبر که دي ځان اچولی دی. کله چي زموږ د ازادۍ تحريک پيل شو نو دې علي ګل اکا به د دې تحريک تبليغات کول. بيا چي کله موږ په کابل کي د شجاع الملک او انګرېزانو غاښونه ورمات کړل نو هم دې علي ګل اکا زموږ د غازيانو پر زخمونو مرهم ايښودو. د علي ګل اکا خبره زهٔ هيڅکله هم نهٔ شم غور ځولی.

زما په ياد دي چي کله د انګرېزانو فوځ په دې لاره تېښته کوله نو زموږ مجاهدينو هغه ټول مړهٔ کړل. په شمېر اوولس (۱۷) زره کسان وو، جانو اکا! اورې اوولس زره کسان. خان، جانو اکا ته په ډاډ دا خبره وکړه.

نو په هغو کي مو يو څو کسان ولي پرېښودو؟ جانو اکا سوال ځني وکړ.

هو په هغو کي مو لس وو که دوولس ژوندي پرېښودل. په هغو کي يو ډاکټر برائيډن ؤ او يو څو نور کسان، دا موږ ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکبرخان (وزیر اکبرخان) له خوا امرؤ. خان په ځواب کي ورته وویل.

د دې وجه څهٔ وه؟ یو چا د بلي خوا سوال وکړ.

د دې وجه دا وه چي انګرېزانو ته دا ثرګنده شي چي موږ د دې خاوري د پاره څهٔ څهٔ نهٔ شو کولای او دوی ته زموږ د طاقت عیني شاهد هم ضروري ؤ چي افغانان څومره غېرت مند دي او بله دا چي افغان هیڅوک نهٔ شي غلا مولای، هان زموږ بد قسمتي دا ده چي زموږ واکداران صحیح خلګ نهٔ دي راغلي.

تا نهٔ وکتل کله چي موږ کابل فتح کړ نو شجاع الملک ورک شو. موږ د هغه زوی فتح جنګ د وطن پر تخت کښېناؤ خو هغه هم د انګرېز غلام وختو او په شپه شپه کي د شپنو په جامه کي له کابله وتښتېدو او ودلته جلال اباد ته راغلو. دا زموږ بدبختي ده چي موږ یو صحیح مسلمان باچا نهٔ کړو پیدا چي د دې انګرېز سامراج غاښونه یې ورمات کړي وای. هان اکبرخان د دې وطن په صحیح معنا بچی دی. هغه د وطن د ازادۍ بېرغ جګ ساتلی دی. باید چي موږ د اکبرخان ملاتړي شو او د دې وطن په ننګ کي وږه په وږه د اکبرخان سره روان شو. علي ګل اکا چي کومه خبره راوړې ده هغه کېدای شي چي سل په سله صحیح وي. باید چي موږ له ننه څخه تیاري ورته ونیسو. خان و ټولو ته د نصیحت په توګه وویل.

بهادر خانه! تهٔ یو کار وکړه. علي ګل اکا ورته وویل

هغه لکه څنګه؟

هغه لکه داسي تهٔ یو څوک جلال اباد ښار ته ولېږه هغه دي هلته ټول حال معلوم کړي. بیا تهٔ داسي وکړه چي اکبر خان ته یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خط ولیږه. په هغه کي ټول تفصیل بیان کړه او د هغه ځواب طلب کړه چي څهٔ کول پکار دي. علي ګل اکا ورته مشوره ورکړه.

دا خو دي ډېر ښه راته وویل. علي ګل اکا زهٔ به انشاء الله هم دا اوس یو څوک ولیږم. څنګه دي خوښه ده؟ خان ورته وویل.

زما خود خوښه ده. او باید چي د دې خلګو هم پوښتنه وشي. علي ګل اکا د ناستو خلګو خوا ته اشاره وکړه.

زموږ خو خود خوښه ده. باید دا کار یو داسي زمه وار ته وسپارل شي چي هغه موږ ته صحیح معلومات را ورسوي. په ناستو خلګو کي یو سپین ږیري دا خبره وکړه.

نو سمه ده، زهٔ به د حاجي غلام و زوی ته دا کار ورسپارم که د حاجي غلام دا خوښه وي. څنګه حاجي صاحب خوښه دي ده که نهٔ؟ خان د حاجي غلام اکا و خوا ته په کتو کي دا خبره وکړه. کوم چي د کوټې د دروازې سره ناست ؤ.

د خیر کار او پوښتنه؟ زهٔ څه مجال لرم چي خپله خوښه نا خوښه وو ایم. زهٔ به خپل زوی انشاء الله خامخا د رالیږم، تهٔ بې غمه اوسه، هغه ډېر بیداره عسکر دی، که پوهه شوې. حاجي غلام اکا د خپل ځای څخه راجست شو، په دوو تلو کښېنستی او په ډېر ډاډ یې و خان ته دا خبره وکړه.

خوشحاله اوسې ستاغم دي خدای نهٔ رابا ندي وینې. هو دا منم چي زوی دي ډېر هوشیاره او باتوره ځوان دی، په دې خو مې د هغه خبره وکړه، تهٔ ورشه او زوی دي زر تر زره راولیږه، وخت نهٔ لرو باید چي د وخت له مخه موږ تیاري ونیسو. خان حاجي غلام اکا ته ځواب ورکړ او نورو خلګو یې هم تائید وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

د غرمې وخت ؤ، ګرمي هم دومره زياته نهٔ وه، ولې چې تېر ماخوستن باران شوی ؤ، هوا لږ غوندې خونکه وه، په کوز کلي کې د کلا په څېر د يوه غټ کور په يوه کوټه کې بازيد خان پر بستره ستوني ستخ پروت پورته چت ته يې ځير ځير کتل او د خيالونو پر نيلي سپور يوه دنيا يې جوړه کړې وه. په دې دنيا کې دی او د دهٔ سره يوه نازنينه وه چې دهٔ په خپل ژوند کې صرف دوه واره ليدلې وه. دهٔ ته ورپه ياد شو چې دا خو هغهٔ پېغله ده چې دهٔ دوه کاله مخ کې د انګرېز سامراج خلاف په جنګ کې ليدلې وه. اول واريې په جنګ کې هغه وخت ليدلې وه کله چې دې نازنيني و ټپيانو ته پټۍ ورلګولې. دا ځوان هم لږ غوندې زخمي شوی ؤ، دې نازنيني دهٔ ته پټۍ لګولې وه، دهٔ چې کله دا نازنينه وليدله نو خپل معمولي زخم يې هېر شو. دې نازنيني د دهٔ په زړهٔ کې ځای جوړ کړو او دی دا وخت د هغې نازنيني په خيالونو کې ورک ؤ چا چې د دهٔ پر زخم مرهم لګولی ؤ. دوې ورځې مخ کې يې بيا په خپل کلي کې اوليدله او ځان ته يې معلومه کړه چې د چا د کور ده. دا مينه د يوې خوا مينه وه. د آبلې خوا خو هيڅ اشاره هم نهٔ وه. بازيد د ځان سره سوچ کاوه چې څنګه به خپل د مينې اظهار ورته کوم؟ څنګه به يې خپلوم؟ دا سوچونه وو چې شپه او ورځ يې وهل.

بازيد خان د کوز کلي د خان، خان جهان زوی ؤ. پلار د دهٔ د پاره هر نعمت راوړی ؤ، هر نازيې اخستی ؤ، صرف دومره به يې ځنې غوښتو چې له جنګه لېرې شي. خو دا ځوان چېري له جنګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېـري کېـدا ی شـو . د دهٔ پـه زړهٔ کـې د وطـن او سـپېڅلي ديـن جذبـه وه. دا جذبه چېري سرېدی شوه.

بازيـد پـه خپلـو سـوچونو کـي غـرق ؤ چـي پـلار خـان جهـان کوټې ته را ننوتی. پر بازيد يې غږ کړو چي؛

بازيده، او بازيده

جـج، جي بابا. بازيـد يـودم د خپلو سـوچو څـه و اصـلي دنيـا تـه راغی.

څـهٔ سـوچونه وهـي. خـان جهـان لـږ پـه تُنـده لهجـه کـي ځنـي وپوښتل.

هيڅ نهٔ بابا. دغسي پروت وم.

نـن ماخوسـتن څـه مېلمانـه دي. يـو پسـه حـلال کـړه او صـادين اشپز ته حال ورکړه چي راشي او ښه کبابونه پاخه کړي.

سمه ده، بازيد خان جهان ته ځواب ورکړو.

خـان جهـان هـم د دې خبـري سـره سـم ولاړی. بازيـد بيـا سـوچونو تـه دام ورواچـوی خـو سـوچونه يـې پـه دام کـي نـهٔ شـو راګيـر، دی هـم ولاړ شـو او د کـور و هغـه څنـډي تـه ولاړی چېـري چـي پسـونه ولاړ وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

مازدیګری ؤ......

پښتنې د کور د کاره ځان خلاص کړی ؤ، هغه په خپله کوټه کې ناسته په رخت یې ګل دوزي کوله، په کوټه کې د ډیوې رڼا د پښتنې په مرسته کې ځان داسې روښانه ساتلی ؤ لکه د ځوارلسمې سپوږمۍ چې و یوه مسافر ته د خپل منزل لار ورښیي.

دا خپل په کار کې دومره مصروفه وه چې د کوټې و دروازې ته یې هم پام نهٔ ؤ. پلار بهادرخان په دروازه کې ولاړ په ډېر ناز یې خپلې لور پښتنې ته کتل. دهٔ ته د پښتنې د ماشوم توب هغه وخت ورپیاد شو کله چې به دا د مور په غېږ کې وه او هغه به هم دغسې د پښتنې په ناز کې مصروفه وه. خپل په چاپیریال به هیڅ نهٔ وه خبره. هم دغسې به بهادرخان خپلې ګرانې مېرمنې ته ولاړ په مینه کتل. د دهٔ مېرمن تېر کال د یوې ناروغۍ له ستمه د دې دنیا څخه کوچ کړی ؤ. د هغې بېلتون بهادرخان او پښتنې ته ډېر زیان رسولی ؤ. بهادرخان چې به کله یوازې شو نو د خپلې ګرانې مېرمنې په یادونو به یې ځان غولولو. خو چې کله به یې پر پښتنې سترګې ولګېدې نو به یې زړهٔ بېرته خوشحاله شو. د مېرمنې غمجن یادونه به ترېنه لاړو او د لور پښتنې خوږه خندا به ورته په مخ کې خوره شوه.

بهادرخان له ډېره وخته په دروازه کې ولاړ لور ته کتل، اخر یې خپلې غاړې تازه کړې.

پښتنې چې کله د خان غږ واورېدو نو جسته راپورته شوه

خان لاله تهٔ؟ راځه. پښتنې زر قالین ورته سم کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـه نـه بچیـه خپـل کـار کـوه، ناحقـه مـي لـه کـاره وباسـلې. خـان پـه هغه ځای ولاړ ځواب ورکړو.

کارونـه خـو هـر وخـت کېـږي خـو د خـان لالـه سـره مجلـس کلـه کلـه. ولـي خـان لالـه مـوږ تـه دومـره نـه دی خـلاص لکـه چـي دې کلـي ته خلاص دی. پښتنې په مسکا کي ورته وویل.

نـه بچیـه داسـي نـه ده، تـه زمـا د وجـود برخـه یـې، زمـا روح یـې، روح او وجـود هیڅکلـه هـم نـه شـي جـلا کېـدای، چپ لـه مرګـه. خـان په ځواب کي ورته وویل.

خـان لالـه زه مـنم چـي زه او تـه یـو ځـان او دوه وجـوده یـو، هسـي مـي تـو کي درسـره کـولې، تـه راشـه دلتـه کښېـنه، لـږ مجلـس راسـره وکړه. پښتنې بیا په مسکا ورته وویل.

خان راغی او د دې په څنګ کي په قالین کښېنستی.

بچیـه تـه ډېـره لـه کـوره مـه وزه، حـالات ښه یـک نـه دي، خـان د نصیحت په توګه ورته وویل.

ولـــي خـــان لالـــه! خیـــر خـــو دی ، تـــه ماتـــه پرېشـــان غونـــدي ښکارې.

هیڅ خبره نه ده، هسي مي تاته ویل چي ډېره مه وزه.

ښه یـک دی تـه چـي څنګـه وایـې هغسـي بـه کېـږي، خـو زه ګـودر او د ګل میني کره ضرور ځم، زما هلته ښه سات تېرېږي.

سـمه ده هلتـه د تلـو اجـازه تاتـه شـته. خـان پـه مسـکا کـي ورتـه وویل.

پښتنه هم خوشحاله شوه او له ځایه ولاړه شوه.

زه ځـم تالـه مـړی را اخلـم، ښه ولـه ورځ دي د خلګـو پـه خـدمت کـي تېره کړې ده. پښتنې د ولاړېدو سره سره ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا بچیه ! زۀ مور یم، زما خوا ته هیڅ نۀ کېږي....... تۀ داسي وکړه چي یوه پیاله ترخي چای راجوړي کړه، لږ به مي ستړیا پري وسا شي. خان په مینه پښتني ته وویل او د کوټي د دېوال ته یي ډډه ایله کړه.

سمه ده خان لاله اوس به یي زغرد در ته پخي کړم. پښتني دا خبره وکړه او د اشپز خاني خوا ته روانه شوه. خان هم خدای خبر چي د کومو سوچونو و سمندر ته لاهو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

د خان جهان په حجره کې يو ملا ناست ؤ او ګېر چاپېره د کلي علاقې خلک راغلي ناست وو. دې ملا ته نږدې مخامخ يو سپين ږيرى ناست ؤ او ملا ته ګويا نؤ چې؛

ملا صاحب! زما غرې خوږېږي، څهٔ په وکړم خو د لمانځه يې لا ايستلى يم. تهٔ يو دم يا تعويذ راکړه چې دا خپل لمونځ خو په کراره ځنې وکړم له دې ميرات مړي دړده.

کاکا! خو د بهٔ دې غرې خوږېږي. جنګ د باچهانو تر منځ دى او په کې غور ځې تهٔ، کرار پر کور کښېنه، تسبې راواخله او الله الله کوه، دا دنيا بهٔ دې هم سمه شي او هغه دنيا هم، پوه شوې.

تهٔ يا هم يو دم راباندې وکړه. سپين ږيري ورته وويل.

سمه ده وبه يې کړم خو زما پر خبره بهٔ هم عمل کېږي.

خو د بهٔ يې کوم. ملا خو د خداى د لارې تر مور ښه خبروي.

ملا صاحب په سپين ږيري دم وکړى. سپين ږيرى ولاړ شو او ولاړى. يو ځوان ورا نږدې شو او ملا ته يې وويل چې؛

ملا صاحب اولاد نهٔ لرم، تهٔ يو تعويذ راکړه چې خداى اولاد راکړي.

اولاد بهٔ دې ځنګه کېږي چې نفس دې د باچا د غنمو په خوړلو سوړ دى. د باچا غنم ساړه دي ساړه، او د خپلي باچهي د پاره يې ستا سو پر وجود نو خپله ماڼۍ جګه درولې ده. دى لګيا دى دا انګرېز سره جګړه کيي هغه هم ستاسو د بازو په زور. کله يې دا پوښتلي دي چې اولس مې څهٔ مجبورى، ناروغۍ او ستونزې لري. بس خپله باچهي د ربانده ي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوري او ته‌لا لګیا یې د هغه د باچهي د ساتلو د پاره بچی غواړې هان. ملا ډېر په تُند لهجه‌دا خبري وکړې. ځوان حیران شو چي په ملا څه‌وشو.

ملا صاحب د باچا او د انګرېز د جنګه مې توبه‌ده، ته‌ماته‌تعویذ راکړه چي خدای اولاد راکړي. د وادۀ مې ۵ کاله‌شوي دي. ستا نوم مې واورېدی چي ستا په‌خُله‌او دم کي شفا ده‌نو درته‌راغلم. بس ته‌به‌یې کیږ خدای به‌یې کیي. ځوان ورته‌په‌زاری‌شو.

تعویذ درکوم‌خو د جنګه‌به‌ډډه کیږ، کنې تعویذ کار نۀ کیي.

درته‌ومې ویل چي د آپلار مې لاتوبه‌ده چي د باچا د پاره‌به‌جنګ کوم.

سمه‌ده، آن‌دا واخله، دې ته‌به‌درې سپین او دوه‌تور پوښونه ورکړې، بیا به‌د څرمن یو پوښ ورکړې او په‌غاړه‌به‌یې کړې. خدای به اولاد درکړي.

ملا صاحب ستا یې کورودان، څو شکرانه‌دي شوه؟ ځوان ورته وویل.

زما شکرانه‌دا ده‌چي جنګ به‌نۀ کیږ بس.

ته‌بېغمه‌شه‌ملا صاحب. چي یو وار مې وویل بیا نو د چا پلار هم‌په ما جنګ نۀ شي کولای.

ځه‌ورځه‌په‌مخه‌دي ښه. ملا صاحب ځوان رخصت کړو. ملا صاحب څنګ ته‌ناست خان جهان ته‌سترګه‌وو هله‌هغه‌پوه‌شو چي ملا صاحب څۀ ویل غواړي نو یې پر خلکو ږغ کړو چي؛

ورونو! ملا صاحب ډېر ستړی دی تاسو داسي وکړی چي سبا له خېره‌راشئ. نن به‌ملا صاحب لږ آرام وکړي. خلک هم‌ولاړ شول او ولاړل. په‌کوټه‌کي یو ملا صاحب او بل خان جهان پاته‌شول دواړو یو بل ته‌وکتل او ویې خندل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

انګرېز دې ځلي په ډېر لوی طاقت او جنګي سازوسامان سره په کابل د برید کولو تیاري کړې وه. د ازادۍ د تحریک مشر وزیر اکبرخان هم هري خوا ته قاصدان استول. هغه دې ځلي انګرېزانو ته ډېر بنه دام جوړ کړی ؤ. د انګرېزانو بې شمېره فوځیان دهٔ په تېر جنګ کي بندیان کړي وو. د کابل د شاوخوا سیمو خلګ په ګڼ شمېر تعداد کي د تحریکِ ازادۍ په لښکر کي شاملېدو. کله چي انګرېزانو دا ولیدو نو یې په تېښته کي د ځان خیر وګڼلو.

د جنرل پالک په مشرۍ کي انګرېز له کابله وتښتېدو. دلته په جلال اباد کي انګرېزانو خپل ظلم ته دوام ورکړو. په ښار او شاوخوا سیمو کي د تحریکِ ازادۍ د مجاهدینو او د انګرېزانو تر منځ په وار وار جنګونه روان وو.

دا د کال ۱۸۴۲ ء د مئۍ میاشت وه. په کلي بهادرخان باندي د انګرېزانو (بشمول پنجابي سکهـ) یو ډېر لوی ریجمنټ (د فوځ دستې) حمله وکړه. د کلي خلګو په مېړانه د کلي دفاع وکړه. بهادرخان د کلي د لښکر سالار ؤ، د کلي ملا چي په اخوندزاده مشهور ؤ وږه په وږه یې د بهادرخان سره د جنګ سنګر تود ساتلی ؤ. علي ګل اکا، جانو اکا، غلام اکا ټول په دې ننګ کي شامل وو. ځوانانو یو تر بله د مېړاني او د غېرت تاج پر سر د ایښولو هڅه کوله.

پښتنه د ګل میني او نورو پښتني مېرمنو په مرسته د سنګر د ټپیانو په ټپونو یې ملهم لګاؤ، کله به یې مجاهدینو ته اوبه ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړلې، کله به يې له خپله کوره د توپک کارتوس که د کوم چاسره به توپک ؤ ورسوو. د پلار سره سمه وړه په وړه د وطن د ازادی په ننګ کي ولاړوه.

بازید په نقاب کي پټ د بر کلي د مجاهدینو سره په دې ستر کار کي شریک ؤ، دی د پلار د نظریې مخالف ؤ، دهٔ د پلار توپک راپټ کړی ؤ، کارتوس د خان د کوره ور رارسېدل، خو په دې ټول واقعه کي د دهٔ سترګي پر هغه چا برابري وې د کوم چا د پاره چي دهٔ د پلار توپک راپټ کړی ؤ. حالانکي د دهٔ پلار خان جهان د انګرېزانو سره صلح کړې وه. هغه خپل کلی انګرېزانو ته سپارلی ؤ. انګرېزانو د دهٔ د کلي د هر کور څخه خپلي ارام ګاوي جوړي کړي وې. د کلي په شاوخواکي يې پوستې (مورچي) جوړي کړي وې.

د جنګ څخه دوې اوونۍ مخ کي بهادر خان و خان جهان ته حال لېږلی ؤ او ورته يې ویلي ؤ چي جهاد ته ځان تیار کړه. اول خو خان جهان هو ورته وکړه خو بیا وروسته د دهٔ کره څه مېلمانه ولیدل شول. په هغو کي یو ملا هم ؤ. دا ملا، ملا زمری نومېدو. دې ملا د کلي په جوماتکي لمونځ ورکول پیل کړو. زوړ ملا خدای خبر چي چېري ورک شو. دې ملا به د غازي وزیر اکبر خان خلاف خبري کولې. انګرېزان به يې انسان دوسته، امن پسنده، انصاف داره او د دې وطن دوستان ګڼل.

دغه دوران روان ؤ چي یوه ورځ بهادر خان علي ګل اکا او اخوندزاده صاحب و خان جهان ته ولېږل. دوی خان جهان د جنګ له پاره نهٔ کړو قائل. د خان جهان په مېلمستون کي دا بحث

(c) ketabton.com: The Digital Library

شروع ؤ چي ملا زمري راغی. خدای خبر چي څه خبر کړی ؤ چي د خان جهان په مېلمستون کي داسي کیسه شروع ده.

د سلام و دعا نه پس خان جهان د علي ګل اکا او اخوندزاده صاحب تعارف ورته وکړو او هغه خبره یې هم ورته وکړه د کومي خبري د پاره چي دوی دواړه راغلي وو.

ملا زمري چي دا واورېدل نو یې په ډېر ادب او احترام خپلي هغۀ خبري پیل کړې د کومو خبرو چي دی دې کلي ته راغلی ؤ.

علي ګل اکا او محترم اخوندزاده صاحب! تاسو به خبر یاست یا نۀ یاست خبر چي دا خلک زما مطلب انګرېزان د څۀ د پاره دلته راغلي دي. انګرېزان څۀ وحشیان نۀ دي چي خلک خوري، هغوی د انسانانو تر منځ دوستي جوړوي، دلته به پاخه پاخه سړکونه جوړ شي، خلکو ته به روزګار تر لاسه شي، تۀ ورشه په هندوستان کي وګوره څومره امن، خوشحالي، ورورګلوي او ترقي روانه ده، باید چي موږ و انګرېزانو ته څه ضرر ونۀ رسوو، دا جنګ د باچهانو دی، هغوی د خپل تخت د پاره ما و تا جنګوي، خپله د کلا په څیر په غټه ماڼۍ کي ناست وي، مړو موږ، تېپیان کېږو موږ، زموږ بچیان یتیمان کېږي، لاکن ګټه و دوی ته رسي، د دوی بچیانو ته رسي، باید چي موږ په دې خبرو سر سره خلاص کړو، باید چي موږ اولس په دې غوبل کي ځان نۀ کړو شریک.

د دې خبرو اورېدلو سره اخوندزاده صاحب ولاړ شو او علي ګل اکا ته یې وویل؛ راځه علي ګل اکا، خان جهانه موږ ته اجازه راکړه، موږ به ستا او د زمري ملا په خبرو غور وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـو ولـي نـهٔ خـود ، کـه څـه ضـرورت وي مـوږ بـه پخپلـه ستاسـو کلـي تـه درشـو ، کـه څنګـه خـان جهانـه. مـلا زمـري د خوشـحالۍ پـه اندازکي وويل او بيا يې خان جهان ته مخ راواړوی.

هـو هـو بالکـل دا خـو د خيـر کـار دی، خلـک لـه مرګـه سـاتل خـو ډېر لوی کار دی. خان جهان ورته وويل.

مـوږ تـه راکـړئ اجـازه مـوږ ولاړو ،تاسـو خپـل مجلـس وکـړئ، دخـدای پـه امـان. اخونـدزاده صـاحب دا خبـره پـوره کـړه او روان شو.

سـمه ده پـه مخـه مـو ښـه، بيـا مـوږ تـه حـال راکـړئ. مـلا زمـري ورتـه وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

يعني انګرېز خپل زار په دې علاقه کې پاشلي دي. خان و اخوندزاده صاحب ته د سوچ وهلو پس دا وويل.

هو خانه! دا سړی ډېر زيات مشکوک دی، يوه مياشت مخکې زۀ د خان جهان د مور فاتحې ته تللی وم نو د خان په مېلمستون کې زاړۀ قالينان هوار ول، اوس چې مو وکتل نو يې قالينان، د دربچو پردې هغه هم هندوستانۍ، د خان جامې، څادر، لونګۍ هر څه نوي وو. اخوندزاده صاحب ورته وويل.

اخوندزاده صاحب دا د انګرېز زرخريد دي، له دوی څخه به ځان او د کلي علاقې هر سړی هر ځوان حتی چې ماشومان به لا هم ځني ساتو، د دغسې خلکو له لاسه د اسلام او د دې لوی تاريخي قام نوم بدنام دی، يو مونږ يو چې د وطن او دين دفاع کوو او بل د دوی رنګه خلک دي چې د دين او د وطن د دښمنانو سره د څو پيسو او اسائشو په خاطر ټول ايمان ناموس او ننګ خرڅ کړي، خير ښه شو چې د خان جهان څهره را معلومه شوه، اوس نو بايد چې مونږ خپله تياري ونيسو. خان ورته وويل.

دا د هغه وخت کيسه ده چې انګرېز لا دې کلي ته نۀ ؤ راغلی. خو انګرېز خپل زرخريد خلک په دې علاقو کې د ملا او پير په جامو کې خپاره کړي وو. انګرېز د ملا او پير سره سره د کلي علاقو باأثره خلک هم د ځان ملګري کړي وو. خان، ملک، سردار، نواب رنګه خلک يې د ځان غلامان کړي وو. د ډېرو خلکو خواهشات يې ورپوره کړي وو. نام نهاده نوابان، سرداران، ملکان او خانان يې د خپلو ګټو د پاره جوړ کړي وو. د پښتانه قام

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصل نوابان، سرداران، ملکان او خانان يې د دغسي بې ناموسه مشرانو په لاس ورو ورو ختمول پېل کړي وو. ملا په هغه وخت کي د يو باچا حېثيت درلود. د دۀ خبره بلا تحقيق د قران توری بلل کېدی. ساده پښتون اولس د داسي ملايانو د ضمير فروشۍ نه خبر نۀ وو. خبرېدو به څنګه؟ که چا رښتيا خبره کوله نو هغه به مرتد او کافر ګڼل کېدو. ساده پښتون په دې څۀ خبر ؤ چي د ملا په جامه کي ماته د انګرېز روزلی جاسوس يا تنخوادار راغلی دی. هغه په دې څۀ خبر ؤ چي د دې ملا په اوږه انګرېز توپک ايښی دی. هغه ملايان او بزرګان څوک چي د تحريک ازادۍ په لار کي دنګ ولاړ وو هغه به يې په څۀ نا څۀ پلمه يا طرِيقه ختمول د دوی مقدس مقصد او دنده وه. هم په دې مقدسه خلګو کي يو ملا زمری هم ؤ چي انګرېز سامراج د وطن د وګړو د غلامولو د پاره د ځان سره په دې مقدسه کار کي شريک کړی ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

مـازدیګر لمـر پټېـدو تـه نـیم سـاعت پاتـه ؤ چـې سـخي بزګـر د خـان د ځمکـو نـه د کـور پـه خـوا روان شـو. هغـه د پټـو پـه پولـه بیلچـه په اوږه روان ؤ چې د شا د خوا غږ په او شو،

سخي، آ سخي،

دۀ چـې شـاته وکتـل نـو د کلـې مـلا اخونـدزاده صـاحب یـې تـر سترګو شو نو ورته ودرېدی.

اخونـدزاده صـاحب هـم ورتـه راغـی او د سـلام نـه وروسـتو هـم په هغه خوا ورسره روان شو په کومه خوا چې سخي بزګر روان ؤ.

اخونـدزاده صـاحب څنګـه یـې او دې خـوا تـه څنګـه را چکـر شوې؟ سخي ښه په مسکا ځني پوښتنه وکړه.

سـخي جانـه سـتا پسـې راغلـی یـم، د یـوې خبـرې معلومـات مـې درڅخه کوی؟ اخوندزاده صاحب په ځواب کې ورته وویل.

خیر څنګه معلومات؟

هغـه داسـې چـې سـتا پـه خیـال د کلـې ځـو ځوانـان داسـې شـته چې په دې کلي قربان شي؟ اخوندزاده صاحب سوال ځني وکړ.

اخوندزاده صاحب زۀ ستا په خبره نۀ شوم پوه؟

زمـا د خبـرې مطلـب دا دی چـې د انګرېـز سـترګې بیـا سـرې شـوې دي، هغـه د غـچ اخسـتلو لـه پـاره تیـارې نیـولې ده او مـوږ هـم د تېـر وار رنګـه د دۀ سـترګې ویسـتل غـواړو. اخونـدزاده صـاحب پـه ځواب کې ورته وویل.

اخونـدزاده صـاحب تـۀ هـم باچـا سـړی یـې، څـوک د دې طوفـان مخ ته ودرېدای شي. سخي ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولـي مـوږ د دې باطـل طوفـان مـخ تـه مخکـې نـۀ يـو ودرېـدلي ؟ ايـا دا زمـوږ اول وار دی ؟ اخونـدزاده صـاحب پـه ځـواب کـې ورتـه وويل.

هغـه خـو ټهيـک دی، لاکـن مـا خـو اورېـدلي دي چـې د دې ځلـې انګرېـزپـه ډېـر لـوی طاقـت او قـوت سـره پېشـقدمي کـوي. سـخي ورتـه وويل.

باطـل چـې هـر څـومره طـاقتور شـي د حق مـخ تـه هيڅ نـۀ دی، او بلـه دا چـې د حق کومـک الله پخپلـه کـوي، تـۀ دا راتـه ووايـه چـې دا ځلـي بـه څـومره ځوانـان د ننـګ و سـنګر تـه را تيـار کـړې؟ اخونـدزاده صـاحب سوال ځني وکړ.

اخونـدزاده صـاحب تـر اوسـه مـې هيڅـوک لا هـم نـۀ دي ليـدلي چـې پـه دې هکلـه دې سـنجيده وي، زمـا پـه خيـال چـې د دې ځلـي بـه دا کلـی د انګرېزانـو خـلاف نـۀ ودرېـږي. سـخي پـه ځـواب کـي ورتـه وويل.

سـخي تـۀ معلومـات وکـړه او سـهار د خـان کـوټې تـه راشـه. اخوندزاده صاحب ورته وويل.

اخوندزاده صاحب که خفه کېږې نۀ زۀ دا کار نۀ شم کولی.

ولي ؟

د ولـي خبـره نـۀ ده، خبـره دا ده چـې زۀ د دې ځمکـو نـه يـوه خـوا تـه هـم نـۀ شـم تـلای، زۀ دومـره مصـروف يـم چـې خپـل ماشـومان پـه اوونـۍ (هفتـه) کـې يـو واريـا دوه وار ويـنم، د دې ځلـي مـې معـاف کـړه، کـه موقـع پـه لاس راغلـه نـو ضـرور بـه سـتا پـه ښـه درشـم. سـخي پـه ځـواب کـې ورته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـا پـه بنـه نـهٔ، د ديـن او د وطـن پـه بنـه ورشـه، زهٔ سـتا پـه خبـره پــوه شــوم ماتــه اجــازه راکــړه چــي د مابنــام د لمانځــه وخــت راقريــب دی،زهٔ درنـه ځـم جومـات تـه،خو کـه فرصـت دي ومونـدو نـو يـو وار د خان کوټې ته راشه. اخوندزاده په تلو کي دا خبره ورته وکړه.

بالکـل اخونـدزاده صـاحب خـود بـه درځـم، دا هـم د خـان کـار دی،څـه وکـړم دي ځلـي زهٔ خـان پـه دې کـار سـخت مـامور کـړی يـم، خفه نهٔ شې. سخي پسې غږ کړو.

ســمه ده زهٔ درنــه لاړم، د جومــات وخــت نــزدې دی. اخونــدزاده صاحب يو ې خوا ته روان شو او دا يې وويل.

د اخونـدزاده صـاحب د تلـو نـه پـس سـخي پـه مسـکي کـي د ځـان سـره وويـل چـي، اخونـدزاده صـاحب تـهٔ څـهٔ خبـر يـې چـي څـهٔ کېږي.....

د دې ويلو سره سم سخي د پټو په پولو د کور په خوا روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

بازید د کلي په پټو کې د یوې ونې وړه ته ښکلي ته ښکلي ته شنګ وهلی د کلي نه لېرې یوازې ناست د خپلې نازنینې په یاد کې شپېلۍ یې غږوله. دهٔ په شپېلۍ یو داسې غمګین سُر چېړلی ؤ چې انسان یې بې خوده کوو. دهٔ هم دغه سُر اخستی ؤ چې د شا له خوا د دهٔ ملګری فضل چې د دوی د بزګر زوی هم ؤ راغی او د دهٔ شاته پټه خُله ودرېدی. دهٔ هم د بازید د شپېلۍ په په خوږ غږ غوږ نیولی ؤ. فکر یې وکړو چې بازید خو د دې له مخه داسې خوږه شپېلۍ نهٔ وهله نن ولې داسې بدلون په کې راغلی دی نو یې پر بازید غږ وکړو.

واه واه ماشاالله، ډېره ښکلې شپېلۍ واه خان واه.

بازید زر شاته وکتو او پر فضل یې سترګې ونښتې.

فضلیه! تهٔ کله راغلې؟

زما په خیال شل کاله مخ کې.

مطلب دلته کله راغلې؟

لږ وخت مخ کې. د دې خبرې سره ورسره په ښکلي ته شنګ کې کېښېنستی.

خانه! څومره ښکلې شپېلۍ دې غږوله. تا خو مخ کې په دې شپېلۍ ګوتې هم سمې نهٔ شوې اېښودی، دا انقلاب څنګه راغی؟

دا د مینې برکت دی فضلیه د مینې. بازید د اسمان خوا ته وکتل او دا خبره یې ورته وکړه.

د مینې برکت؟ په څه ګډو وډو سرې یې خانه، تهٔ او مینه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي زهٔ مينه نهٔ شم کولای؟

نا کولای شې خو دا راته ووايه چې د کله راهيسې، ښنګه او څوک ده هغه خوش نصيبه چې زما خان زړهٔ پرې بائيللی دی.

فضليه! د بر کلي ده.

د بر کلي؟

هو د بر کلي.

وا خاننه! دا په کوز کلي کې ولې د نجونو کاختي راغلې ده چې تهٔ په بر کلي کي مئين شوې؟

ياره بس زړهٔ دی چې پرې راغی. نوري خبري پرېږده.

ښه څوک ده او چېري دې ليدلې ده؟

بازيد يوه سړه اسوېلي وکړه او د اسمان خوا ته يې بيا وکتل.

ياره درته وايم چې نوري پوښتني مهٔ کوه. پرې مي ږده چې خپل زړهٔ لږ په قرار کړم. ډېر ورپسې ناقرار دی.

سمه ده مهٔ يې راته وايه زهٔ درنه لاړم، دې ته راغلی وم چې خان جي غوښتې، ويل چې دهٔ ته وايه چې راشي کار ورسره لرم. فضل ولاړ شو او دا خبره يې ورته وکړه.

فضليه! دا خبره چې چاته ونهٔ کړې ښه. بازيد پسې غږ کړو.

بېغمه شه خانه.

تهٔ درځه زهٔ درپسې درځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبري سره فضل د هغه ځای نه روان شو او بازید بیا په خپلو سوچونو کې ډوب شو. یو وار بیا یې شپیلۍ پر خپلو شونډو کېښوده او هغه غمګین سُریې وچېړلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

د خــان جهــان پــه مېلمســتون کــي د کلــي ســاده خلــک راټــول ول، ملا زمري د دوی و مخ ته وعظ کوی او دا يې ويل

زمــا مســلمانانو وروڼــو! لکــه تاســو تــه چــي پتــه ده چــي انګرېــزان بيــا يــو ځــل پــه دې خــوا مخــه را کــوي، دې ځلـي انګرېـزان د جنــګ پــه نيــت نــهٔ بلکــې د دوســتئ پــه نيــت راروان دي. انګرېــزان څــه واحشــيان نــهٔ دي چــي خلــک حلالــوي، هغــه خــو انســان دوســته، امــن پســنده او د ترقــئ خواهــان دي، پــه تاســو کــي بــه ډېــرو خلکــو هندوســتان ليــدلی وي، هلتــه پــو مره ترقــي شــوې ده، پاخــه ســړکونه، بــرق، اورګــاډی، خــدای خبــر نــوريــې څــه څــه کــړي دي، هغــوی غــواړي چــي پــه دې هېــواد کــي هــم هغســي کارونــه وشــي کــوم چــي پــه هندوســتان کــي شــوي دي. ستاســو د روزګــار مســئلې بــه ټــولي حــل شــي. کــوم جنــګ چــي اوس روان دی دا د باچاهــانو او د انګرېزانــو تــر منــځ پــر تخــت بانــدي دی. اول خــو بــه زهٔ لــه تاسو دا پوښــتنه وکــړم چــي مــوږ تــه زمــوږ باچاهــانو څــهٔ راکــړي دي؟ تــول عمــر جنګونــه. مــرو مــوږ، تپيــان کېــږو مــوږ، خــو ګټــه، ګټــه د دوی وي. د دوی د بچــو وي، زمــوږ پــه برخــه صــرف مــړي او ټپيــان وي. دا جنــګ زمــوږ نــهٔ دی، دا د دوو باچاهــانو دی. زمــوږ جنــګ لــه غربــت ســره دی چــي بريــا يــې د انګرېــز ســره ده. انګرېــز مــوږ لــه دې بــلاؤ خلاصــول غــواړي او يــو مــوږ يــو چــي د بــلا ملګرتيــا مــو خوښــه کــړې ده. تاســو مهربــاني وکــړئ او د انګرېــز خــلاف جنګېــدل پرېــږدئ. کــه څــوک تاســو د ديــن يــا د وطــن پــه نامــهٔ غولــوي نــو را دي شــي ماتــه چــي زهٔ يــې پــر ديــن او وطــن ښــهٔ ســر ورخــلاص کــړم. دا د نــن ســبا ملايــان تاســو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خطاباسي، د دین په نامهٔ، د وطن په نامهٔ، تاسو د خپلو مقاصدو د پاره استعمالوي، خو تاسو به ډېر خیال کوئ چي د دوی په خبرو کي رانشئ. خپل د کار سره کار لرئ او که انګرېز دلته دي علاقي ته راغی هم نو موږ به ورسره خبره وکړو او دا سیمه به د تباهي څه وساتو. که بیا هم تاسو ته د څهٔ شي ضرورت وي نو زهٔ حاضر یم، دا دی خان جهان ناست دی، دی حاضر دی. تاسو په نیمه شپه موږ ته غږ کولای شئ.

د دې خبرو سره ملا زمری کښېنستی او خلکو ګډې وډې پوښتني ځني شروع کړې، دهٔ هم په ډېره مینه او نرمي هر یوه ته ځواب ورکولو. لږ سات پس خلک ولاړ شول او ولاړل. په کوټه کي خان جهان ملا زمری پاته شول. خان جهان و ملا زمري ته په مسکا کي وویل چي؛

واه ملا ځواب دي نشته. خلک کاني کول دي څوک له تا څه ایزده کړي. ملا هم په ډېره لاس را تېر کړو او و خان جهان ته یې په ځواب کي وویل چي؛

خان جهانه! مخته ګوره چي زهٔ څهٔ کوم. دوی دا خبري کولې چي سخي حاضر شو، د سلام دعا نه پس یو خوا ته په کوټه کي کښېنستی، خان جهان چي ورته وکتل نو یې پوښتنه ځني وکړه چي؛

سخي جانه څه کیسه ده چي د مخ بڼه دي بدله ده؟

سخي په ځواب کي ورته وویل چي؛

نن ماله اخوندزاده راغلی ؤ؟

ښه نو بیا ، څهٔ یې درته ویل؟ خان جهان پوښتنه ځني وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه له ما د جنګ د پاره مجاهدین غوښتو.

نو تا څه ځواب ورکړو. ملا زمري دا وار پوښتنه ځني وکړه.

ما څه ورته ویل، ما ځواب ورکړو چي زه نه یم خلاص.

ته بې غمه شه سخي جانه فکر مه کوه. خان جهان ورته وویل.

زه رښتیا وایم، اخوندزاده خان په کلاره نه پرېږدي، هغه به اوس کو څه په کو څه کور په کور ګرځي او ملګري به جوړوي.

ته څه پکي وایې ملا صاحب؟ د دې مخ نیوی څنګه کېدای شي، وخت هم نشته. خان جهان و ملا زمري ته وویل.

خانه ته بې غمه شه، زمونږ اچولی دام دوی نه وینې، دوی به پخپله په دې دام کي راګیر شي، بیا ته تماشه ګوره.

سخي د ځانه نه غږېږي، دی ترما او ترتا د خان په کور ښه خبر دی، لږ دې خبرو ته غوږ شه، داسي نه چي مونږ یو څه کوو او هغه خان بهادر بل څه وکړي. خان جهان و ملا زمري ته په فکرمند انداز کي وویل.

ملا زمري خپل په ږیره لاس را تېر کړ او په مسکا یې وویل، خانه د شنبې په ورځ به ته تماشه وینې.

څنګه تماشه؟ تر شنبې خو ډېري ورځي شته. سخي د ملا زمري څخه سوال وکړ.

سخي ته نه پوهېږې، ته صرف ګوره، ځله مه سپړه. ملا زمري په ځواب کي ورته وویل.

لږ خو مونږ هم په خبر کړه چي څه تماشه کېدونکي ده. خان جهان هم پوښتنه ځني وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خانه تر شنبې پوري انتظار وکړئ، تاسو ته به خپل ځلاند سباوون خپله ښکاره شي.

ستا خوښه ده ملا صاحب، چي نهٔ يې راته وايې نو مهٔ يې راته وايه. سخي په خفه لهجه کي ورته وويل.

سخي جانه مهٔ خفه کېږه، دا د راز خبري دي، دېوالونه هم غوږونه لري. ملا په مسکا کي ورته وويل او په سوچ کي شو.

ملا صاحب د مړی به ورته ووايم، ناوخته شو، سخي وږی دی. خان جهان ملا ته وويل.

هو هو خود، زهٔ هم نن ستړی شوی يم، د مړی پس به ارام وکړم، تهٔ ورشه د مړی ورته ووايه.

ملا چي د مړی واورېدو نو د مخ بڼه يې بدله شوه، سم دستي يې د مړی د راوړلو اظهار وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

سهار وختي د لمانځه په وخت پښتني منګی په څنګ کړو او د ګودر خوا ته روانه شوه. ګودر د خان کور ته نږدې ؤ. د کلي نوري ښځي هم دې ګودر ته راتلې، او هلته به يې بانډار تازه کوو. چا به د بلي ښځي غيبت کولو، چا به بيا د يو چا د کور د ځيزونو صفت کولو، چا به د خپلو خپلو خاوندانو په هکله خبري کولې، چا به د خوابني بد ويل، چا به څۀ چا به څۀ.

پښتني به د دوی خبري اورېدې، د هري ښځي سره به يې په ښه نياز خبري کولې، د ښځو په مسئلو کي به سمه ورسره ولاړه وه، د ښځو هم عجيبه فطرت وي، که دې ښه ورسره کول نو به دې ښه يادوي، او که لږ هم درنه غلطي وشوه نو به دې په ټول کلي کي رسوا کړي.

نن پر ګودر د ښځو د مجلس عنوان د سخي کورودانه وه، يوې ښځي و بلي ښځي ته ويل چي؛

خوره! ما د نازکو سره هر وخت ښه کړي ؤ، د دې ما ډېر احترام کولو، پرون زۀ کورته ورغلم نو دې تريو تندی نيولی ؤ، د چای ست يې هم نۀ دی راته کړی، د مخه چي به ورغلم نو به يې ډېر عزت راکوو، خدای خبر چي په څه يې داسي رويه راسره وکړه.

ابلي ښځي پر غږ کړو چي؛

آخوري، له ما سره يې هم دغسي وکړو، پرون غرمه زۀ کورته د شلومبو (شوملو) د پاره ورغلم نو يې د دروازې څخه راځواب کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغــه خبــري شــروع وې چــي پښــتنه هــم ګــو د ر تــه را ورســېده. ټولــو ناســتو ښـځو تـه یـې سـتړي مشـئ وویلـه. ټولـو خیـر یوسـې ورته وویلو.

یوې ښځي په غږ کړو چي؛

پښتنې د نازکو ستاسره څنګه رویه ده ؟

لــه ماســره یــې ښــه رویــه ده، ولــي څـهٔ پېښــه ده ؟ پښــتنې منګــی په ځمکه کښېښودو او دا هم کښېنسته.

یوې سپین سري چي جامې یې وینځلې ورته وویل چي؛

پښــتنې بچــی! د ســورکي لــور وایــي چــي نــازکو ډېــره بدلــه شوې ده، نن سبا خورا د چاسره په سم تندي نهٔ غږېږي.

څنګه زهٔ پوهي نهٔ شوم؟ پښتنې بیا پو ښتنه ځني وکړه.

د سورکي لور چي منګی یې له اوبو ډکوو ورته وویل چي؛

پښــتنې خــوري! زهٔ پــرون د شــلومبو (شــوملو) د پــاره ورغلــې وم، دې تریــو تنــدی نیــولی ؤ او د دروازې څخــه یــې ځــواب کــړم، ویـل یـې چـي یـو خـو ستاسـو د راتـګ وخـت نـهٔ دی معلـوم چـي ګـورې بـه یـوه نـه یـوه بـه د څـهٔ نـا څـهٔ پسـې راروانـه یـي. زهٔ هـم بېرتـه ځنـي کورتــه راغلــم، او هــان د ګــوډ اکــا لــوریــې هــم پــرون مــازدیګر د کــوره شـړلې وه. دې ښـځي چـي خبـره پـوره کـړه نـو د ګـوډ اکـا لـور دسـتي د دې د خبرو تسلسل جاري کړو.

هــو زرکــه ټهیــک وایــي، زهٔ ګــل میني لــه ورغلــم هغــه خــو مــي نــهٔ ولیده خو موریې را ځواب کړم.

دا څنګــه کېــدا ی شــي، نــازکو خالــه خــو ډېــره ښــه ښــځه ده، پښتنې په ځواب کي ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ لوري، ښه دي په بلا پسې شي، يوې به غلط ويل دلته خو ټولي د دې په تريو تندي غږېږي. يوې ښځي چي منګی يې پر سر کوو نو يې دا خبره وکړه.

خير زۀ به يې معلومات وکړم، کېدا ی شي چي بله خبره وي. ښتنې دې ښځو ته وويل.

ښځو همدا ورسره ومنله او بېرته په خپلو خپلو کارونو بوختي شوې.

ښتنې هم منګی د اوبو را ډک کړو او د کور په خوا رارونه شوه.

داسي نۀ ؤ چي د خان په کور کي څه نوکر چاکر نۀ وو، يا ښتنه او به را وړلو ته احتياجه وه، بلکې داسي ؤ چي ښتنه به له کسته سهار وختي ګودر ته تلۀ. هلته به دې د کلي د نورو ښځو سره ليدل کتل کول. د دوی مرسته او کومک يې د پلار رنګه د ځان افتخار ګڼلو.

ټوله ورځ تېره شوه، ماز ديګر شو، ښتنې ټکری په سر کړو او د ګل ميني يعني د سخي بزګر د کور په خوا روانه شوه. د سخي بزګر و کور ته چي رسېدله نو سخي بزګر د کور د دروازې څخه راووتې، څنګه چي يې پر ښتنې سترګې ولګېدې نو يې د مخ بڼه بدله شوه. غږ يې په وکړو چي

ښتنې بچی! تۀ..... تۀ څنګه دلته راغلې ؟

ولي زۀ خپلي خاله او خور ته نۀ شم راتلی ؟ ښتنې په مسکا کي ورته وويل.

خود، ولي نۀ شې راتلای،تۀ ورځه خاله او خور دې کور کي دي، زۀ لږ کار لرم، سخي د شرمندګی په انداز کي ورته وويل او يوې خوا ته روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنه هم کور ته ننوته او ګل میني ته یې غږ وکړو.

ګل میني، ګل میني، چېرې یې؟ پښتنه د کور په غولي کي ولاړه ګل میني ته یې نارې وهلې.

د یوې کوټې څخه ګل مینه را ووته او په خندا خندا یې غېږه ورکړه.

په خدای چې اوس مې په زړه کي یادولې، عمر دې ډېر شه، په ښه وخت راغلې. ګل میني پښتنه د لاسه ونیوله او د کوټې خوا ته روانه شوه.

خاله څنګه ده؟ ته څنګه یې؟ ګرسره راګرځې لا نه؟ پښتنې په تلو تلو کي دا پوښتني ځني وکړې.

هو، امی، ښه ده، زه هم ښه یم، راځه دلته په کوټه کي ده. ګل مینه او پښتنه کوټې ته ننوتو.

دلته په کوټه کي نازکو خاله پر کټ پرته وه. پښتنې ته چې یې پام شو نو ور راپورته شوه. پښتنه یې په مینه ښکل کړه او خپل څنګ ته یې کښېنوله.

څنګه یې بچې؟ خان لاله دې څنګه دی؟ ولې دومره بې وفا یې ګرسره دې خپله خاله هېره کړې ده. نازکو خاله په یوه ساه پوښتنه ځني وکړه.

ښه یم، خان لاله هم شکر ښه دی. پښتنې په ځواب کي ورته وویل او د سر ټکری یې د سره لرې کړو. بل ټکری یې په غاړه کي ؤ هغه یې په سر سم کړو.

خاله خو ګرسره دې خپله خور ځه هېره کړې ده، نه ته راځې، نه ګل مینه راځي، له پرون راهیسې مې اراده کړې وه، ما ویل که دوی نه راځي نو به زه خپله ورشم. پښتنې په خندا ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه دي وکړو چې راغلې، ګل مينې ته ورشه زر چای جوړې کړه، نازکو خاله پښتنې ته وويل او بيا يې ګل مينې ته مخ راواړوئ.

نا تکليف مه کوئ. پښتنې په انکاري اندازکې ورته وويل.

د څهٔ تکليف، ګل مينې ته داسې وکړه چې ته د پښتنې سره کښېنه زهٔ به ورشم او چای به جوړي کړم.

نازکو له کټه راولاړه شوه او ګل مينه يې د پښتنې سره په کوټه کې پرېښوله، دا خپله د کوټې څخه ووته.

ښه نو پښتنې بې بې څنګه يې. ګل مينه راغله او د پښتنې سره په څنګ کې په کټ کښېنسته.

زهٔ خو ښه يم، تا ولې شا راګرځولې ده؟ څو ورځې وشوې چې نهٔ يې راغلې. پښتنې په ګيله کې ورته وويل.

څه درته ووايم، د بابا دومره مېلمانه دي چې يو ساعت هم نهٔ يم خلاصه، امې هم دا څو ورځې کېږي چې ناروغه ده، نن يې څه طبيعت برابر دی. ګل مينې خپله مجبوري ورته بيان کړه.

نو بيا خو ملامته يې، ما ته به دې حال راکړی وای، ما به څه دارو درمل ورته کړې وای. پښتنې په ګيله کې ورته وويل.

هو هغه خو ۆ، خو بابا د کوز کلي ملا ورته راوستو، د هغه د دم او څابښتو څه امې جوړه شوه. ګل مينې په ځواب کې ورته وويل.

ښهٔ، دا خو ښه خبره ده. خو عجيبه نهٔ ده؟ ما خو اورېدلي ۆ چې د کوز کلي ملا تاويزونه او څابښتونه نهٔ کوي؟ پښتنې په حېرانګي کې سوال ځنې وکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګـل مينـه پـه دې سـوال لـږ غونـدې پرېشـانه شـوه خـو بيـا يـې زر خبره بدله کړه، نا زهٔ د جومات ملا نهٔ بنـئيم، زهٔ هغـه ملا بنـئيم کـوم چـې د خـان جهـان پـه کـور کـې مېلمـه دی، ډېـر خلـک ورروان دي، ډېـرو نـاروغو تـه الله شـفاء ځنـې ورکـړې ده. ګـل مينـې زر زر خپلـه خبـره پـوره کړه.

د خـان جهـان پـه کـور کـې ؟ پښـتنې پـه شـکې انـداز کـې پوښـتنه ځنې وکړه.

هـو د خـان جهـان پـه کـور کـې ، هـا څـه خيـر تـهٔ دا خبـرې پرېږده،دا راتـه ووايـه چـې د سـتنې کـار دې څنګـه روان دی؟ څـه نـوی ټکـری يـا قميض دې جوړ کړی دی که نا ؟ ګل مينې زر خپله خبره واړوله.

هـو ، يـو نـوی ټکـری مـې نښـلولی دی، بـس پـه ختمېـدو دی، تـا څـهٔ تيـار کـړي دي کـه لا پـه هغـه قمـيض لګيـا يـې ؟ پښـتنې د خپـل ځواب پسې پوښتنه ځنې وکړه.

هـو مـا هـم يـو ټکـری نښـلولی دی،تـهٔ ودرېـږه زهٔ يـې درتـه را اخلـم، پـه ابلـه کوټـه کـې پـروت دی. ګـل مينـې پـه ځـواب کـې ورتـه وويل او ابلې کوټې ته ځنې ولاړه شوه.

کلـه چـې ګـل مينـه د کـوټې څخـه ووتلـه نـو پښـتنې پـه کوټـه کـې څـه بـدلون وليـدو. د يـوې اوونـۍ مـخ کـې چـې دا راغلـې وه نـو دا کوټـه ډېـره سـپېره سـپېره وه. اوس پـه کوټـه کـې نـوې توشـکې (نياليـانې) بالښـتان، نيـوې پـردې، قسـم قسـم څيزونـه او خـاص کـر نـوې قالينـه چـې د کـوټې پـه غـولې کـې اواره وه، ډېـره ښائسـته او ګـران قيمتـه معلومېـده. پـه دې وخـت کـې ګـل مينـه هـم راغلـه. د هغـې پـه لاس کـې ډېـر ښـکلی سـور ټکـری ؤ چـې د لاس کـار پـرې شوی ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنې چې دا وليدو نو حېرانه پاتې شوه. دا ډېر ګران قيمته کار ؤ. دا تارونه (سپڼسي) په کوم چې د ټکري کار شوی ؤ ډېر ګران قيمته وو. پښتنې په ټول ژوند کې چې د يوه خان لور هم وه دا نۀ ؤ استعمال کړي.

دا خو ډېر ښکلی دی، دا دومره ګران قيمته کار ؟ پښتنې په حېرانۍ کې د ګل مينې څخه پوښتنه وکړه.

ګل مينه هم پريشانه غوندې شوه، په دې حال کې د ګل مينې مور نازکو خاله چې د چای پسې تللې وه و کوټې ته را ننوته. په يوه لاس کې يې چا جوشه (چای دانه) او په بل لاس کې يې د چای پيالې راخستې کښېنسته.

څنګه چې يې وه ټکري ته پام شو نو وار خطا شوه او ګل مينې ته يې په خشم وکتل.

خاله دا څومره ښائسته کار پرې شوی دی او دا څومره ګران قيمته تارونه يې په کې استعمال کړي دي ؟ پښتنې دا ځل د نازکو خاله څخه پوښتنه وکړه.

دا د ګل مينې خاله و ګل مينې ته د کابل څخه راستولی دی او دا تارونه هم هغې ورسره راستولي دي، نازکو خاله خپله خبره په داسي انداز کې وکړه چې د انسان شک په يقين بدلېدلای شو.

ډېر ښائسته دی خاله، الله دې يې په ګل مينې دا زور کړي، د ګل مينې سره به دا ډېر خوند وکړي. پښتنې خپل شک نۀ کړو ظاهر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ساعت دا خوا او دې خوا خبري وشوې. پښتنې د چای پیاله یو خوا ته کېښوده او ټکری یې په څنګ کي پروت را واخست پر سر یې کړو.

زه ځم خاله، ناوخته شو، ما ښام کېږي، بیا نه شم تلی. پښتنه ولاړه شوه او د رخصت د پاره و نازکو خاله ته ورنږدې شوه.

ښه نو ځې، آ ځه په مخه دي ښه. نازکو هم سم د لاسه رخصت ورکړو لکه چي هم دې خبري ته دا انتظار وه.

ګل مینه لا د کور تر دروازې ورسره راغله. پښتنې د ګل میني څخه په دروازه کي رخصت واخست او د کور په خوا روانه شوه.

په ټوله لار کي یې سوچونه وهل چي د سخي ماما کره دا ځیزونه څنګه راغلل؟ هغه خو زموږ بزګر دی او د دې ځیزونو د پاره د خان لاله غوندي خان لا هم وس نه لري..... دا به د کوم ځایه دهٔ کړي وي؟ هم په دې سوچو کي کورته راورسېده. د کور په دروازه چي ننوتله نو یې په خپل پلار باندي سترګي ولګېدې.

هغه چي دا ولیده نو یې غږ په وکړو.

پښتنې بچې، چېري تللې وې؟

پښتنې و خان ته ستړی مشې ورکړه او ورته وویل چي، خان لاله ته راځه کوټې ته زهٔ یوه خبره درته کوم.

بچیه څهٔ خبره ده؟ خان پو ښتنه ځني وکړه او ورسره د کوټې خوا ته روان شو.

کوټې ته چي ننوتلو نو یې خان ته وویل چي، خان لاله زهٔ چي سهار ګودر ته ولاړم نو هلته مي د کلي د ښځو څخه دا واورېدل چي د سخي ماما کورودانه نن سبا ډېره بدله شوې ده. هر څوک چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورشي نو دا تريو تندی ورته ونسي. د دې خبرې د معلومولو د پاره زۀ اوس د سخي ماما کره ورغلم. د کور د دروازې سره مې سخي ماما وليدو چې ډېر په تازيله کې ؤ صرف سترې مشې يې راکړه، ستا پوښتنه يې هم نۀ وکړه. کله چې کورته ورغلم نو څۀ مې ليدل چې په کوټه کې يې رنګارنګ څيزونه، نوې قالينه، پردې، توشکان (نياليانې) بالښتونه قسم قسم څيزونه پراته وو او هغه ګل مينې هم ډېر ګران قيمته د لاس کار پيل کړی ؤ. ما چې کله پوښتنه ځني وکړه نو يې مور راته ويل چې دا د ګل مينې خاله د کابل څخه ورالېږلی دی. د مور د مخ بڼه يې هم بدله وه.

او هغه ګل مينې ويل چې امی مې د څو ورځو راهيسې ناروغه وه بيا بابا د کوز کلي خان جهان په کور کې مېلمه ملا وراوستو او د هغه د دم او څانښتونو څخه امی جوړه شوه. پښتنې په يوه ساه خان ته ټول حال وويلو.

خان فکرمند شو چې دا څۀ کيسه کېدای شي؟

لږ ساعت وروسته يې پښتنې ته د نصيحت په توګه وويل چې؛

بچيه دا حال چاته مۀ وايه. زۀ د څو ورځو راهيسې دا محسوسوم چې سخي کوز کلي ته ډېر تګ راتګ شروع کړی دی. خان په ځواب کې ورته وويل.

خان لاله، تۀ څه پکې وايې چې سخي دا دومره ګران قيمته څيزونه د کومه خوا کړو ؟

په دې هکله زۀ هيڅ نۀ شم ويلای، بس تۀ خيال کوه چې چا ته دې د ځُلې نه دا خبره ونوزي. خان بيا خپله خبره راغبرګه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـې غمـه شـه سـتا لـور د نـورو غـونـدي نـهٔ ده چـې د کـور حـال و پردیو ته بیان کړي.

شـاباس زمـا ګرانـي بچـیٖ، هـم پـه دې خبـره خـو زهٔ پرتـا فخـر کـوم، پـه دې کـار کـې تـهٔ بالکـل خپلـې اروا ښـادې مـور تـه شـوې یـې، هغـې بـه هـم د کـور خبـره پـه کـور کـې سـاتله د کـور دبانـدې یـې نـهٔ باسـله. خـان د پښتنې پر سر لاس کښېښودو او دا خبره یې ورته وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

هم دغه شپه سخي بزګر د خان جهان په مېلمستون کي د ملا زمري سره ناست ؤ. ملا زمري ورته ویل چي؛

سخي جانه یوه خبره درته وکړم، خفه کېږې خو به نهٔ ؟

نا ولي به خفه کېږم، تهٔ زموږ سرسترګي یې، ستا څخه خفه کېده داسي دی لکه د خدای څخه چي خفه شې. سخي په ځواب کي ورته وویل.

نو که خدای نهٔ خفه کوې نو دا لور دي وماته په حلاله نکاح راکړه. زما او ستا دوستي به په رشته سره بدله شي، که ښنګه ؟ ملا زمري د خپل زړهٔ خبره وسخي ته وکړه.

هغه خو تهیک دی، خو زما لور د وادهٔ لا نهٔ ده، هغه ترا اوسه د څوارلسو (۱۴) کلو ده. سخي په ځواب کي ورته وویل.

تا د پیغمبر علیه السلام دا حدیث نهٔ دی اورېدلی چي کله هلک او جینۍ و بلوغ ته ورسېږي نو یې زر تر زره نکاح ور وتړئ، ایا ستا لور و بلوغ ته نهٔ ده رسېدلې ؟ ملا زمري سخي په خپلو خبرو کي راګېر کړی.

بالکل مې دا حدیث اورېدلی دی. د حدیث منکر خو کافر وي، سخي په ځواب کي ورته وویل.

بس که د دې کفره ځان ساتل غواړې نو بسم الله کړه. خان جهان دا دی ناست دی زما پر ځای یې دی ګواه او ستا دلور پر ځای یې تهٔ ګواه. که ښنګه ؟ ملا په مسکي کي ورته وویل.

زهٔ به د خپلي مېرمني څخه پوښتنه وکړم بیا به تا ته..........

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخي چي دا خبره کوله خان جهان په غږ کړو چي؛

اې سړیه، سړی شه، د نارینا وو په فېصلو کي چا ښځي پو ښتلي دي؟ سړی شه، د سړیو غوندي فېصلې کوه، دا د ښځو خبري پرېږده، بسم الله کړه تر ملا زمري ښه عالم سړی پیدا کوې ؟ که زما لور وای نو ما به د دۀ د ویلو مخ کي دۀ ته په نکاح کړې وای، خان جهان و ملا زمري ته سترګه کښېکاږله او دا خبره یې و سخي ته وکړه.

هغه خو ټهیک ده خو زۀ........

ملا زمری یې په خبره کي وروختی او ورته یې وویل چي؛

سخي جانه لور به دي ټول عمر لکه شهزادګۍ داسي اوسي. زۀ نۀ ورور لرم او نۀ خور، مور او پلار مي په وړوکوالي کي لا مړۀ شوي دي. په جلال اباد ښار کي مي یوه غټه مېنه ده. زۀ او ستا لور به هلته خوشحاله خوشحاله ژوند تېروو. په کال کي به یې درې څلور واره درته راولم. د ژوند هر ارمان به یې ور پوره کړم لکه ستا چي مو در پوره کړی، که څنګه؟ ملا زمري په داسي انداز کي ورته وویل چي سخي انکار نۀ شو کولای.

سمه ده څنګه چي ستاسو خوښه وي، په سخي سر څړېدو او دا خبره یې ورته وکړه.

نو بس مبارک مو شه، سبا ماخوستن له خیره زۀ او ملا صاحب درځو او خپل امانت یعني ناوې راوړو. څنګه ملا صاحب. خان جهان په غږ کړو.

هو څنګه چي د سخي او ستا خوښه وي.ملا زمري په ځواب کي ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان جي يو څو ورځي را کړه، زۀ به هم تيا ري نيسم، د خوراک چښاک بندوبست به کوم، خپلو خپلوانو ته به ست کوم، دومره زر خو نۀ شي کېدای. سخي عرض ورته وکړو.

د خوراک چښاک، رنګا رنګ جامې، خلګ را ټول لول دا ټول په اصراف کي راځي.دا بد خرڅي مۀ کوه. ساده نکاح ده هغه که د میاشت پس وي او که سبا څۀ فرق يې دی. که څنګه خانه ؟ ملا زمري په سخي نور هم زور واچوو.

هو هو بالکل، که د خوراک چښاک مسئله وي هغه به زۀ د وادۀ پس وکړم، تا ته څه حاجت نشته، او پاته شوه د جينۍ د رنګا رنګ جامو مسئله نو هغه چي دلته راشي نو لکه زما خپله لور زۀ به يې ورته وکړم، تۀ د هغې خوا بې غمه اوسه. تۀ د سبا ماخوستن تياري و نيسه بس. خان په فېصله کن انداز کي ورته وويل.

تاسو مهرباني وکړئ ما ته يوه اوونۍ وخت راکړئ. سخي ورته وويل.

سخي جانه د خير په کار کي ځنډ ګناه ده، دا ګناه پر سر مۀ اخله. خان جهان په ځواب کي ورته وويل.

بيا هم لږ وخت غواړم. سخي په عاجزۍ ورته وويل.

سمه ده درې ورځي، څلورمه شپه مونږ درغلو، که څنګه ؟ ملا زمري ورته وويل.

خوښه مي ده. سخي په ځواب کي ورته وويل او راولاړ شو.

څۀ کوې کښېنه. خان په غږ کړو.

نا خانه ! ځم نا وخته شو او که چا دلته وليدم نو به بل غم جوړ شي. سخي په ځواب کي ورته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی صحیح وایي ته دی پرېږده چي ولاړ شي، ځکه سخي جانه په مخه دي ښه. ملا، خان ته د ویلو وروسته سم و سخي بزګر ته د رخصت ورکولو د پاره را ولاړ شو. خان جهان هم را ولاړ شو او د سخي سره تر دروازې راغی. ملا زمری هلته په کوټه کي پاته شو.

په دروازه کي د رخصت ورکولو په وخت خام جهان و سخي بزګر ته وویل چي، خیال کوه سخي جانه چي په دې هکله د ښځي دي ونه مني، د ملا زمري غوندي عالم او موږ سړی بیا نهٔ شي پیدا کوی.

سمه ده خان جي، اوس ماته را کړه اجازه، د خدای په امان.

په مخه دي ښه، د دې خبري سره سخي رخصت شو. خان جهان بېرته کوټې ته راغی. څنګه چي کوټې ته راننوت نو یې په زوره وخندل او په خندا خندا کي یې ملا زمري ته وویل!

واه زمریه واه! اوس مو نو کار سم برابر شو، اوس دي نو تا څوک د دې کلي پسې واخلي، یقین نهٔ راځي چي سخي دومره کم عقل دی.

ملا زمري هم په خندا کي ورته وویل.

ستا غوندي یاران چي د دې ځمکي پر سر وي نو زموږ رنګه ملایانو د نس او نفس مسئله به هیڅ کله هم نهٔ شي پیدا.

ځکه ته به هم څه یاد ساتې زمریه! د نس غم دي انګرېز بابا او د نفس غم دي خان جهان خان وخوري.

د دې خبري سره سم دواړه کټ کټ په خندا شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

انګرېز ساامراج د لښکر کشۍ د پاره د اپرېل مياشت منتخبه کړه. ولي چي د اپرېل په مياشت کي به په کابل کي ډېر ښکلی موسم ؤ. نۀ به ډېره زياته ګرمي او نۀ به ډېره زياته يخني وه.

د جنرل پالک په مشرۍ کي انګرېز فوځ په کابل کي د شکست غچ اخستلو د پاره ډېر بې تاب ؤ. جنرل پالک يو ډېر لوی فوځ تيار کړی ؤ. دا فوځ واقعي د جنګي سازوسامان سره سره د لوی او اوږد جنګ کولو اهل ؤ.

کله چي جنرل پالک ته په کابل کي د خپل بندي شوو ملګرو حال معلوم شو نو جنرل پالک ډېر پرېشان شو. هغه ته دا احساس وشو چي که ما په دې ازادي غوښتونکو بريد وکړ نو زما بې شمېره ملګري کوم چي ازادي غوښتونکو پښتنو په تېر جنګ کي بنديان کړي دي په هغو کي فوځي افسران، د هغو ښځي، ماشومان او د انګرېزانو زرخريد پښتانه او فارسي ويونکي ملګري شامل وو او و هغو ته د سر خطره ده.

جنرل پالک په هم دې وجه په کابل بريد ونۀ کړ او سيدها د خپل فوځ سره جلال اباد ته را وتښتېدو. دلته په جلال اباد کي د دۀ روزل شوي ملايان، او خانان د دۀ په استقبال کي ولاړ وو. د جلال اباد نه وروستو جنرل پالک د پېښور په خوا مخه وکړه خو د تلو نه مخ کي دۀ وخپل زرخريد ملايانو او خانانو ته د ساده پښتنو په منځ کي د انتشار اچولو کار ته د دوام ورکولو حکم

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړو. او ډېر ګران قیمته تحائف او روپۍ یې ورکړې. چې په وخت د ضرورت به یې نوري هم ورالېږلې.

د خان جهان زوی بازید خان د پلار په دې کارونو خفه ؤ. هره ورځ به یې په کور کې ورسره جګړه وه. هغه به هر وخت و پلار ته د بهادر خان غوندې خلګو وطن دوستو صفتونه کول. پلار به یې په دې خبرو نور هم غصه شو. په هغه شپه په کومه چې سخي خپله لور و ملا زمري ته ورکړه بازید دا تولې خبرې واورېدې. هغه غوښتل چې د ملا زمري سخي بزګر او خپل د پلار خان جهان مخ و بهادر خان ته ښکاره کړي. خو دی نهٔ پوهېدی چې دا کار به څنګه وکړي؟ ولې چې په دهٔ باندې د کوره څخه د وتلو پابندي وه.

دهٔ خپل مور ته ټول حال وویلو خو هغې هم دی مایوسه کړو. او ورته یې وویل چې؛

په خُله دې لاس ونیسه، که پلار د ر خبر شو نو سر به دې له تنه جلا کړي.

د مور څخه د مایوسه کېدو پس هغه د ځان سره دا فیصله وکړه چې هر څه وي زهٔ به بهادر خان په دې کیسه خبروم چې ستا بزګر سخي، ملا زمری او زما پلار د انګرېزانو ډوډۍ خواره دي. د دوی مخ نیوی زر تر زره پکار دی.

نیمه شپه وه، سپوږمۍ هم د خپل جمال د ښائست پوره پوره رڼا خوروله وه. کله نزدې کله لېرې د سپو غپا به وشوه. بازید په کلاره د خپلې بسترې څخه راپورته شو او د کوټې څخه راووتی، څپلۍ یې په لاس کې راواخستې او د کوټې د شا د دېوال خوا ته روان شو. کله چې دېوال ته ورسېدی نو یې غټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرګـی راواخسـتو او دېـوال تـه یـې کښېښـودو. پـه هغـه لرګـي پـه کـراره کـراره وختـو او د دېـوال و سـر تـه ورسـېدو. د دېـوال پـه اخـوا ځوړند شو او سیدها مخ په بر کلي روان شو.

د شـپې درېیمـه برخـه وه، سـپوږمۍ خپلـه رڼـا پـه ټـول وطـن خـوره کـړې وه. هـري خـوا تـه چپـه چپتیـا وه. کلـه کلـه بـه لـه لېـري یـو سـپي وغپـل. بازیـد د دې غپـا پرتـه صـرف خپـل د پښـو غـږ اورېـدو. دی د خـان د کـور و دروازې تـه ورسـېدو. هلتـه پـه دروازه کـي یـو سـپی غلـی ناسـت ؤ. دهٔ هغـه نـهٔ لیـدو. خـو چـي کلـه و دروازې تـه ورنـږدې شـو نـو سـپي دی د پـائڅې نـه را ټینـګ کـړو. بازیـد چغـي شـروع کـړې. پـه دې چغـو کـي بـه یـې کلـه د خـان نـوم واخسـت او کلـه به یې په سپي چغه کړه.

پرېــږده، چغـــه، چغـــه شـــه، خـــان جـــي، چغـــه شـــه، پرېږده،چغه......

سـپي هـم داسـي ټینګـي داړي نیـولي وې چـي هـیڅ ورسـره نـهٔ کېــدو. هــم دا کشــمکش جــاري ؤ چــي د خــان یــو نــوکر دبانــدي راووت. هغـه سـپی چغـه کـړو. سـپي بازیـد پرېښـودو، یـوې خـوا تـه ودرېـدی او غپـا تـه یـې زور ورکـړو. نـوکر د سـپي پسـې تیـږه (ډبـره) راواخسـته، سـپي چـي دا ولیـدو نـو غلـی شـو.نوکر د بازیـد څخـه پوښـتنه وکـړه چـي، څـوک یـې چـي دا وخـت راروان یـې؟غـل خـو بـه نهٔ یې؟

نـا!زهٔغـل نـهٔیـم،مـا سـتا خـان پېژني،تـهٔورشـه خان تـه ووایـه چي یـو څـوک راغلـی دی او ورتـه ووایـه چي ډېـر ضـروري کـاریـې درسـره دی،هلـه زرکـوه.بازیـد پـه یـوه سـاه ورتـه وویـل او د سـترېا څخـه یـې سـاه لنـډه لنـډه کېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ راځه هلته په مېلمستون کي کښېنه. زهٔ خان ته حال ورکوم.

دواړه د مېلمستون په خوا روان شو. بازيد يې په مېلمستون کي کښېناؤ. نوکر خان ته د حال ورکولو د پاره ولاړی. بازيد ډېر پرېشان ؤ. خو يوې خوا ته يې زړهٔ ډاډمن ؤ چي دی د خان و کور ته راورسېدی.

لږ ساعت پس نوکر راغی او به هم ورسره وې. اوبه يې د بازيد په مخ کي کېښودې او بازيد ته يې وويل چي لږ صبر وکړه خان رارواندی.

مننه! د اوبو جام يې په سر پورته کړی، ټول جام يې په يوه ساه خلاص کړو.

لږ ساعت پس خان هم راغلو. دی ورولاړ شو او روغبړ يې ورسره وکړو. د خان د سترګو معلومېدو چي د خواړه خوبه راپورته شوی دی.

کله چي دواړه کښېنستل نو خان و بازيد ته د څراغ په رڼا کي په غور وکتل او پوښتنه يې ځني وکړه چي؛

هلکه، تهٔ د خان جهان زوی بازيد نهٔ يې ؟

هو خان جي، زهٔ بازيد يم، بازيد په ځواب کي ورته وويل.

خېر خو دی، دا وخت ؟ خان بيا پوښتنه ځني وکړه.

ولي خان جي دا وخت تاله څوک نهٔ شي راتلی؟ بازيد هم د سوال په انداز کي پوښتنه ځني وکړه.

راتلی شي، زما د کور ور و هر انسان ته د شپې او ورځي خلاص دی، تهٔ وايه تهٔ څنګه دا وخت راغلی يې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان جي زهٔ چي د کومي خبري د پاره دا وخت تاته راغلی یم که د هغې خبري معلومات زما و پلار ته وشو نو ماته به هغه سزا راکړي چي د چا په وهم او ګمان کي به هم نهٔ وي.

څنګه خبره ؟ څنګه سزا ؟ څه ویل غواړې ؟ او هان، ستا حال هم ماته راغلی دی.

خان جي تهٔ هغه خبري پرېږده، دا خبره تر هغې خبري ډېره ضروري ده. بازید په ځواب کي ورته وویل.

ښه ! وایه څهٔ خبره ده ؟ خان هم په تجسس کي شو.

خبره داده خان جي چي، زما پلار و انګرېزانو ته د دوستۍ لاس ورکړی دی. هغو زما پلار ته ډېر شیان او ډېري روپۍ ورکړي دي، او دا قول یې هم ورسره کړی دی چي که چېري انګرېزانو کابل ونیوو نو جلال اباد به هم فتح کړي که څه هم په نیم جلال اباد د دوی قبضه ده. د جلال اباد د فتح کولو وروسته به هغوی د دې ټولي سیمي واک زما پلار ته ورکوي. هغوی دا هم ورته ویلي دي چي موږ به بیا تاته د نوابۍ پټکی تړو. لکه چي په هندوستان کي یې و ډېرو خلګو ته تړلي دي او دویم دا چي زموږ په حکم به د ازادۍ غوښتونکو مخ نیوی کوئ. په هغو کي به انتشار جوړوئ. د دې کار د پاره د ملا زمري په نامه یو سړی له تېرو درو اوونیو راهیسې زموږ په مېلمستون کي ناست دی. دا سړی انګرېزانو زما پلار ته راستولی دی، زما پلار د دهٔ هره خبره مني، دا څو ورځي کېږي چي ستا بزګر سخي دې ملا زمري او زما پلار ته ډېر تنګ راتګ کوي، نن شپه خو یې لور هم و ملا زمري ته ورکړه.

څهٔ ! لور یې ورکړه ؟ هغه ما شومه ؟ د بازید خبري روانې وې چي خان زر دا خبره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو خان جي، هغه لور و ملا زمري ته ورکړه، هغه هم زما د پلار په خُله. بازيد په ځواب کي ورته وويل.

ښه ! نو دا کيسه ده. آ ښه ته ځ دا راته ووايه چي تا دا خبري ماته ولي وکړې؟ خان پوښتنه ځني وکړه.

ما دا خبري په دې تاته وکړې چي ته يو وطن دوسته او دين دوسته انسان يې، زهٔ هم ستا رنګه فکر لرم خو زما پلار زما د فکر خلاف دی، هغه زهٔ په کوټه کي بندي کړی وم، ما ځان په خواری تر تا رارسولی دی، خان جي ستا بزګر سخي، زما پلار او ملا زمری دا ټول ستا خلاف دي، او د انګرېزانو ډوډۍ خواره دي، ته زما يقين وکړه زهٔ رښتيا وايم. بازيد خان ته په ملتجي لهجه کي وويل.

سمه ده، ته اوس څهٔ کول غواړې ؟ بېرته کورته ځې که دلته پاته کېږې ؟ خان پوښتنه ځني وکړه.

خان جي زما پلار به اوس خبر شوی وي او يا به سهار ته خبرشي، هغه به خلک راپسې کړي وي، زهٔ به ځان په دې خاوره ورکوم. بازيد په ځواب کي ورته وويل.

ته دا سي وکړه چي يو څو ورځي دلته پاتې شه، چي کله حالات صحيح شو نو بيا به سوچ په کوو، او هان کېدا ی شي په دې هکله ستا ضرورت پيښ شي. خان ورته وويل.

خان جي زهٔ تاته تکليف نهٔ درکوم، زهٔ ستا هر قسم مرستې ته تيار يم، که وخت راغی نو د خپل پلار خلاف هم درېږم، ما خپلي غاړې خلاصي کړې، اوس زهٔ د هيچانه نهٔ وېرېږم، څهٔ چي کېږي هغه دي اوشي. بازيد په ځواب کي ورته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیر، تهٔ یو څو ورځي صبر وکړه، هر څه به خدای خیر کړي، دا راته ووایه چې ډوډۍ دي خوړلې ده که نهٔ؟

هو خوړلې مې ده. با زید په ځواب کې ورته وویل.

ټهیک دی، تهٔ ارام وکړه، سهار به خبري کوو.

خان د دې خبري سره ولاړ شو او د مېلمستون د کوټې نه راووتو. هلته یې نوکر ته غږ کړو چې؛

هلکه! ورشه یوه توشکه (نیالي) بړستن (تلتک) او بالښت مېلمه له یوسه او وبه هم ورته کښېږده، ستړی دی چې ارام وکړي. د دې خبري سره سم خان د خپلې کوټې خوا ته روان شو. کله چې کوټې ته ورسېدو نو د کوټې و مخ ته پښتنه ولاړه وه. خان چې پښتنه ولیده نو یې ورته وویل چې؛

پښتنې بچې! تهٔ دلته څهٔ کوې چې ویښه یې؟

څوک راغلي دي؟ زهٔ د اختري په غږ راویښه شوم، او دا یم تر اوسه دلته ولاړه یم، خیر خو دی؟ پښتنې پوښتنه ځني وکړه.

هو خېر دی، د خان جهان زوی بازید راغلی دی.

بازید؟ هغه دا وخت دلته څهٔ غواړي؟

هغه یوه ډېره مهمه خبره راوړې ده، د ډېرو خلګو له مخه یې پرده لېري کړې ده.

څنګه پرده؟

بچیه! تهٔ ورشه ویده شه، سهار به توله کیسه درته وکړم. خان د دې خبري سره سم خپلې کوټې ته ننوتو.

پښتنه هم په سوچو کې ولوېده. هغه د خپلې کوټې خوا ته روان شوه، کوټې ته ننوته، د کوټې په منځ کې کټ پروت ؤ په هغه پرېوته او په سوچو یې را مخه کړه، بازید به نو څه خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړي وي؟ د چا د مخ نه يې پرده لېري کړې ده؟ په دې سوچو سوچو کي خوب ورته راغی او ويده شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

سهار وختي د خان جهان كوروداني پر خان ناڅاپه غږ وكړو،

آ سړيه، كور دي خراب شو، بازيد نشته، د دې خبري سره سمه يې ژړا شوه.

څه، بازيد نشته، خان جهان د دې خبري سره سم جست راوغورځېدو او د كوټې نه دېر په تازيله ابلي كوټې ته ولاړى چېري چي دهٔ بازيد بندي كړى ؤ.

د كوټې دروازه خلاصه ولاړه وه، دننه هيڅوك هم نهٔ ؤ، دى بېرته راووت او خپلي كوروداني ته يې غږونه كړو.

ګل بشرې، ګلبشرې، آګل بشرې ....

د خان غږ په ټول كور كي لكه ټكه داسي اورېدل كېده. ګل بشره هم زر زر راغله او د خان مخ ته ودرېده.

ګل بشرې تا ټولي كوټې وكتلې؟ خان د ګل بشرې ځخه په داسي انداز كي پوښتنه وكړه لكه دى چي په ځان نهٔ پوهېږي.

هو سړيه، ما ټولي كوټې وكتلې، هيڅ درک يې نشته، زهٔ به څه كوم، زما كور كرياب شو، هائي زما زوى، د دې خبرو سره سمه په چغو سر شوه. ټول كور يې خپل په چغو خبر كړو. داسي چغي يې وهلې لكه خداى مهٔ كړه زوى چي يې مړ شوى وي.

چغي مهٔ وهه، زهٔ دايم پسې ځم، خلګ هم پسې استوم، يو ځاى نه ځاى به په لاس راشي، څهٔ مړ خو نهٔ دى. خان په غصه كي و ګل بشرې ته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـو ګـل بشـره چېـري د دۀ پـه خبـرو کلا رېـده. د هغـې ځـوان زوی ورک ؤ.

خـان هـم زر د کـوره ووتـې او سـيدها ولاړی و مېلمسـتون تـه. هلتـه يـې و مـلا زمـري تـه دا کيسـه وکـړه چـي بازيـد غورځېـدلی دی، اوس به څۀ کېږي ؟

د مـلا زمـري د مـخ بڼـه هـم پـه دې خبـري والوتـه خـو زريـې ځـان سنبال کړو او دا يې نۀ کړه ظاهره چي دی هم پرېشانه شو.

څۀ بـه کېږي خانـه، هيڅ هـم نـۀ، تـۀ راشـه دلتـه کښېنه، خدای بـه هر څه خير کړي. ملا زمري د تسلی په انداز کي ورته وويل.

يـاره مـلا صـاحب تـۀ نـۀ پـوهېږې. هغـه بـه ټـول حـال کلـي تـه ووايـي، زمـوږ جـوړ کـار بـه راخـراب کـړي. خـان و مـلا تـه پـه پريشانی کي وويل.

خانـه د هغـه د خبـرو څـوک اعتبـار کـوي ؟ هـان دا لا کېـدای شـي چـي بـر کلـي تـه تللـی وي، تـا څـوک پـه کلـي کـي د کتلـو د پـاره لېږلـي دي؟

هو، درې څلور کسان مي اوس دستي ولېږل.

نو بيا د هغو تر راتګ انتظار وکړه. ملا زمري ورته وويل.

ستا په خيال چېري تللی شي؟

زۀ څـه پېـری نـۀ يـم چـي دروښـيم، دا دی خلـګ تللـي دي رابشـي، حـال بـه راوړي، تـۀ څـه فکـر کـوې، وايـم لـږ انتظـار وکـړه، انتظار. ملا زمري د نصيحت په توګه ورته وويل.

غرمـه شـوه، مابښـام شـو، د مابښـام پسـې ماخوسـتن شـو او اخـر کـار سـهار شـو، د بازيـد هيڅ يـو حـال نـۀ شـو معلوم. د بازيـد مـور ګـل بشـره د سـحار راهيسـې دوه واره بـې سـوده شـوې وه. خـوراک خـو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده د اوبو يو څاڅکی يې هم تر حلقه نۀ ؤ تېر کړی. د کلي، ګاونډ ښځي په راټولي وې خو هيڅ سود يې نۀ وتو.

خان خلګ زيات کړل، هغۀ خلګ يې را وغوښتل چې پل معلوم وي، خو هغوی چې به د کور و شا ته ولاړل چېري چې بازيد د دېوال څخه اوښتی ؤ نو د پټو په وجه به هيڅ يو پل نۀ معلومېدو. اخر ټول ستړي شول. خان جهان ته يې تسلي ورکړه او ځني ولاړل.

خان جهان کله مېلمستون او کله کورته و کوروداني ته تللی راتلی.

داسي نۀ وه چې خان جهان په زوی پسې خفه ؤ او يا د کوروداني په وجه د زوی په لټون دومره سرګردانه ؤ. بلکې داسي وه چې د دۀ هغه ټول پټ رازونه ښکاره کېدل کوم چې دۀ د ملا زمري سره په ګډه د علاقې او د تحريک ازادي غوښتونکو په خلاف تيار کړي وو. بازيد په ډېرو خبرو خبر ؤ او د پلار د دې کارو خلاف ؤ. ځکه دۀ بازيد په خپل کور کي بندي کړی ؤ هغه هم د ملا زمري په خُله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

دغـهٔ ورځ پـه کومـه چـي خـان جهـان د بازيـد د مونـدلو د پـاره خلـګ اسـتولي وو، بازيـد د بهادر خـان پـه مېلمسـتون کـي کـلار ناست ؤ. زړهٔ يـې ډېـر خوشـحاله ؤ چـي دی د غلامـۍ او بنـديځ څخـه خـلاص شـو او دا وخـت ازاد ؤ. دهٔ د ځـان سـره دا ويـل چـي دا ازادي هـم د خـدای څـومره لـوی نعمـت ده، هغـه زمـا د بنـديځ شـپې، څـومره ترخـې او پـه تيـارو کـي وې، مـا خپـل پـه مرضـۍ مـړی هـم نـهٔ شـوله خوړلی،نـهٔ د کـور پـه انګـړ کـي پـه خلاصـه پښـه ګرځېـدای شـوم. اوس مـي مـخ خـلاص دی اوس هـري هغـه لاري تـه خـلاص يـم چـي زهٔ يـې ارزو لــرم.د ازادۍ لار، د ګټــي لار، د مينــي لار، د ديــدن لار، خيـر اوس بـه يـې ووينـم، دا کلـی خـو د هغـه دی.دا کـور دهٔ تـه جنـت ښـکارېدی، ولــي بـه نـهٔ ښـکارېدی دا خـو د هغـه چـا کـور ؤ د چـا د پـاره چـي دهٔ خپـل کـور او کلـی پـرې ايښـی ؤ. دهٔ دا خبـري د ځـان سـره کولې چي خان بهادر کوټې ته راغی.

کـوټې تـه د ننوتـو سـره يـې سـم و بازيـد تـه سـلام وکـړ. بازيـد هـم خپل د ځايه ور ولاړ شو او د سلام ځواب يې ورکړو.

کښـېنه، کښـېنه، ښـه نـو څنګـه وه شـپه څـه تکليـف خـو نـهٔ ؤ؟

خان د کښېنستو سره سم دا پوښتنه وکړه.

نـا بالکـل نـا! د ډېـره مـوده پـس مـي ښـه خـوب کـړی دی. بازيـد په ځواب کي ورته وويل.

ښه خبره ده، چای دي وکړې؟

هو خان جي اوس مي وکړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښـه، آ ښـه دا راتـه وو ايـه چـي واقعـي سـخي د خـان جهـان او د ملا زمري ملګری دی؟ زما ټوله شپه په دې خبره کي سودا وه.

ماتـه معلومـه وه چـي تـهٔ زمـا پـه خبـره يقـين نـهٔ کـوې، او يقـين بـه دي څنګـه وشـي، زهٔ سـتا د دښـمن زوی يـم، د دښـمن پـه زوی اعتبـار کـول د کوم ځای عقلمندي ده،

نـهٔ داسـي خبـره نـهٔ ده. تـهٔ د پـلار رنګـه نـهٔ يـې. زهٔ تـا ښـهٔ پېژنم. تـهٔ د دې وطـن بچـی يـې، د دې خـاوري پيـدا يـې. خـان پـه جـواب کـي ورتـه وويل.

نـو بيـا خـان جي تـهٔ داسـي وکـړه چـي د سـخي و کـور تـه يـو څـوک ور واسـتوه. د هغـه پـه کـور کـي نيـوي قالينـان، توشـکي (نيـالي)، زنانـه او مردانـه نيـوي جـامې او د کـور نيـوي څيزونـه زمـا د خبـرو د صـداقت د پـاره کـافي دي، او دويمـه دا چـي ماخوسـتن سـخي خپلـه لـور و مـلا زمـري تـه ورکـړه. کېدای شي چي د هغـه پـه کـور کـي داسـي مـاحول وي چي تاسو ځني اندازه ولګوی. بازيد په ځواب کي ورته وويل.

څهٔ، سخي خپله لور و ملا زمري ته ورکړه؟

هو خان جي.

دا څـهٔ بـدبخت سـړی دی. څـهٔ وريښـه ده، ولـي داسـي کـوي. پـه سـخي مـا همېش بروسـه کـړې ده، هغـه پـه تېـر جنـګ کـي هـم راسـره ؤ، دی څنګـه مـوږ تـه دهوکـه راکـولای شـي، زمـا يقـين نـهٔ کېـږي. خان ورته وويل.

زهٔ بـه يـوه بلـه خبـره هـم درتـه وکـړم، چـي دي شـک پـه يقـين بـدل شـي. يـوه ورځ ستاسـو د کلـي مـلا سـخي تـه ورغلـی ؤ او پوښـتنه يـې ځنـي کـړې وه چـي پـه کلـي کـي بـه څـو ځوانـان د جنـګ د پـاره تيـار شي. نـو دهٔ پـه ځـواب کـي ورتـه ويلـي ؤ چـي تـهٔ خـو باچـا سـړی يـې، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګرېزانو غوندي طوفان سره ځوک جنګېدلای شي. خبري ډېري شوي وې. مګر دی تاسو ته نهٔ راغی. دا ټول مجلس ییا دهٔ و ملا زمري او زما پلار ته وکړی. ما دا مجلس واورېدو. تهٔ خپل د ملا صاحب ځخه پوښتنه کوی شې. بازید ورته وویل.

ښه، نو دا کیسه ده، ماته اخوندزاده صاحب هم نهٔ دي ویلي، خیر هغه اوس لږ ساعت پس راځي، ستا په مخ کي به زهٔ پوښتنه ځني وکړم، تهٔ کښېنه زهٔ لږ کار لرم، ییا چي اخوندزاده صاحب راشي نو به زهٔ هم راشم.......خان دد ې خبري سره سم ولاړ شو.

سمه ده خان جي. بازید په ځواب کي ورته وویل.

خان د مېلمستون نه خپل کور ته راغی. پښتنه یې راوغوښته او ځان سره یې ځنګ کي په کټ کښېنوله او ورته یې ویل چي؛

بچیه! ما تا ته ماخوستن ویلي ؤ چي زهٔ ییا سهار ټوله کیسه درته کوم نو راشه چي اوس یې درته وکړم.

بچیه! انګرېزان ییا د ې وطن ته په سپکه ستر ګه ګوري. هغوی په موږ کي خپل جاسوسان، دلالان د خان او د ملا په شکل کي ایله کړي دي. د بازید پلار خان جهان او د هغه کره مېلمه ملا، ملا زمری هم د انګرېزانو ډوډ ی خواره دي. په د ې کیسه موږ له وخته خبر ؤ. موږ دا خبره پټه کړې وه. د هغې ورځي ستا خبره چي د سخي په کور کي رنګارنګ ځیزونه دي او ماخوستن د بازید راتګ او د سخي په هکله دا ویل چي سخي هم د خان جهان او ملا زمري ملګری دی زما شک ته نوره وده ورکړه. او بله خبره دا چي سخي خپله لور و ملا زمري ته برایي شپه پټه ورکړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـان، ګـل مینـه یـې ورکـړه؟ پښـتنې یـو دم پـه حېرانګـی کـې پوښتنه ځنې وکړه.

هو ، هغه یې ورکړې ده، ماته دا خبره بازید وکړه.

نو بازید تاته دا خبري ولي وکړې؟

بازیـد د پـلار د کارنـامو نـه خبـر دی، هغـه د پـلار رنګـه وطـن دښـمن، دیـن دښـمن او ضـمیر فروشـه نـهٔ دی، هغـه پـه تېـر جنـګ کـې هـم د مـوږ سـره راسـره ؤ. خـدای خبـر چـې سـخي د خـان جهـان سـره اړیکـي کلـه ښـې کـړې ؟ هغـه بـه هـر وخـت د خـان جهـان خـلاف خبـري کـولې چـې دا بـې ننګـه دی، دا وطـن دښـمن دی، دا ضمیرفروشـه دی، نـن دی خپلـه د هغـوی پـه صـف کـې ولاړ دی او پاتـه شـو بازیـد نـو مـا معلومـات وکـړی، هغـه واقعـي لـه کـوره تښـتېدلی دی، پـلار یې خلګ پسې اچولي دي خو زهٔ یې پټ ساتم. تهٔ هم لږ خیال کوه چـې څـوک د رڅخـه خبـر نـهٔ شـي او بلـه دا چـې تـهٔ د سـخي کـور تـه ورشـه او معلومـات وکـړه چـې څـه کیسـه روانـه ده، ماتـه بـه زر حـال راکوې، ښه بچیه ؟

تـهٔ بـې غمـه اوسـه خـان لالـه، زهٔ اوس ورځـم او تاتـه ټـول حـال راوړم. پښتنې په مینه ځواب ورکړو.

خــان د هغــه ځایــه ولاړشــو او مېلمســتون تــه ولاړی. پښــتنې ټکری په سر کړو او د ګل میني د کور په خوا روانه شوه.

کلـه چـې د ګـل مینـي و کـور تـه ورسـېده نـو یـې پـه کـور کـې چپـه چپتیـا محسوسـه کـړه. د ګـل مینـي دوی کـور داسـې معلومېـدو لکـه چـې هیڅـوک هـم نـهٔ وي پکـې . دې ګـل مینـي تـه غږونـه وکـړو خـو چـا ځـواب ورنـهٔ کـړو. دا د ګـل مینـي و کـوټې تـه ولاړه هلتـه پـه دروازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي يې د ګل ميني د مور نازکو خاله غږ واورېدو. هغې ګل ميني ته ويل چي؛

ګوره خيال کوه چي پښتنه درنه خبره نۀ شي، ځان سم کړه، او ښکي پاکي کړه، زر کوه شاباس. پښتنې دا خبره واورېده، په دروازه کي يې و ګل ميني ته غږ کړو. د ګل ميني مور د کوټې څخه ورغږ کړو چي؛

راځه پښتنې بچې. پښتنه هم کوټې ته ورننوته، چي کتل يې ګل مينه په کټ ناسته ژاړي.

پښتنې د ګل ميني د مور سره سترې مۀ شې، خواره مۀ شې وکړه. هغې هم دا په مينه ښکل کړه او ورته يې وويل چي؛

پښتنې بچې! تۀ دا پوه کړه، زۀ يې سترې کړم.

ولي خير خو دی، دا ولي ژاړي؟ پښتنه د ګل ميني په څنګ کي کښېنسته.

داسي خبره هم نۀ ده زويه، مرکه وراغلې ده، په هغه ژاړي. د ګل ميني مور نازکو ورته وويل.

مرکه؟ دا خو د خوشحالۍ خبره ده. اې کم عقلې! مۀ ژاړه، شکر اوباسه چي په عزت سره دي څوک خپلوي. پښتنې په ناز باندي و ګل ميني ته وويل.

موريې زر ولاړه شوه ويل يې زۀ ځم چای د راوړم، تۀ دا لږ پوه کړه، ښه زويه.

تۀ بې فکره شه، دا خو لا پرېږده د دې پلار به يې لا منې. پښتنې په خندا کي ورته وويل.

کله چي د ګل ميني مور د کوټې څخه ووتله نو پښتنې زر و ګل ميني ته وويل چي، ګل ميني زر حال راکوه چي څۀ کيسه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ يې د پلار په عمر سړي ته ورکړم، له ما يې پوښتنه هم نۀ ده کړې. ګل ميني په ژړا ورته وويل.

چا ته يې ورکړې؟ څوک دي هغه خلګ ؟

نۀ يم خبره، خو بابا ويل چې ډېر ښه انسان دی.

تۀ واقعي نۀ يې خبره؟

هو زۀ رښتيا درته وايم، خو دومره پوه شوم چې هغه سړی له ما په عمر کې ډېر لوی دی، زما د پلار د عمر دی.

او که زۀ دي خبره کړم چې تۀ يې وچا ته ورکړې يې نو بيا ؟ پښتنې په رازدارۍ کې ورته وويل.

څوک دی؟

ملا زمری.

ملا زمری ؟ هغه چې د امۍ د درملنې د پاره دلته راغلی ؤ؟

هو هغه . پښتنې بيا په رازدارۍ کې ورته وويل.

تۀ څنګه خبره شوې ؟ تا ته چا وويل ؟

تۀ ما پرېږده، دا راته ووايه چې ستا دغه سړی خوښ دی که نا ؟

زۀ يې په بلا وهم، هغه خو سم ځناور ښکاري، نا خورکۍ، زۀ هغه هيڅ کله هم نۀ شم قبلوی.

نو بيا به څۀ کوې ؟

پښتنې زۀ به زار وخورم، د دې کوره به وتښتم،خو د هغه ملا سره واده نۀ کوم، تۀ امۍ ته ووايه چې هغه ملا له ما ډېر مشر دی، هغه سم سړی نۀ دی، تۀ ورته ووايه چې هغه بابا پوه کړي چې د دې رشتې څخه انکار وکړي.

زۀ هيڅ هم نۀ شم کولای، که ما تا ته هغه خبره وکړه کومه چې ستا د بابا په هکله ده نو تۀ به زما يقين ونۀ کړې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه خبره ؟ ته یې ماته وکړه زهٔ ستا په هره خبره یقین کوم.

ستا پلار، خان جهان او دا ملا زمری دا دري سره د انګرېزانو ملګري دي، ملا زمری انګرېزانو دې علاقې ته رالېږلی دی، هغه د خان جهان سره ملګری دی، هغو ستا پلار او دا رنګه ډېر خلک پخپل دام کي راګېر کړي دي، ستا سو په کور کي چي کوم نیوي ځیزونه دي دا ټول ملا زمري ستا پلار ته ورکړي دي، ستا پلار اوس زموږ مېلمستون ته نهٔ راځي، هغه د خان جهان مېلمستون ته ځي، اوس پوه شوې ؟ پښتني په یوه ساه د رازدارۍ په اندازکي ټول حقائق ورته بیان کړو.

که دا خبره وي نو زهٔ د دې پلار لور نهٔ یم، کوم چي د دې علاقې د دښمن ملګری دی. ګل میني خپلي او ښکي پاکي کړې او دا خبره یې وکړه.

د دې علاقې نهٔ، د ټول وطن دښمن، تهٔ دا سي وکړه چي د مور او پلار په مخ کي غږ مهٔ کوه، ځان کوڼ واچوه، زهٔ به ستا د پاره یوه لاره جوړه کړم. پښتني په ځواب کي ورته وویله.

زهٔ دا نهٔ شم کوی، دوی زما د ژوند فېصله کړې ده، تهٔ ماته لاره را وښیه، زهٔ په هره لار درسره ځم. ګل مینه بیا په ژړا شوه.

د ښځي زات هم عجیبه وي چي د دې د فائدې خبره وي نو خوشحاله وي او چي لږ یې د طبعیت څه چپه وي نو ژړا د دې لوی هتیار وي. دا ژړا د هر سخت زړهٔ د نرمولو د پاره لویه وسله وي. ګل میني هم دا لاره خپله کړه او په ژړا سر شوه.

د پښتني زړهٔ هم ډېر په خوږ شو او ورته یې وویل چي؛

ګل میني تهٔ مهٔ ژاړه، زهٔ ځم و خان لاله ته دا خبره کوم، بیا سبا راځم او تاته وایم چي څهٔ کول پکار دي. پوه شوې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ کښېنه، چای خو وکړه. ګل میني ورته وویل.

نا، زهٔ ځم، نور کارونه هم لرم، سبا راځم، تهٔ اوس خپلې اوښکې پاکې کړه، تر سبا زما انتظار وکړه. دا خبرې دوی کولې چې د ګل میني مور نازکو خاله راننوته. د هغې په لاس کې د چای ډکې پیالې وې.

خاله زهٔ ځم، تاسو خپلې چای وکړی. ښښتنې په ولاړېدو کې دا ورته وویل.

وی، ما دومره خوارې وایستله، تهٔ دا یوه پیاله وکړه بیا ځې که نهٔ ځې.

سمه ده خاله، ګل مینه مو چاته ورکړه؟ ښښتنې ځان ناګوله (ناخبره) واچوئ او دا پوښتنه یې ځني وکړه.

د دې د پلار د لرې خپلوان دي، و هغو ته مو ورکړه.

ښه، ډېره ښه خبره ده، خیر اوس به ګل مینه هم نهٔ ژاړي، ما دا پوه کړه چې د پلار او مور خیال وساته، اوس به مو انشاءالله تنګ نهٔ کړي. ښښتنې ورته وویل.

هایې زویه، د هر چا لور او خور ودېږي، لور او خور خو یې د بل د کور، که دوی وژاړي او که نهٔ، ودېږي خو به خامخا، دا زهٔ او ستا مور نهٔ یو را ود شوي؟ د ګل میني مور ورته وویل.

هو بالکل، لور او خور خو د بل د کور وي او ګل مینه خو بختوره ده چې ستا رنګه مور لري، زما حال ته وګوره، پلار مې هم پلار دی هم مور، خو زهٔ هغه ته د زړهٔ حال نهٔ شم ویلای، کوم چې یوه لور یې و مور ته وایي. ښښتنې په ځواب کې ورته وویل.

زویه! ستا دې هم الله ښه ځای نصیب خلاص کړي، تر څو به د پلار په کور پرته یې. نازکو خاله خپله هوښیارې ښکاره کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بس ته دعا کوه، چې ما دې الله د پلار د سوري محرومه نه کړي.

آښه زه اوس ځم، چای مې هم وکړې، ډېر ناوخته شو. پښتنې په ولاړېدو کې ورته وویل.

ځه زويه په مخه دې ښه، کله کله دغسې چکر راوهه.

انشاالله، اوس د ګل مينې تر وادهٔ هره ورځ راځم تر څو چې مې ګل مينه ودکړې نه يې. پښتنه د دې خبرې سره سمه روانه شوه، کله چې پښتنه د سخي د کوره راروانه شوه نو په لار کې سخي په مخه ورغی. دې سخي ته ستړې مشې وکړه. هغه هم خواره مهٔ شې ورته وويل. پښتنې په ګيله کې ورته وويل چې؛

سخي ماما ! دومره لويه خوشحالي او موږ دې هېر کړي يو؟ ولې موږ بيا دومره زر پردي شو ؟

نهٔ بچيه، داسې کيسه نهٔ ده، تر اوسه مې لا نهٔ ده وركړې، صرف هو مې ورته کړې ده چې موږ سوچ په کوو. زهٔ، د ګل مينې مور او خپلوان به مشوره په کوو بيا به د هو او نا خبره کېږي. سخي په ځواب کې ورته وويل.

ښه نو تر اوسه دې لا نهٔ ده ورکړې، څوک دې هغه خلګ ؟ پښتنې په خوږ ځې لاس ورکېښودی.

بچيه ته يې نهٔ پېژنې، زما د لرې خپلوان دي، په جلال اباد کې اوسي.

خان لاله يې هم نهٔ پېژني ؟ پښتنې بيا پوښتنه ځني وکړه.

هو، خان جي يې هم نهٔ پېژني، تهٔ ولاړه ولې يې راځه کورته. سخي يو دم خبره بدله کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ اوس دا یم ستا سو د کوره راروانه یم، ډېره ځنډېدلې یم، سبا سو که بل سبا، انشاالله ضرور راځم، هغه هم تر هغو چې ما گل مینه نۀ یي رخصته کړې. ښـتنې په خندا ورته وویل.

نو ځه بچیه، خدای دي مل شه، خو بچیه فـي الحـال د گـل مینې د رشتې ذکر چا سره مۀ کوه، کله چې دا کیسه تر سره شوه نو بیا ټول کلی خبروو، ښه بچیه. سخي په ملتجي لهجه کي ورته وویل.

زۀ پوه شوم، سخي ماما تۀ بې غمه ووسه، زۀ خان لالـه لا نۀ خبروم تۀ خو لا خلک ښیې. ښتني په مسکا کي ورته وویل.

ابـاده ووسې، نو ځه بچیه په مخه دي ښه، په خان لاله سلام وایه، ورته وایه یوه ورځ درځم ملاقات ته.

سمه ده سخي ماما، د خدای په امان......

ښـتنه د رخصت اخستو پس د کور خوا ته روانه شوه او سخي د خپل کور خوا ته روان شو.

ښـتنه زر زر کور ته راغله، د مینځې څخه یې د خان پوښتنه وکړه چې چېري دی، هغې ورته وویل چې هغه په مېلمستون کي د مېلمنو سره دی، دې زر یو نوکر چې سپین ږیری ؤ او نوم یې اختر ؤ ورغږ کړو او ورته یې وویل چې خان لاله ته غږ کړه چې غواړي دي، ورته وایه چې زر راشه.

اختر مېلمستون ته ورغی، هلته د خان سره بازید، علي گل اکا او جانو اکا ناست وو. دوی د اخوندزاده صاحب په انتظار ؤ. خان چې دا واورېدل چې کور ته دي غواړي نو زر راولاړ شو. علي گل اکا ته یې ویل چې؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ زر راځم. خان کور ته راغی او د پښتنې و کوټې ته ورغی. غاړې یې تازه کړې پښتنې په غږ کړو چې راځه خان لاله.

خان هم کوټې ته ورننوتو، دواړه په یوه کټ کښېنستو. پښتنې د سخي د کور روداد داسې بیان کړو.

خان لاله زۀ چې ورغلم نو په کور کې چپه چپتیا وه، ډېر غږونه مې ګل مینې او نازکو خاله ته وکړې خو هیچا هم ځواب نۀ کړو را، اخر زۀ د ګل مینې و کوټې ته ورغلم، څنګه چې دروازې ته ورسېدم نو د ګل مینې مور نازکو خاله و ګل مینې ته ویل چې اوښکې دې پاکې کړه، خیال کوه چې پښتنې ته حال ونۀ وایې، په دا ساعت زۀ کوټې ته ورننوتم، د ګل مینې مور ښه روغبړ راسره وکړو، ګل مینه په کټ ناسته ژړل یې، مور یې ماته ویل چې تۀ دا پوه کړه، زما یې زړۀ را وخوړو، د ګل مینې مور چې د چای د پاره د کوټې څخه ووته نو ما د ګل مینې څه پوښتنه وکړه چې څۀ کیسه ده ؟

هغې راته ویل چې زۀ بابا ورکړم، هغه هم دومره لوی سړي ته چې زما د پلار په عمر دی، ما پوښتنه ځنې وکړه چې څوک دي ؟

دې راته ویل چې زۀ یې نۀ پېژنم، خو صرف دومره خبره یم چې زۀ یې د پلار په عمر سړي ته ورکړم.

ما چې هغې ته وویل که زۀ تا ته هغه سړی در وښیم نو بیا ؟

دا حېرانه شوه چې تۀ چا خبره کړې یې ؟

نو ما ورته وویل چې تۀ هغه پرېږده.

دې راته ویل چې څوک دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نــو مــا ورتــه وویــل چــي مــلا زمــری، هغــه چــي ســتا د مــور و درملني ته راغلی ؤ.

نــو دا حېرانــه پــاتې شــوه، ویــل یــې چــي هغــه خــو مــا لیــدلی دی، هغه خو زما تر پلار هم مشر دی.

مــا ورتــه ویــل چــي مشــر خــو لا پرېــږده هغــه د انګرېزانــو ډوډی خــوردی، خــان جهــان هــم د انګرېزانــو ډوډی خــوردی، هغــوی ســتا پلار د روپو او د غټ نوم ورکولو په دام کي راګېر کړی دی.

دې ویــل چــي اوس خــو بېخــي دا ســړی نــهٔ کــوم، اوس چــي مــي حلالوي لا یې هم نهٔ کوم.

مــا ورتــه ویــل چــي تــهٔ تــادي مــهٔ کــوه، زهٔ ســبا راځــم او تاتــه لار ښیم، دا کیســه وه د ســخي مامــا پــه کــور کــي. پښــتنې ټولي خبــري و خــان تــه وکــړې، خــان هــم ســوچ کــي شــو چــي پــه دې ســخي څــهٔ شــوي دي؟ سم سړی ؤ ځان یې د بلا په خُله کي ورکړو.

بچیــه، دا جینــۍ د دې مــلا لــه دامــه ســاتل غــواړي. ګنــې دا مــلا بــه د دې جینــۍ او د ســخي د کــوره ډېــري نــاروا ګټــې تــر لاســه کــړي، تــهٔ چــي ســبا ځــې نــو یــو وار لــه مــا ســره ووینــه، زهٔ تــا تــه یــوه لاره پــه لاس درکوم. خان پښتنې ته وویل.

ســمه ده، تــهٔ چــي هرڅــه وایــې هغــه بــه کېــږي. پښــتنې پــه ځــواب کي ورته وویل.

خــان ولاړ شــو د کــوټې څخــه ووتــی او ســیدها د مېلمســتون پــه خــوا ولاړی. د مېلمســتون پــه کوټــه کــي اخونــدزاده صــاحب هــم راغلــی ناســت ؤ. د ســلام و دعــا نــه پــس مجلــس شــروع شــو. جــانو اکــا د دهٔ د راتلــو څخــه مــخ کــي رخصــت شــوی ؤ. خــان اخونــدزاده صــاحب تــه وویــل چــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخونـدزاده صـاحب، تـهٔ کلـه و سـخي تـه د مجاهـدينو پـه هکلـه ورغلـی يې ؟

هـو ، يـوه ورځ ورغلـم، مـا دا ګـپـه تاتـه ونـهٔ کـړه ولـي چـي موقـع پـه لاس نـهٔ راتلـه، زهٔ يـوه ورځ ورغلـم نـو دی پـه پټـو کـي ؤ، مـا چـي کلـه د ځوانـانو پـه هکلـه د هٔ څـه پوښتنه وکـړه نـو دهٔ پـه ځـواب کـي راتـه وويـل چـي، تـهٔ هـم باچـا سـړی يـې، د انګرېـز رنګـه طوفـان سـره څـوک جنګېـدلای شـي، زمـا او د دهٔ پـه منـځ کـي ډېـري خبـري وشـوې، اخـر مـا دا ورتـه وويـل چـي تـهٔ يـوه ورځ د خـان و کـوټې تـه راشـه، دهٔ پـه ځـواب کـي راتـه وويـل چـي کلـه هـم زهٔ فـارغ شـم نـو بـه ضـرور درشـم، هغـه ورځ ده او دا نـن ورځ، بيـا مـي پـه سـترګو نـهٔ دی ليـدلی. اخونـدزاده صـاحب ښه په تفصيل سره ورته وويل.

اخونــدزاده صــاحب دا بازيــد خــان دی، د خــان جهــان زوی، خان د بازيد خوا ته اشاره وکړه.

زهٔ يې پېژنم، اخوندزاده صاحب په ځواب کي ورته وويل.

بازيـد خـان د کـوره تښـتېدلی دی، ماتـه يـې پنـاه راوړې ده، دهٔ تـه پـه کـور کـي د سـر خطـره وه، دهٔ هغـه ټـول حـال چـي د مـلا زمـري، خـان جهـان او د سـخي پـه منـځ کـي شـريک ؤ ماتـه يـې وويلـو. سـخي د څـو پيسـو او د کـور د ځيزونـو پـه لالـچ کـي خپـل ضـمير خـرڅ کـړو، د دې ثبـوت دا دی چـي دهٔ برايـي خپلـه لـور هـم و منـافق ملازمـري تــه ورکــړه چــي د انګرېزانــو ډوډۍ خــوري. دوی لګيــادي پــه علاقـه کـي خپـل خلـک تيـاروي، دلتـه مـوږ تـه دا خبـر دی چـي انګرېـز خپلـه يـوه فـوځي دسـته د دې کلي، خـدای مـهٔ کـړه د بربـادۍ د پـاره تيـاره کـړې ده. دوی د دې دسـتې اسـتوګن ځـای او د خـوراک پـوره پـوره بندوبسـت کـړی دی، د تېـر وار رنګـه دوی بيـا کـوزکلی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګرېز ته سپاري، بازيد خان ډېر مهم معلومات راوړي دي، بايد چي له دې معلوماتو څخه ګټه تر لاسه کړو او د را روان وخت پيش بيني وکړو. خان ورته وويل.

هغه خو ټهيک ده، دا راته ووايه چي د سخي سره څۀ پکار دي ؟ علي ګل اکا سوال ځني وکړه.

سخي به راغواړو، د هغه څخه به دا پوښتنه کوو چي وروره ولي ؟ ولي دي د دوزخ لاره خپله کړه ؟ کېداى شي چي د اخوندزاده، ستا او زما خبره څه اثر پرې وکړي او دى بېرته توبه اوباسي، سمي لاري ته راشي. خان په ځواب کي ورته وويل.

سمه ده، زۀ اوس اوس ورځم او سخي راولم، نن به دا کيسه ختموو. علي ګل اکا ولاړ شو او دا خبره يې وکړه.

هو ورشه، موږ درته ناست يو، که يې هر څه پلمه کوله، د لاسه يې ونيسه او راېې وله، خيال کوه چي درنه ورک نۀ شي..... اخوندزاده ورته وويل.

تۀ بې غمه اوسه وروره، لږ ساعت صبر وکړه زۀ يې درته لاس تړلى راولم که نۀ؟ علي ګل اکا د دې خبري سره سم د کوټې ووتى.

خان، اخوندزاده صاحب او بازيد په کوټه کي پاته شول، هلته علي ګل اکا لکړه په لاس کي په کراره کراره د خان د پټو خوا ته روان شو، چېري چي سخي د دۀ د خياله کېداى شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

سخي خپل په کورکي د خپلي کورودانې سره دعوه وه. سخي ورته ويل چي، هيڅوک به هم نهٔ خبروې او نهٔ به يې راغواړې، کورودانې يې ورته ويل چي که څوک راغواړې او که نهٔ زما خور به خامخا راځي، زهٔ ګورم څوک زموږ ښادي په غم رالړي.

ګل مينه د کور په يوه کوټه کي ناسته ژړل يې، حالانکه پښتنې دې ته ډاډ ورکړی ؤ چي يو نه يو بندوبست به وکړي، خو بيا هم زنانه زړهٔ دی، چېري صبرېدای شي، د مور او پلار يې دغه دعوه شروع وه چي د کور دروازه چي د لرګو څخه جوړه وه وټکېده، سخي خپلي ښځي ته وويل چي؛

چپ شه،په دروازه کي څوک ولاړ دی، پام کوه چي څوک دي غږ وانهٔ وري.

دروازه بيا وټکېده، سخي د کوره په غږ کړو چي درغلم، څوک يې چي دروازه دي ماته کړه، سخي د دې خبري سره د دروازې خوا ته روان شو، دروازه يې خلاصه کړه او د کور د باندي ورووتی.

د باندي د خان جهان نوکر ولاړ ؤ. د سلام و دعا پس هغه سخي ته وويل چي خان دي غواړي، هغه ويل چي يو وار زر راشه، ډېر ضروري کار دی.

دهٔ په ځواب کي ورته وويل چي زهٔ لږ ساعت پس درځم، ته اوس ولاړ شه، داسي نهٔ چي يو څوک دي ووېني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خـان نـوکر بېرتـه ولاړی، سـخي کورتـه بېرتـه ننوتـو، څنګـه چـي دی پـه انګـړ کـي روان شـو بیـا دروازه وټکېـده، دهٔ د ځـان سـره وویـل چـي یـو څـو دی دی چـي پـه زوره مـي بدنامـه وي او پـر نـاره یـې کړه چي؛

وروره درتـه اومـي ویـل چـي درځـم. دهٔ لا دا خبـره نـهٔ وه پـوره کـړې چـي دروازه بیـا وټکېـده، سـخي پـه غصـه کـي د دروازې خـوا تـه روان شـو، څنګـه چـي یـې دروازه خلاصـه کړه نـو مخـامخ علـي ګـل اکا ورته ولاړ ؤ.

علي ګل اکا پر غبږ کړو چي کله دي راته وویل چي درځم؟

سـخي ډېـر خـړ شـو، پـه شـرمندګۍ کـي یـې ورتـه وویـل چـي تـهٔ؟ علـي ګـل اکـا خـدای دي راولـه، دواړو دیـو بـل سـره روغبـړ وکړ،سخي ورته وویل چي راځه ولي ولاړ یې؟

نا، ناوخته دی، درځه، ډېر ضروري کار مي درسره دی.

ضروري کار؟

تهٔ درځه خبري به هلته کوو.

نا، ما خو لږ پوه کړه چي کیسه څه ده؟

وایـم تـهٔ درځـه پـه کیسـه بـه دي سر خـلاص شـي او خبـري بـه هـم ډېري واورې.

علـي ګـل اکـا بخښـنه غـواړم زهٔ ځـم ځمکـو تـه، بېخـي ډېـر کـار دی او تهٔ ښه خبر یې چي زهٔ ورته یوازي یم.

تـهٔ درځـه ځمکـي نـهٔ تښـتي، کـه څـه داسـي مسـئله راغلـه نـو زهٔ بـه پخپلـه و خـان تـه سـتا پـه ځـای ځـواب ورکـړم اوس تـهٔ راځـه ډېـر ضروري کار دی، بیا موقع په لاس نهٔ راځي.

ښه، زهٔ به یو وار کورته ورشم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ بس راځه، د کور د تلو وخت هم نهٔ لرو، د دروازې څخه غږ کړه چې د علي ګل اکا سره ولاړم.

دهٔ هم د علي ګل اکا خبره ومنله، او د دروازي څخه یې غږ وکړو چې زهٔ یو څهٔ کار لرم بېرته زر راځم، دهٔ په کسته د علي ګل اکا نوم وانهٔ خیست، ولي چې هلته یې د خان جهان و نوکرته ویلي ؤ چې زهٔ لږ ساعت پس درځم. سخي په زړهٔ زړهٔ کي د ځان سره فکر کاوی چې څهٔ کیسه ده؟ علي ګل اکا ما چېري او چا له بیایي؟

علي ګل اکا او سخي بزګر دواړه د خان د کور په خوا روان شول، لږ ساعت پس دوی دواړه د خان و مېلمستون ته ورسېدو، کله چې دوی کوټې ته ننوتو نو سخي هک پک پاتې شو، هغه په دې چې هلته بازید ناست ؤ، دهٔ د سلام نه مخکي پر بازید غږ کړو چې؛

تهٔ؟ تهٔ دلته څه کوې؟ هغه د پښتنو متل دی چې د جرګې نابلده لېوه وي، په سخي هم هغه کانه وشوه. بازید، خان او اخوندزاده درې سره ورولاړ شول، روغبړ یې ورسره وکړ، دهٔ ته یې دا محسوسه هم نهٔ کړه چې موږ په تا خبر یو.

سخي و خان ته مخامخ کښېنستی، تولو فرداً فرداً پوښتنه ځني وکړه، خان و سخي ته په مسکا کي وویل چې؛

سخي جانه د لور د کوزدې دي مبارک شه،زهٔ اوس د پښتني د ځلې خبر شوم.

خیر مبارک، سخي په ځان نهٔ پوهېدی چې خان څهٔ ورته وایي. هان دی په ځان کي غل ضرور ؤ. خیر دهٔ هم زړهٔ وکړی او و خان ته یې وویل چې؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

بازيـد دلتـه څـهٔ غـواړي؟ دی خـو د هغـه سـړي زوی دی څـوک چـي د انګرېزانـو ملګـری دی، دهٔ تـه اجـازه چـا ورکـړې ده چـي دې کلـي تـه راشـي. درې سـره ناسـت سـړيو د دهٔ خبـري اورېـدې، هيچـا هـم د خُلـې غـږ نـهٔ باسـه، کلـه چـي دی سـتړی شـو نـو خـان پـه غـږ کـړو چي؛

سخي جانه نور څه هم وايې که دغه بس دي؟

سـخي پـه ځـان کـي خجالـت شـو او د ځـان سـره يـې دا فکـر وکـړ چـي، زهٔ دو مـره ګـرم ګـرم کېـږم او دا خلـګ زمـا پـه خبـره بـاک هـم نـهٔ راوړي.

اخوندزاده صاحب په غږ کړو چي؛

سـخي جانـه دغـه خبـري تـه خـو مـوږ تـهٔ راغوښـتی يـې،دا هلـک زمـوږ پـه کلـي کـي د شـپې ګرځېـدی، د کلـي خلګـو ونيـوی او دلتـه يـې راوسـتی، د دهٔ پـلار د انګرېزانـو ملګـری دی، نـو دی بـه هـم خامخـا د پـلار ملګـري کـوي، نـو تـهٔ څـه پکـي وايـې چـي د انګرېزانـو د ملګري سره څهٔ سلوک په کار دی ؟

زهٔ خـو وايـم چـي سـر ځنـي پـرې کـړی، سـخي پـه غصـه کـي ځواب ورکړ او بازيد ته يې په قهر وکتل.

يعنــي سـتا د خبـري مطلـب دا دی چــي د انګرېزانــو د هــر ملګــري څخــه ســر پرېکــول پکــار دي؟ اخونــدزاده صــاحب بيــا پوښتنه ځني وکړه.

هـو بالکـل،دا د ديـن او وطـن دښـمنان دي، دغـه سـزا هـم ورتـه کمـه ده، سخي په جذباتي انداز کي ورته ووېل.

نـو بيـا خـو اول سـتا سـر پرېکـول غـواړي. علـي ګـل اکـا پـه منـځ کي دا خبره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سخي د مخ بڼه بالکل غائبه شوه، حلق یې وچ شو، ژبانګو یې بنده شوه، مخ یې تک زېړ شو او ړډ بډ یې و خان ته وکتل.

اخوندزاده په غږ کړو چي؛

سخي جانه ولي چپ شوې؟ خُله دي ولي ګونګۍ شوه، د دې خبري ځواب لرې که نا؟

خان هم په غږ کړو چي؛

اې بد بخته، تاته ده څۀ کمي وه؟ زما په ځمکو کي لکه ورور سم را شریک وې، تر ننه پوري مي د يو څيز حساب نۀ دی درسره کړی، بڼه وطن دوسته او دین دوسته وې، بیا هغه کومه مجبوري وه چي تۀ یې و دې ګناه ته تیار کړې؟

د سخي د سترګو ناڅاپه اوښکي راروانې شوې او په ژړا کي يې و خان ته وویل چي؛

خانه ما معاف کړه، تاسو ټول ما معاف کړئ، زۀ په ځان نۀ پوهېدم، د دې هلک پلار ماته زرغون بازار را ښکاره کړی.

ولي تۀ ما شوم وې چي د دۀ د پلار په خبرو کي راغلې؟

اخوندزاده صاحب په خښم ورته وویل.

بس څه درته ووایم، زۀ ډېر خطا وتم، او س زۀ دومره پکي راګېر شوی يم چي هيڅ لار د خلاصون نۀ لرم. سخي په ژړا کي ورته وویل.

هیڅ هم نۀ دي شوي، تۀ توبه وباسه، الله به هر څه خير کړي.

نا اخوندزاده صاحب، او س هيڅ نۀ شي کېدای، ما د بیرته راتلو ټولي لاري بندي کړې، ما د دولت په لالچ کي دومره لوی ګام واخست چي څوک یې تصور هم نۀ شي کولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا هیڅ یوه لاره نهٔ ده بنده کړې، تهٔ صرف توبه وباسه او زموږ سره بېرته هغهٔ رنګه همکار شه کوم چې له مخه وې، خدای به هر څه خیر کړي. علي ګل اکا په ځواب کي ورته وویل.

علي ګل اکا زهٔ تا څنګه پوه کړم، ما خپله نازولې ماشومه لور و ملا زمري ته ورکړه. سخي په ډېره مایوسه لهجه کي ځواب ورکړو.

ګوره سخي که تهٔ په رښتیا سره توبه وباسې نو موږ ستا و هر قسم کومک ته تیار یو. خان ورته وویل.

سخي ماما، تهٔ زما پلار نهٔ پېژنې، هغه د نوابۍ د پاره خپل زوی بندي کړ، هغه د څو روپو په خاطر یې د دې علاقې د ساده پښتنو د سباوون سودا د انګرېز سره وکړه، هغه په هغو انسانانو کي شمار دی کوم چې د نوم او مرتبې د پاره د خپل اولس او دین دښمنان شوي دي، زهٔ یې ډېر ښه پېژنم، تاته چې یې څومره مراعات درکړي دي دغسې یې و نورو خلکو ته هم ورکړي دي، تهٔ په خبره ځان پوه کړه، تر اوسه هیڅ نهٔ دي شوي، راشه بېرته د خپل قام او دین د ناموس د پاره په دې تحریک کي شریک شه، تهٔ ما ته نهٔ ګورې؟ ما هر څه پرېښودل. مور، پلار، ځمکې، جائیداد هر څه، صرف په دې خاطر چې د وطن او د دین مینه زما په رګو کي غوټې وهي. بازید خان ورته وویل.

سمه ده، زهٔ به توبه وباسم، بېرته به تاسو ته راشم، خو زما لور؟

د هغې تهٔ فکر مهٔ کوه، تهٔ دومره وکړه چې خان جهان په ځان مهٔ پوهه وه. خان ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د علي ګل اکا تر راتلو له مخه خان جهان سرې را لېږلی ؤ چې يو وار زر راشه، نو اوس تاسو فېصله وکړئ چې ورشم که نهٔ ؟

ورشه، ضرور ورشه، خو دا مهٔ په ظاهروه چې تا و موږ ته ټول حال ووېلو، اوس به د دوی دام د دوی په پښو کې وي. خان په ځواب کې ورته ووېل.

خان جي ما معاف کړه، ما د اخرت په اسائشو د دنيا و اسائشو ته ترجيح ورکړه، ستا سره ما ډېر بد کړي دي، تهٔ ما معاف کړه. سخي د دې خبرې سره سم بيا په ژړا شو.

ژړا د سړو نهٔ د ښځو کار دی، زما په زړهٔ کې اوس هم ستا د پاره ډېر عزت دی، دا د خدای ډېر لوی فضل دی چې تا پر وخت توبه و ايستله. اوس ورشه، او هان! ډېر خيال کوه چې د بازيد په هکله دې د خُلې څخه څه ونوزي، ځهٔ شاباس چې موږ ستا په انتظار يو. خان په مسکا کې ورته ووېل.

سخي هم خپلې اوښکې پاکې کړې، د ټولو څخه يې رخصت را واخستو او د کوټې څه را ووتو.

کله چې دی د مېلمسون څخه را روان شو نو زړهٔ يې خوشحال خوشحال ؤ، د خدای شکرونه يې ادا کول چې الله د څومره لويه ګناه څه دې را وګرځولم، واقعي تهٔ د باچهانو باچا يې.

په دغه سوچو او فکرو کې و کوز کلي ته ورسېدی. سيدها د خان جهان و مېلمستون ته ولاړی. هلته د مېلمستون په کوټه کې ملا زمری، خان جهان او يو بل سړی چې دهٔ له مخه نهٔ ؤ لېدلی ناست ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهٔ د ټولـو سـره روغبـړ وکـړی، مـلا زمـري دی خپـل پـه څنـګ کـي کښېناؤ، د حـال احـوال نـه وروسـتو يـې پوښـتنه ځني وکـړه چـي د کومه ځايه راروان يې ؟

دهٔ په ځواب کي ورته وويل چي د بهادرخان د کوره.

ښه ! هلته دي څهٔ کول ؟ ملازمري بيا سوال ځني وکړی.

زهٔ د هغـه د ځمکـو بزګـريـم، د ځمکـو د حسـاب کتـاب د پـاره يـې غوښتی وم. سخي په ځواب کي ورته وويل.

څـه داسـي خبـره خـو بـه دي نـهٔ وي کـړې چـي سبا و مـوږ ټولـو تـه مسئله جوړه شي ؟

ولـي زهٔ لېـونی خـو نـهٔ يـم چـي دغـه خبـري بـه ورتـه کـوم، زهٔ هـم ستاسـو ملګـری يـم، ماتــه هــم مسـئلې جوړېـدای شـي او بيـا بهادرخـان او جهـان خـان دواړه دښـمنان دي، خـان جهـان چـي لـه مـا سـره ښـه کـړي دي هغـه بهادرخـان پـه ټـول ژونـد لـه ماسـره نـهٔ دي کـړي، مـلا صـاحب تـه بـې غمـه اوسـه. سـخي پـه ځـواب کـي ورتـه وويـل او داسـي انـدازيـې خپـل کـړ چـي د هيچـا هـم سـر نـهٔ شـو پـه خلاص.

ښـه خبـره ده، سـخي جانـه دې خبـري تـه مـي تـهٔ راغوښـتی يـې چي سبا ماښـام تـهٔ ځـان تيـار کـړه. مـلا زمـری او دغـه مېلمـه کـوم چـي د جـلال ابـاد څخـه راغلـی دی سـتا کـره درځـي او تـهٔ بـه و ملازمـري تـه خپـل امانـت پـه لاس ورکـوې. خـان پـه داسـي لهجـه کـي ورتـه وويـل لکه چي دا خلګ بس په روانېدو وي.

خـان جـي، لـه ماسـره خـو د څلـورمي شـپې قـول شـوی ؤ. دا د سبا شپې کيسه څه بې ځايه نهٔ ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ بې ځایه نهٔ ده، خبره دا ده چي بل سبا له خیره ملا زمری جلال اباد ته روان دی، بیا بېرته دی د درو میاشتو پس راځي، هلته د دهٔ ډېر ضروري کارونه دي، دی ځلورمي شپې ته نهٔ شي ایسارېدای. خان جهان په ځواب کي ورته وویل.

خان جي، ماته مو ډېره ګرانه کړه.

هیڅ ګرانه نهٔ ده سخي جانه، بس تهٔ د سبا ماخوستن تیاري ونیسه. ملا زمري په غبږ کړو.

هاځه سمه ده، ښګه چي ستاسو خوښه وي. سخي په یوه سره اسوېلي کي ورته وویل.

هان دا واخله، دا دي لونګۍ ده، ملا زمري په دسمال کي څه ورته ونیول.

دا څهٔ دي؟ سخي دسمال ته لاس کړو او دا سوال یې ځني وکړ.

دا یو څو د سرو پاؤلیان دي پکار به درشي او که دي نور څه حاجت شو نو خان ته صرف اشاره وکړه دی به زما پر ځای دغسي لونګیاني درکوي. ملا زمري په خندا کي ورته وویل.

زهٔ در څخه ځم ځمکو ته هلته ډېر کارلرم، سبا ماخوستن زهٔ ستاسو انتظار کوم. سخي ولاړ شو او دا خبره یې وکړه.

انشاءالله، په مخه دي ښه.

سخي د خان جهان د کوره سیدها د بر کلي په خوا روان شو. دهٔ ته دا احساس وشو چي واقعي دا رنګه خلک د وطن او دین دښمنان دي. څومره دولت ورسره دی. دا د کومه خوا ورته راځي؟ یو زموږ اخوندزاده صاحب دی چي د ماښام د ډوډۍ پوري حیران دی او بل دا ملا زمری دی چي لمن یې د سرو ډکه ده. په دغه سوچو کي خپل کلي ته راورسېدی. سیدها د بهادر خان و مېلمستون ته ولاړی. هلته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېلمستون په کوټه کې بهادرخان، بازید، علي ګل اکا او اخوندزاده د دهٔ په انتظار وو.

د سلام دعا نه پس یې دسمال و خان ته ور وغورځوو.

خان پوښتنه ځني وکړه چي دا څهٔ دي؟

دهٔ په ځواب کي ورته وویل چي، پخپله یې وګوره.

خان چي دسمال خلاص کړو نو حیران پاتې شو، دا دومره سرهٔ؟ دا دي له کومه کړل؟

دا راته ملا زمري راکړل، هغه هم په لونګی کي.

لونګی کي؟ په لونګی کي سرهٔ؟ دا مي اول وار ولیدل چي په لونګی کي سرهٔ ورکول کېږي.

خان جهانزهٔ د دې د پاره غوښتی وم چي ما خو به چاته حال نهٔ یي ویلی او د دې د پاره چي دوی سبا ماخوستن راځي او زما لور وړي. سخي په ځواب کي ورته وویل.

نو تا څهٔ ځواب ورکړی؟ اخوندزاده صاحب پوښتنه ځني وکړه.

اخوندزاده صاحب، ما ورته وویل چي الله مو راوله.

دا دي ډېر ښه ورته ویلي دي، ستاد تلو نه پس مو ږ په دې هکله لږ خبره وشېړله او س به یې له تا سره هم شریکه کړو.

څنګه خبره؟

خبره دا ده چي..............................

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ملا صاحب په دې نوي جامو کې سم هلک ښکارې، د ځلورم وادهٔ دې مبارک شه.

د خان جهان په مېلمستون کې ناست کس و ملا زمري ته په خندا وويل.

خيال کوه دلبر جانه چې د سخي او د خان جهان په مخ کې دا خبره ونهٔ کړې، هغوی ته ما ويلي دي چې دا زما اول وادهٔ دی.

ملا زمري په دې کس چې دلبر نومېدو غبرګړو.

ياره زمريه! ستا غوندي شاطره (چالاکه) ما په خپل ژوند نهٔ دی ليدلی، تهٔ څنګه دا تېرې خلک ترويالې اړوې په دې زما عقل ما ته ځواب راکړي، واقعي چې په خپل کار کې ايمانداريې، دلبر ورته وويل.

دلبر جانه! د انسان لوی ضرورت نس او نفس مړيده دي، که د دې فکر درسرهٔ نو هره هغه لار چې د عام انسان په سترګو بده ښکاري تا ته به ښه ښکاري، او که د دې دواړو څه دي ډډه وکړه او د دې خلاف دې مجاهده پيل کړه، نس دې په ولږه او نفس دې سوړ وساتې نو بيا تهٔ د وخت بزرګ يې، او بزرګي زما په وس نهٔ ده پوره.

ملا زمري د لونګۍ په ترلو کې په خندا خندا دا خبره ورته وکړه.

زهٔ ستا په خبره پوه شوم، آښه دا راته ووايه چې د ناوې د راوړلو پس کوم ګام دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څهٔ ګام، سیدها به خپل وتاک ته ځو، دلته نور پاتې کېدل خطرناک دي، ولې چې د خان جهان زوی بازید غائب دی، که هغه په موږ بر کلی خبر کړو نو په دې کوز کلي کي به هم موږ محفوظ نهٔ یو. ملا په ځواب کي ورته وویل.

ملا ! دا د سخي د لور تاته چا وویل ؟

هیچا هم نهٔ دي راته ویلي، ما هغه یوه شپه ولیده او خوښه مي شوه.

چېري دي ولیده ؟

د سخي په کور کي .

د سخي په کور کي ؟ تا هلته څهٔ کول ؟

د سخي کورودانه ناروغه وه، زهٔ د سخي سره د هغه و کور ته ولاړم، څه دم مم مي په وکړ بیا مي یو څو څابښتونه ورکړل، په اصل کي زهٔ و برکلي ته په دې خاطر تللی وم چي دا کلیووینم، ما د بهادرخان کور هم ولیدو، ډېر غټ دی دا سي یې جوړ کړی دی لکه یوه جنګي کلا، یاره دلبره دا خلک هم عجبه بې عقله دي، دا هم نهٔ ګوري چي دا څنګه ملا دی؟ په څابښتو کي یې څهٔ لیکلي دي ؟ په دم کي یې څه راباندي وویل ؟ و ملا ته په دومره عزت او احترام ګوري لکه د خپل کور بنیادم ته، د دوی زناني، په کومو چي دوی ننګ او غیرت کوي، چاته یې د تکري پلو هم نهٔ ښکاره کوي د ملا سره یې کښېنوي، نو بیا دا زما رنګه عالم فاضل، انګرېزي ملا په پېښي او سم ورسره په کور کي ځان شریک کړي. ملا زمري دا اخري خبره په طنزیه لهجه کي وکړه چي دلبر هم په وخندل.

دا خبري شروع وې چي خان جهان کوټې ته راغی. د سلام دعا پس یې و ملا زمري ته وویل چي، ملا زر ځه او زر راځه، هلته به په ګپو نهٔ کښېنې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـهٔ بـې غمـه اوسـه خانـه، مـوږ څـه ماشـومان يـو چـې پـه هـيڅ نـهٔ پوهېږو ؟

چـې ماشـومان نـهٔ ياسـتنـو بيـا تـر اوسـه دلتـه څـهٔ کـوئ؟ ځـئ ورشـئ او خپـل امانـت تـر لاسـه کـړئ. او هـان ، خيـال کـوئ چـې ډوډۍ هلتــه ونــهٔ خــورئ، د ډوډۍ بندوبســت مــا دلتــه کــړی دی او بلـه خبـره دا هـم ده چـې داسـي نـهٔ وي چـې سـخي يـا بـل څـوک تاسـو تـه هلتـه پـه ډوډۍ کـي څـه څيـز درکـړي او تاسـو تـر مـا نـهٔ بلکـې تـر خدايه ورسېږی.

خانــه دا دي ډېــره ښــه خبــره وکــړه،دې تــه زمــوږ پــام هــم نــهٔ وُ، درځـه مـلا جانـه چـي ناوختـه شـو، لاره هـم اوږده ده. دلبـر و خـان تـه د خبري کولو پس په ولاړېدو کي و ملا زمري ته وويل.

مـلا زمـری هـم ولاړ شـو، خپلـه لـونګۍ يـې سـمه کـړه او د دلبـر سـره د کـوټې نـه او بيـا د مېلمسـتون نـه ووتـو، او سـيدها مـخ پـه بـر کلـي روان شو.

دا وخــت د ماخوســتن اولــه برخــه شــروع وه، ســپوږمۍ هــم د شپاړســمي شــپې جلــوه راښــکاره کــړې وه، دوی دواړه د پټــو پــه پولـو ښـه پـه خنـدا خنـدا روان وو،کلـه کلـه بـه يـې يـو د بـل سـره ټـوکي هـم وکـړې، اخـر دوی د سـخي و کـور تـه ورسـېدو........ د سـخي کـور د کلـي څـه لـږ لېـري وُ،دا کـور د پټـو پـه منـځ کـي وُ، شـاوخوا يـې تـک شـنه پټـي وُ چـي د شـپې تـور ښـکاره کېـدل، د خـان بهـادر کـور بيـا د کلـي پـه ابـل سـر کـي وُ چـي د سـخي د کـوره نـهٔ معلومېـدو، سـخي د دوی پـه انتظـار کـي د کـور څـه دبانـدي ولاړ وُ، سـخي سـوچ کاوه که ملا زمری نهٔ راغی نو بيا به څهٔ کېږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه فکر کي ؤ چي په دوو سايو يې نظر ولګېد وکومي چي د دۀ په خوا راروانې وې،دواړي سايې د دۀ په خوا په کراره کراره راروانې وې، دۀ ته وام ولوېدو، خو اخر يې په غږ کړو چي څوک ياست ؟

په هغو دواړو کسو کي يو په غږ کړو چي ، موږيو.

د سخي زړۀ ډاډمن شو ، دواړو کسانو ته مخته ورغی او يوه کس ته يې په ګيله وويل چي، ملا صاحب ډېر ځنډ مو وکړی.

هغه کس په غږ کړو چي، ډېره تازيله دي نۀ ده؟ اول خو دي ورځي غوښتي او س د ځنډ خبري کوې ؟ ملا زمري د روغبړ پس په ځواب کي ورته وويل.

نا هغه خبره نۀ ده، تاسو راځئ د ننه کورته مجلس کوو.

دري سره کسان سيدها د سخي وکورته ننوتو ، د کورو دروازي ته مخامخ دوې کوټي وې، او د دروازي سره يوه ورکوټې کوټه وه. دا ورکوټې کوټه د سخي د مېلمنو کوټه وه. سخي دوی دواړه په دې ورکوټي کوټې کي کښېنول او دی د اوبو د پاره د کور د کوټو خوا ته روان شو.

په سقر (دوزخ) کي يې حوره پټه کړې وه سخي، او ما دا حوره راپيدا کړه، اوس له خيره به يې د دې سقر نه بهشت (جنت) ته بيايم. ملا زمري د ډيوې په رڼا کي و کوټې ته شا و خوا وکتل او دا خبره يې وکړه.

ملا ماته خو دا کوټه د غوا غوجله معلومېږي، څو مره بد بوداره ده، ستا خبره ټهيک ده چي دا سقر دی. دلبر په پوزه ټادر ونيوو او دا خبره يې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیر لږ ساعت یې برداشت کړه، مازي خپله حوره زۀ تر لاسه کړم، بیا به په ژوند دې سقر ته مخ راوانه ړوم.

سخي د کوټې د ورۀ سره پټ ولاړ دا خبري اورېدې، په زړۀ کې یې ځان ملامتولو، چې څومره غلط کار ته دې لاس اچولی ؤ، خان ټهیک ویلې چې د انګرېز په ډوډۍ خواره بهروسه کول خپل ځان ته دوزخ کتل دی، لږ ساعت پس څلور کسان چې مخونه یې پټ کړي وو او صرف سترګې یې ښکاره کېدې و کوټې ته ننا بیره راننوتو. د دوو په لاس کې توپکان او د یوه په لاس کې توره او د یوه په لاس کې رسۍ وه.

یو توپک والا په ملا او د هغه په ملګري په زوره غږ وکړو چې، دربش! د ځایه ونشورئ. هلکه لاسونه تر شا ور وتړه.

یو کس د چا سره چې رسۍ وه هغه په یوه رسۍ د دواړو لاسونه تر ملا داسي ور وتړل چې دواړه ځنګ په ځنګ ودرېدل، او د رسۍ یو سر یې خپل په لاسو کې ټینګ ونیوو.

درروان یې کړه، کله چې هغه د رسۍ واله کس دوی روانول نو ملا زمري ناره کړه چې؛

تاسو څوک یاست؟ موږ مو ولې وتړلو؟ موږ خو د سخي مېلمانه یو، تاسو لکه چې خطاوتي یاست؟

تۀ موږ ته غلط او صحیح مۀ را ښیه، موږ تر تا ښه پوهېږو چې غلط څۀ دي او صحیح څۀ، درروان یې کړه، د چا چې توره په لاس کې وه هغه کس دا خبره وکړه.

دواړه یې د غویو رنګه روان کړل، د کوره ووتل او سیدها د کلي د ابل سر په خوا روان شول، په لاره کې هیڅوک هم نۀ ؤ. حتی چې په دې شپه سپو هم نۀ غپل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ګل مینه او د ګل مینې مور نازکو هم په دغه شپه په کومه چې ملا زمری او دلبر اغوا شو د پښتنې سره د خان په کور کې مېلمنې وې. د نازکو خاله دا ګومان ؤ چې دا ډوډی پښتنې د ګل مینې د وادهٔ په خوشحالۍ کې کړې ده. ولې چې ګل مینه بل سبا ماخوستن ودېده. دا په هیڅ یوه کیسه نهٔ وه خبره، که څوک خبر ؤ نو هغه پښتنه او ګل مینه وې. بهادرخان سهار وختې لا و پښتنې ته ټوله کیسه کړې وه. هغې بیا ګل مینې ته هغه وخت وویلې کوم وخت چې دا د ډوډی د ست د پاره ورغلې وه او ګل مینه یې په اعتماد کې اخستې وه. دا خبره دې د نازکو خاله نه په دې پټه کړه چې پر هغې اعتبار نهٔ ؤ.

د ګل مینې مور په نازو لور ته وکتل او پښتنې ته یې په ځواب کې وویل چې زویه! د ګل مینې خو به خود ارمان پوره شي خو خدای دې ستا هم نېک ځای نصیب خلاص کړي.

خاله! ګل مینه ډېره بختوره ده، خدای دې هري پېغلې ته دا بخت ورنصیب کړي. پښتنې په داسې انداز ورته وویل چې پرته له ګل مینې نازکو خاله په دې خبري نهٔ شوه پوه. ګل مینې و پښتنې ته وکتل او پښتنې و ګل مینې ته وخندل. دغه خبري شروع وې چې د بهادرخان غبږ راغی، پښتنه زر ور ولاړ شوه، د ګل مینې مور ته یې وویل چې خاله زهٔ زر راځم خان لا له غبږ راته کوي.

پښتنه د کوټې څه راووته، خان د کوټې څه لېږ لیري ولاړ ؤ. پښتنه ورغله او د پلار په مخ کې ودرېده. خان ورته وویل چې زویه! مېلمانه ډېر شو، د ډوډی بندوبست شته او که نهٔ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنه په دې خبره پوه شوه او په خوشحالۍ کې يې و خان ته غاړه ورکړه.

ماته يقين ؤ چې تۀ به دا کار ضرور کوې.

او ماته دا يقين نۀ ؤ چې دا کار به دومره په اسانۍ او زر کېږي. خان د پښتنې په سر لاس کېښودی او په خندا يې دا خبره ورته وکړه.

اوس مخ ته څۀ کول پکار دي ؟ پښتنه د خان د سينې څه لېرې شوه او دا پوښتنه يې ځنې وکړه.

اوس به تۀ د سخي کورودانه داسې قانع کوې چې کوم سړي چې ګل مينه غوښتې وه هغه وتښتېدی. هغه د انګرېزانو جاسوس ؤ او په هغه مجاهدين خبر شول. د مجاهدينو څه بچ کېدو د پاره هغه وتښتېدی او سخي ته يې حال رالېږلی دی چې زۀ ستاسو لور نۀ شم کولای، پوه شوې ؟

سمه ده زما سر په خلاص شو.

هان که ضرورت شو نو زۀ به سخي درته راولېږم، ما هغه پوه کړی دی.

خان د دې خبرې سره سم د مېلمستون خوا ته ولاړی او پښتنه د کوټې خوا ته ولاړه.

سخي ماما راغلی ؤ او خان لاله ته يې عجيبه خبره کړې ده،

څنګه خبره ؟

هغه ويل چې کوم سړي ته چې تاسو ګل مينه ورکړې ده هغه د انګرېزانو ملګری ؤ، اوس مجاهدين په خبر شوي دي، هغه چې کله خبر شو نو وتښتېدی او سخي ماما ته يې حال رالېږلی دی چې زۀ ستا لور نۀ شم کولای. زما د خوا درپاته ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـائي زوی دي ومـره، دومـره لويـه دهوکـه، اوس بـه زۀ څـۀ کوم، د ګل میني مور په ژړا شوه.

خالـه ! تـاخو دا ويـل چـي دا سـړی د سـخي مامـا د لیـري خپـل دی نـو سـخي مامـا تـه دا نـۀوه معلومـه چـي دی د انګرېزانـو ملګـری دی ؟

هـائي زويـه، د چـا پـر تنـدي ليکلـي دي چـي دا ښـه دی کـه بـد، او پاته شوه د خپلوي خبره نو زويه هغه دروا غ وه.

نـو بيـا دا څـوک ؤ ؟ دا چـا درښـودلی ؤ چـي تاسـو د ګـل غونـدي لور ور وبخښله ؟

زويـه ! دا سـړی يـو وار زمـوږ کـره راغلـی ؤ، هغـه هـم هغـه وخـت چـي زۀ ناروغــه وم، دۀ ماتــه څــه څاښــتونه راکــړو، د هغــې څــه الله ماتـه شـفاء راکـړه، د دۀ و شـرافت تـه چـي مـا وکتـل نـو ډېـر ښـه انسـان راتـه ښـکاره شـو، بيـا يـوه شـپه د ګـل مينـي پـلار راتـه وويـل چـي مـا ګـل مينـه و دغـه سـړي تـه ورکـړه، کـه څـه هـم د دې سـړي عمـر لـږ زيـات ؤ، مـا هـو ورتـه وکـړه چـي ښـه دي کـړي دي سـړی شـريف دی، عـالم دی، د لـور بـه مـو دواړه لاسـونه پـه غـوړو کـي وي، دا خبـره ګـل مينـي واوريـده او پـه چغـو شـوه چـي زۀ يـې نـۀ کـوم، دا دی نـن د ګـل مينـي د زړۀ ارمـان پـوره شـو. د نـازکو خالـه د سـترګو اوښـکي روانې وې او دا خبري يې ورته کولې.

خير هـر څـه چـي وشـو پـه دې کـي هـم دخـداى يـو مصـلحت ؤ، دخـداى پـه کـارو څـوک پـوهېږي، تـۀ اوښـکي پـاکي کـړه زۀ ځـم ډوډی را اخلـم. پښـتنه د دې خبـري سـره سـمه ولاړه شـوه، ولاړه ډوډی يـې راواخسـته، درې سـره زنانـا ؤ ډوډی وخـوړه، د ګـل مينـي مـور لـږ وخـوړه ويـل يـې خـوا تـه مـي نـۀ کېږي. ګـل مينـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوشحاله وه چې خدای د لوی افت څخه بچ کړه. د دوړی وروسته نازکو خاله و پښتنې ته وویل چې، ته یو څوک خو ورواستوه چې د ګل مینې و پلار ته غږ کړي او موږ کورته بوځي. پښتنې ډېر ورته وویل چې نن شپه پاتې شی. خو نازکو خاله نهٔ ورسره منله. اخر پښتنې د ګل مینې په هکله ورته وویل چې ګل مینه خو راپرېږده او س خو هغه دی واده هم پاته شو، سبا سهار به یې زهٔ خپله درولم، اول خو نازکو خاله نهٔ منله خو وروسته یې ومنله. پښتنې هم و سخي ماما ته حال ولېږلو. لږ ساعت پس سخي ماما او نازکو خاله خپل کورته ولاړو او ګل مینه د پښتنې سره د هغوی په کورکي پاته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

د ماخوستن د واقعې خوفناکه عکس لا د ملا زمري په دماغ قابض ؤ. هغه حيران ؤ چې دا څوک خلک وو ؟ دا څه غواړي ؟ او سخي؟ سخي هم په هغه وخت ورک شو، دا خو به سخي نۀ وي کړي ؟ يا دا کار خو به بهادرخان نۀ وي کړی؟ يا بهادرخان دا نۀ شي کولای، سخي زموږ ملګری دی، هغه ماته دهوکه نۀ شي راکولای، ولې که هغه ماته دهوکه راکړي نو د هغه حال خو هم له موږ سره دی. په دغه سوچو کي وو چي دلبر په غږ کړو چي ملا زمريه! دا په کوم دام کي راګېر شو ؟

زۀ پخپله په دغه فکر کي يم چي دا څوک کېدای شي ؟

که خفه کېږې نۀ نو يوه خبره درته وکړم.

څنګه خبره ؟

هغه دا چي کېدای شي چي دا کار خان جهان کړی وي.

خان جهان؟ هغه به يې ولې کوي؟ ماته دا کار د بازيد ښکاري.

د بازيد ؟

هو بازيد، هغۀ زموږ په ټولو کارو خبر ؤ، کېدای شي چي هغه د کلي څه زموږ څار کړی وي.

کېدای شي، خو يوه خبره بله هم ده، په موږ يو خان جهان او بل سخي خبر وو.

خير تۀ لږ صبر وکړه، معلوم به شي چي څوک دي او څه غواړي؟ د دوی خبري شروع وې چي يو کس د کوټې و دروازې ته راغی. د کوټې دروازه چي د دباندې څه بنده وه خلاصه کړه. دې کس مخ پټ کړی ؤ. دۀ دوی ته وچه ډوډۍ او سوړ کتغ

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړی. د دوی په مخ کې یې کنښېښودی او ورته یې وویل چې دا وخوری.

موږ دا نهٔ خورو.

ستاسو خوښه ده، ما درته ایښې دي که خوری او که نهٔ. زهٔ وروسته راځم او دا وړم.

تهٔ موږ ته دا وایه چې موږ مو په څه ګناه کې دلته راوړي یو ؟ او تهٔ خبر یې چې موږ څوک یو ؟

زهٔ ښه خبریم چې تاسو د چا ډوډۍ خواره یاست او په دې هم ښه خبریم چې تاسو یې دلته ولې راوړي یاست. راغلي کس ورته وویل.

تاسو څوک یاست ؟

ډېر زر به درته معلوم شي چې موږ څوک یو.

د دې خبرې سره هغه کس چې دوی ته یې ډوډۍ راوړې وه ووت.

دلبر ډوډۍ ځان ته نزدې کړه خو نابېره ملا زمري په غبږ کړو چې، خیال کوه چې وې نهٔ خورې، دا د دښمن چال دی، په دې کتغ کې څه کېدای شي.

دلبر زر ډوډۍ لېرې کړه او ملا زمري ته یې رډ رډ وکتل.

ماخوستن چې کله دوی یې اغوا کړو نو د بهادرخان د کور بجائې یې د علي ګل اکا په کور کې په یوه کوټه کې بندي کړو. هغه په دې چې د بازید د خُلې چې ملا زمري د بهادر خان کور لیدلې دی. د دوی اول چال کامیابه شوی ؤ. اوس یې نو دویم چال ته د حقیقت جامه ورپه غاړه کوله. هغه داسې چې سخي یې د خان جهان و کور ته ولېږی. هغه د خان جهان په مېلمستون کې چغې وهلې چې تاخو ویل چې دا دومره ښه سړی دی. دا داسې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا داسي، زهٔ تولـه شپه ورتـه پـه انتظـار وم، د دوی هـيڅ درک هـم نـهٔ شـو معلـوم، زمـا لـور دومـره خوښـي ده چـي دهٔ و مـوږ تـه پـه دومـره تيټـه سـترګه وکتـل او خـان جهـان ورتـه قسـمونه خـوړل چـي دوی سـتا کـور تـه درغلـو، زهٔ هـم د ماخوسـتن راهيسـي پرېشـانه يم چـي دا څهٔ شول.

خـان جـي زمـا دخيالـه چـي دوی و مـوږ تـه دهوکـه راکـړه، څـهٔ پکي وايې ؟

پـه څـه بـه دهوکـه راکـوي ؟ هـر څـهٔ دهٔ و مـوږ تـه راکـړو. قالينونـه، سـامانونه، روپـۍ، سـرهٔ زر، سـپين زر، زمـوږ هـر خـواهش يـې را پـوره کړو، نو په څه به دوی موږ ته دهوکه راکوي ؟

ولـي دا مـوږ لـږ ښـه ورسـره کـړي دي ؟ تـول خلـک مـو د دهٔ د فکـر ملګـري کـړو. دی مـو د دې علاقـې باچـا کـړو. دی لـه مـوږه نـور څهٔ غواړي؟

يـاره سـتا د خيالـه بهادرخـان يـا بازيـد خـو بـه دا خلـک نـهٔ وي ورک کړي؟

د دوی په تګ زهٔ او تهٔ خبر ؤ. هغو ته څنګه اطلاع کېدای شي ؟

خيـر معلـوم بـه شـي، تـا تـه کـه څـه معلومـات تـر لاسـه شـول نـو زر تر زره يې تر ما راورسوه، ښه.

سمه ده خان جي.

د دې خبـرو وروسـته سـخي د خـان جهـان څخـه اجـازه واخسـته او سـيدها راغـی د بهادرخـان و مېلمسـتون تـه. تولـه کيسـه يـې خپلو ملګرو ته وکړه چي په دې خلکو به څهٔ کوو ؟

خـان ورتـه وويـل چـي يو څـو ورځـي صبر وکـړه د حـاجي غـلام اکـا زوی مـوږ جـلال اباد تـه لېږلـی دی کلـه چـي هغـه راشـي نـو د دوی فېصلـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به هم وکړو. انشاءالله په علي ګل اکا به دوی بوج نهٔ شي، که څنګه علي ګل اکا ؟

بهادرخانه تهٔ خو د یو څو ورځو وایې. که کال هم پکي ووزي نو به هم غږ نهٔ وباسم او نهٔ به تاته ګیله وکړم.

په دغه خبرو پر دوی باندي غرمه شوه. د غرمې ډوډۍ ټولو د خان سره وخوړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

هغه وخت او هغه ورځ راغله د کومي د معلوماتو د پاره چي دوی د حاجي غلام اکا زوی جلال اباد ته لیږلی ؤ.

د انګرېزانو پنځه بټالینه (فوځي دستې) د دوی پر کلي راغلل. د بهادرخان بر کلی یې د درو خواو نه ونیوو. بهادرخان د کلي زلمي، سپین ږیري چاچي د جنګ وس درلود هغه یې ټول راغوند کړي وو. دی نه ؤ خبر چي انګرېزانو د دهٔ په لښکر کي خپل خلک پرېښي دي.

خان د کلي د ملا اخوندزاده صاحب سره کور په کور په جرګو وو. انګرېزانو لا جنګ نهٔ ؤ پیل کړی. هغو دوه واره خان ته د دوستۍ پیام رالیږلی ؤ. لاکن خان هر وار دوی ځواب کړي وو.

د علي ګل اکا پر کوریې پېره هم کښېنولې وه او دا یې ورته ویلي ؤ چي، که لږ هم ملا زمري او د هغه ملګري چالاکي ښکاره کړه نو زر تر زره یې ختموئ.

د حاجي غلام اکا زوی تر اخره نهٔ راغی. چا به ویل چي هغه نیول شوی دی، چا به ویل چي هغه د انګرېزانو سره ملګری شوی دی، چا څهٔ، چا څهٔ خو بهادرخان ته د دې حملې اطلاع د یو خط په ذریعه شوې وه بس په دې خط کي دا کمي وه چي په دې کي د حملې ورځ نهٔ وه لیکل شوې. په دې دهٔ په ملا زمري ډېر وس تمام کړ و خو هغه خُله نهٔ سپړله.

انګرېزانو دریم ځل بیا د دوستۍ او مراعاتو پیام و خان ته راولېږی. دې ځلي خان و راغلو قاصدانو ته صفا وویل چي که ما بیا تاسو په دې علاقه کي ولیدای نو قسم مي دي په خدای وي چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنونه به مو سپو ته او سرونه به مو کارغانو ته واچوم. قاصدان پوه شول چې د خان سره یوه لار هم نهٔ کېږي. دوی نا امیده بېرته لاړل. د دوی د تلو نه وروسته خان یو خط د وزیر اکبرخان په نامهٔ کابل ته ولېږلو. له بده مرغه هغه خط تر وزیر اکبرخان پورې نهٔ ورسېدو او په لاره کې ونیول شو. قاصد ووژل شو، او خط د انګرېز سامراج دربار ته ولېږل شو.

خدای خبر چې خان ته ځنګه اطلاع راغله چې قاصد او خط دواړه نیول شوي دي. دهٔ خپل ملګري په کومو چې د دهٔ پوره پوره اعتماد وو راغونډ کړل. سهار په سپېدو کې پر انګرېز سامراج د برید کولو پرېکړه وشوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پښتنې د ټپيانو د پاره لـه وختـه لا بندوبست کړی ؤ. دې دوې ورځې مخکې د کلي تکړه ښځې او يو څو پيغلانې چې ګل مينه هم پکې وه تياري کړې وې. د جنګ ورځ ډېره تـوده وه. دې واره ټپيان ډېر وو. پښتنه د نورو ښځو سره داسې مصروفه وه لکه د دې خپل سکه ورونه چې وي. ورونه به يې ولې نه وو، دوی د وطن په ناموس او استقلال قربانېدل، ټپيان کېدل، دا خو د ورونو کار وي چې د وطن په ناموس او د وطن د سياه سرو د عزت د پاره خپل سرونه په لاس کې واخلي.

دې د يوه ټپي د سر و ټپ ته مرهم پټۍ کوله چې يو نقاب پوش ټپي يې راوړی. دې ګل مينې ته غږ کړو چې هله ګل مينې دا وګوره. ګل مينې هغه زر زر د نورو ښځو په کومک يوې خوا ته پرې باسی. د ټپي سترګې وچې پر پښتنې ولاړې وي، ټپي و ګل مينې ته په زګېروي وويل چې، ته........ پښتنه......... راوغواړه.........زه و هغې ته.......... يوه خبره.......... کوم.

ګل مينې ته د دې ټپي غږ لږ شناخته غوندې معلوم شو. دا زر و پښتنې ته ورغله او هغه يې راوغوښته.

پښتنه هم راغله، د ټپي مخ اوس هم په نقاب کې ؤ، خو اخري سلګۍ يې شروع وې، څنګه چې پښتنه ورنزدې شوه نو ټپي زر د پښتنې لاس ټينګ کړو، پښتنه هم په څنګ کې ورته کښېنسته، ده لاس بېرته ور پرېښودو، ټپي په سلګو وو........ ډېر په تکليف ؤ.......... پښتنې همت وکړ او د ټپي د مخ نقاب يې وغوښتل چې لېرې کړي، لاس يې د مخ په خوا ور وړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو، کله چي يې نقاب ته لاس ورسېدو نو په ټپي کي نابره ساه راغله، ستر ګي يې خلاصي کړې او د پښتنې لاس يې بيا ټينګ کړو، پښتنې په حيرانګي کي يو وار خپل لاس ته او بيا د ټپي و لاس ته وکتل او په ډېر درد يې ورته وويل چي، ډېر په تکليف کي يې ؟ زهٔ به ستا زخمونه ومينځم او بيا به پټۍ په ولګوم.

ټپي په انکاري انداز کي سر وښوروی او سريې و يوې خوا ته وغورځېدی، پښتنې بيا د نقاب خوا ته لاس کړو، خو دې ځل........ ټپي........ هيڅ حرکت ونهٔ کړ....... هغه به ولې حرکت کوو........ د هغه حرکت او تکليف د تل د پاره ختم شو.......... پښتنې نقاب ځني لېري کړ......... او د نقاب د لېري کېدو سره د پښتنې ستر ګي رڼې د نقاب پوش چي دا وخت يې نقاب په مخ نهٔ ؤ، ونيولې........... د پښتنې د ستر ګو غټې غټې اوښکي را روانې شوې............. ژبا نګوې يې بنده شوه........ او د يو سوړ وجود غوندي يوې خوا ته ولوېده.

ګل ميني چي دا وليدل چي پښتنه وغورځېده نو زرې ور ته رامنډه کړه. هغه يې خپلې غېږې ته راپورته کړه او چغې يې شروع کړې.

پښتنې، پښتنې، ماته وګوره، پښتنې ستر ګي خلاصي کړه، پښتنې ته ولې خبري نهٔ کوې، څهٔ در وشو، پښتنې، پښتنې. ګل ميني د پښتنې په خُله کي اوبه ور توی کړې، خو اوبه د حلقه څخه لاندې نهٔ تېرېدې. ګل ميني چي هغه ټپي چي اوس په دې فاني دنيا کي نهٔ ؤ ستر ګي ولګېدې نو د ګل ميني ستر ګي هم رڼې راوختې، د دې په مخ کي د بهادرخان سوړ وجود پروت ؤ، د هغه بهادرخان چي د دې کلي په ننګ کي يې سر شيندلی ؤ، د دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن د ازادۍ په لار کې قربان شوي ؤ، په سپېڅلي دین قربان شوي ؤ، دهٔ و هغو خلکو ته چې هغوی د دې مقدسي لاري خبر نهٔ وو لار ور روښــودله، د ګټــې لار......د ننــګ لار.......... د غیــرت لار.......... د جنـــــــــت لار........ د ازادۍ لار.......... د سرلوړۍ لار.

په دا سبا ورځ د بې شمېره خلکو په اوښکو کې بهادرخان خاورو ته وسپارل شو. اخوندزاده په ادیره کي و خلکو ته د ننګ او غیرت درس ورکړو. د پرون په جنګ کي د بهادرخان سره سره دېرش (۳۰) مجاهدینو د شهادت جام نوش کړو. د انګرېزانو له خوا یو اوویا (۷۱) کسان جهنم ته رسېدلي وو. دواړو خوا ته ټپیان بې شمېره وو.

د جنګ سنګر بیا هغسي تود شو. د ادیرې نه وروستو دوی بیا هغسي په میدان کي د ننګ چغه پورته کړه. خو د لښکر لاروی نهٔ ؤ. لښکر بې له مشره تیت وپرک شو. مشران د قامي غدارانو له لاسه شهیدان کېدل. انګرېزانو خپل زرخرید پښتانهٔ د برکلي په لښکر کي شامل کړل. هغوی اول اخوندزاده صاحب او بیا یې علي ګل اکا شهید کړو. د غسي جانو اکا حاجي غلام اکا او نور مشران یې له مخه وباسل. اوس په لښکر کي داسي څوک نهٔ ؤ چي مخ کشي یې کړې وائي. پرته له بازید خانه .... خو هغه ورک ؤ....... چېري ورک ؤ...... چا ته نهٔ ؤ معلوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پـه ادیـره کـي چپـه چپـایي وه، پنځـه قبرونـه تـازه تېـره ورځ سـهار جـوړ کـړل شـوي وو، د یـوه قبـر و سـر تـه یـو کـس څـادر پـه سـر ناسـت ؤ، دې کـس ژړل، ډېـر پـه کـراره غـږیـې ژړل، داسـي یـې ژړل کـه یـې څـوک څنګ تـه موجـود وای نـو بـه یـې غـږنـه اوریـدو. دهٔ ژړل، پـه ژړا او پـه سلګو کي ګویا شو.

خانـه دا ټـول زمـا لـه لاسـه، ټـول زمـا لـه لاسـه، کـه مـا د دوی ملګـري نـهٔ وای کـړې نـو نـن بـه تـهٔ پـه دې تـورو خـاورو کـي نـهٔ وای پـروت، خانـه زهٔ سـتا مجـرم یـم، مـا لـه تاسـره، لـه دې قامـه سـره، لـه دې وطـن سـره او د دیـن مبـین سـره ډېـر بـد کـړي دي، زهٔ د دې قـام، د وطن او د دین دښمن یم.

دهٔ د غـه خبـري د ځـان سـره کـولې چـي یـوه کـس د دهٔ پـه اوږه لاس کېښـودی. دهٔ زر هغـه لاس ونیـوو او پسـې زر راولاړ شـو. چـي وې کتـل نـو یـو کـس او یـوه زنانـه چـي پـه چـادري (برقـه) کـي وه د دهٔ شـا تـه ولاړ وو. دا لاس د زنانـه سـره راغلـي سـړي ؤ. سـړي هـم پـه مـخ څـادر اچـولی ؤ. دهٔ زر پوښـتنه ځنـي وکـړه چـي، څـوک یاسـت تاسـو ؟

سخي ماما، زهٔ یم........ بازید

تهٔ ؟ تهٔ دلته څهٔ کوې او دا ښځه څوک ده ؟

سـخي مامـا مـوږ د خـان د قبـر و زیـارت تـه راغلـي یـو او دا ښـځه د خان لور پښتنه ده.

پښـتنه ؟ سـخي پـه حیرانګـی کـي و زنـاني تـه وکتـل چـي دا وخت هم په چادري کي وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو، پښتنه.

د لږ ساعت خاموشي پس پښتنې خپل د مخ څخه چادري آخوا کړه او سخي ته ګويا شوه.

سخي ماما، د ټول کلي ځوانان شهيدان شول، په کلي د انګرېزانو قبضه ده، خان جهان او يو انګرېز فوځي افسر زموږ پر کور قبضه کړې ده، بازيد په ډېره خطره کې زه د کلي راوباسلم، ستا کور ودانه او ګل مينه خپل په کور کې دي، خان جهان ستا سره سره د خپلو ورکو ملګرو په لټون کې د ټول کلي هر کور وکتو، د پردې او د ټکري هيڅ خيال يې نه وساتو، د پښتنې خبري شروع وې چې بازيد په منځ کې خبره وکړه.

سخي ماما، له موږ سره وخت کم دی، موږ له دې کلي زر تر زره ځان ايستل غواړو، ښه شو چي ته مو وليدې، که ته خپل ګناهونه پاکول غواړې نو زر تر زره هغه دوه کسان کوم چي د علي ګل اکا په کور کي موږ پټ کړي دي ختم کړه، او س موږ ته اجازه راکړه په موږ ډېر ناوخته دی.

که زما ګناهونه په دې کار پاکېدلای شي نو پوه شه چي زما ګناه پاکه شوه. سخي په ځواب کي ورته وويل او په سوچ کي شو.

هر څه چي کوې ته ښه پوهېږې، موږ درنه لاړو او هان زموږ د تلو هيچا ته هم مه وايه، ستا به په موږ ډېر لوی احسان وي. پښتنې ورته وويل.

بې غمه اوسه بچيه، ځئ په مخه مو ښه شه. اوس نو زه هم د خير د کار تلوار کوم. سخي د دې خبري کولو سره سم د کلي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوا روان شو. پښتنه او بازید دواړه د خان و قبر ته ودرېدو. پښتنې چي کله د دعا د پاره لاسونه پورته کړو نو په ژړا شوه.

د بازید هم د سترګو اوښکي راغلې، دعا ختمه شوه، دوی دواړه یوې خوا ته روان شول، کله په پټو کي، کله په شاړه کي، کله بیا د نارنجو په باغ کي ،روان وو، روان وو او بس روان وو، په تلو تلو کي پر سهار شو، پښتنې په بازید غږ کړو چي؛

ودرېږه، لږ دمه وکړم، پښو مي کار پرېښودو ،د دې خبري سره پښتنه په ځمکه کښېنسته، بازید هم لږ لېري په ځمکه کښېنستو.

ما څو واره فکر وکړ چي تاته به وایم خو بیا به مي اراده بدله کړه. بازید ورته وویل.

زهٔ پلار ډېره سخته اموخته کړې یم خو نهٔ پوهېږم چي ولي مي نن پښو کار پرېښودو.

تا د پرون راهیسې هیڅ نهٔ دي خوړلي، لږ مخ کي د کوچیانو مېنې دي، هلته به ځان ورسوو، کېدا ی شي چي هلته پناه او ډوډۍ پیدا کړو. بازید په ځواب کي ورته وویل.

او س نو رڼا له ختیځې خوا په ښکاره کېدو شوه، دوی هم خپل مزل په مخه کړو، یو ځای ورته د اوبه یخه چینه په مخه راغله، پښتنې او بازید په هغه چینه اوبه او چښلې، د لږ دمې وروسته بیا دوی وو او مزل، ښه ډېر چي لاړل نو د کوچیانو کېږدۍ ښکاره شوې، د کېږدیو لوګي یوه خوندوره ننداره جوړه کړې وه، د رمې غږ د دوی تر غوږو شو، چي لږ نور مخ ته لاړل نو د رمې سره روان شپانهٔ دوی ولیدل، هغه په غږ کړو چي اې! څوک یاست؟ دا وخت چېري ځۍ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

بازید په غږ کړو چې ستا مېلمانه یو.

خدای مو راولـه، شـپانهٔ و دوی تـه ورنـږدې شـو او د بازیـد سـره یـې روغبـړ وکـړو. بازیـد چـې ولیـدل چـې شـپانهٔ د پـوخ عمـر سـړی دی او پـه خبـره سـر هـم خلاصـوي نـو یـې ورتـه وویـل چـې، وروره اول خو دي نوم راوښایه؟

زما نوم تراب خان دی خو خلګ تورکی راته وایي.

تـوراب خانـه، مـوږ لـه ډېـره لېـري راغلـي یـو، تولـه شپه مـو پـه پښو سفر کړی دی، له پرون راهیسې مو هیڅ نهٔ دي خوړلي.

دا خـو دومـره خبـره نـهٔ ده، راځـه وروره چـې کـوچ او د تنـاره توده مړی درباندي وخورم.

دوی د شـپانهٔ سـره روان شـول، لـږ لېـري د شـپانهٔ دوې کیـږدۍ ولاړي وې، شـپانهٔ پـه خپلـي کـورودانې غـږ کـړو چـې و ښـځې! مېلمانـه راسـره دي اوري! مېلمـه تـه پـه دا بلـي کیـږدۍ کـي ځـای تیـار کـړه او دا د مېلمـه سـره زنانـه د ځـان سـره کښـېنوه او زر زر د کوچو او تودې مړۍ بند وبست وکړه، دوی ستړي دي.

هغـه کـوچۍ هـم داسـي بیـداره وه چـې پـه یـوه دقیقـه کـي یـې ځـای تیـار کـړو، بازیـد پـه پـه یـوه کیـږدۍ کـي د تـراب کـوچي سره او پښتنه په دا بلي کیږدۍ کي د تراب د کورودانې سره کښېنسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

په هغه ماخوستن په کوم چې سخي، بازيد او پښتنې په اديره کې سره وليدل نو سخي سيدها د علي ګل اکا و کور ته ولاړی، د علي ګل اکا کور د کلي څخه لېري ؤ، هغه د غره په بېخ کې ځان له کور جوړ کړی ؤ او په دې ټول جنګ کې د يوې خوا څه هم څوک و هغه خوا ته نه ؤ تللي، دا د سخي خوشبختي وه که د ملازمري بدبختي چې هيڅ يو هم د دوو وروځو په جنګ کې هغې خوا ته نه ؤ راغلی، سخي ځان ورورسوو، د کور و دروازې ته دوه کسان توري په لاس ولاړ وو، سخي و دواړو کسانو ته سلام ورواچوو، هغو هم په ځواب کې وعليکم ورته وويل، سخي پوښتنه ځني وکړه چې څوک خو به نه يي راغلي ؟

نا نه دي راغلي. يو کس ځواب ورکړو.

هغه کسان خو به تښتېدلي نه وي ؟

نا، موږ دلته د څه د پاره ولاړيو. دويم کس په ځواب کې ورته وويل.

ښه خبره ده.

موږ دا کسان نن ختمول او يوې خوا ته تلو او هان، پرون درې کسه د کوز کلي دې خوا ته راغلي وو او د دغو دوو کسانو پوښتنه يې کوله، موږ ورته وويل چې دلته يو انګرېز فوځي افسر ارام کوي تاسو له دې ځايه ولاړ شئ، هغوی هم زر ولاړو.

د ځئ چې د دې کسانو کيسه ختمه کړو، هسې هم په ځمکه او اولس دا بوج دي. سخي ورته وويل او د کور په دروازه ننوتی، هغه دوه کسه هم ورپسې ننوتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ هم دغه ویل چې جنګ ختم شو نو دوی د څه د پاره ژوندي دي. په هغو کې یو کس و سخي ته وویل.

دا جنګ تر قیامته نهٔ شي ختمېدای، تهٔ د تهه خانې (زېرخانه) دروازه خلاصه کړه، ولې چې یو بل کار هم شته هغه به هم تر سره کوو. سخي بېرته په ځواب کې و هغه کس ته وویل.

د کور په کوټه کې یوه ښکلې قالینه اواره وه. دوی دا قالینه لېرې کړه نو لاندې د تهه خانې (زېرخانه) لاروه. دوی درې سره د تهه خانې په پایو (ځینو) کښته تهه خانې ته روان شول. د پایو په اخر کې هلته یوه مضبوطه دروازه وه. دوی دا دروازه په یو مخصوصه چابي خلاصه کړه. دننه توره تیاره وه چې خپل د لاس ګوتې هم نهٔ معلومېدې، سخي په دروازه کې ودرېدی او نور دوه کسان دننه ورغلو، یو کس د ډیوې رڼا جوړه کړه، په تهه خانه کې دوه کسان چې لاس او پښې یې تړل شوي وې پراته وو، دوی په هغو کې یو کس راپورته کړو او د سخي و مخې ته یې راوستو، سخي چې دې بندي ته وکتل نو هغه د ملازمري ملګری دلبر ؤ. دهٔ ځوانانو ته وویل چې ختم یې کړئ، هغو هم سم د لاسه د کټارو (خنجرو) وارونه په سینه او نس کې وکړ، دلبر لږ چغه وکړه خو ډېر زر سوړ شو.

ملازمري چې دا ولیدل نو یې چغې شروع کړې چې، ما مهٔ وژنئ، ما هیڅ نهٔ دي کړي، زهٔ بل وار دا کار نهٔ کوم،سخي په شکي انداز کې پوښتنه ځیني وکړه چې دا راته ووایه چې تهٔ یې څوک؟ له کومه راغلی یې؟ چا راستولی یې ؟ ملا زمري په بدحواسی کې ورته وویل چې اې وروره زهٔ نهٔ پښتون یم او نهٔ مسلمان، زهٔ خو ،زهٔ خو یو انګرېز یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګرېز؟ دا څـهٔ وايـې، تـهٔ انګرېـزيـې، سـتا پښـتو ، سـتا مسـلماني، هغـه سـتا لمونځونـه، سـتا تاويزونـه، ځاښـتونه هغـه ټـول دروا غ وو ؟

هـو ، هغـه ټـول درواغ وو ، کـه مـا نـهٔ وژنـئ نـو زهٔ تاسـو تـه ټـول حـال وايم.

حـال کـه وايـې او کـه نـهٔ ، مـرې خـو بـه. سـخي پـه قهـر کـي ورتـه وويل.

نـو سـمه ده زمـا کـار هـم دلتـه پـوره شـو ، مـا هـم پـه تاسـو کـي داسـي تخـم پاشـلی دی چـي پـه پېړيـو پېړيـو بـه يـې زمـا انګرېـز سـرکار مېـوه خـوري، زمـا رنګـه بـې شـمېره ملايـان پـه دې هېـواد کـي خپلـه دنـده تـر سـره کـوي، ستاسـو رنګـه بـې شـعوره، بـې علمـه خلـک هغـه نهٔ شي پېژندلای............

سـخي پـه ځوانـانو غـږ کـړو چـي، خُلـه يـې وربنـده کـړئ د دې منـافق، هغـوی هـم لکـه زمريـان پـه ملا زمـري يـې حملـه وکـړه، د مـلا زمـري پـه وجـود کـي يـو ځـای هـم روغ پـاتې نـهٔ شـو ، سـخي لـه ډېـره قهـره د مـلا زمـري سـترګي ورو ايسـتلې، د ملا زمـري سـوړ وجـود د دهٔ پـه مـخ کـي پـروت ؤ ، د دې کـاره چـي دوی فـارغ شـول نـو سـيدها د بهادرخـان د کـور پـه خـوا روان شـول، ولـي چـي هلتـه دا وخـت خـان جهان استوګ ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پښتني چې کله کوچ او د تناره تودوه ډوډۍ وخوړه نو سر وربانديدرونـد شو، سترګي يې پټې پټې کېدې، دې هم ويوې خوا ته ډډه ووهله او ويده شوه.

هلته په ابله کيږدۍ کي د بازيد هم دغه حال ؤ، کوچي تراب اجازه څني واخسته چي زه ځم، رمه مي ډېره لېري ولاړه، ده هغه ته اجازه ورکړه او خپله پرېوتو.

لږ ساعت چي دوی دواړه په خواږه خوب ويده وو نو لس يا دوولس کسان وسله وال چي په اسانو سپاره وو دې کيږديو ته راغلل. غږ يې وکړ چي څوک شته او که نه؟

خو د کيږديو څخه چا ځواب ورنه کړو، ولي چي د کوچي تراب کورودانه دا وخت د بوټو پسې تللې وه.

وسله وال راشي د کيږديو ځلو ته ودرېږي، يو وسله وال و هغې کيږدۍ ته ورشي چي په کومه کي بازيد ويده وي، بازيد وينښ وي، هغه ځان په خوب اچولی وي، څادر يې په مخ وي، وسله وال راشي او غږ په او کړي چي، وروره، هو کوچي وروره، بازيد غږ نه باسي، د زړه درزا يې وارپه وار تېزېږي، هلته پښتنه هم را وينښه شوې وي، هغه هم په خوف کي وي،دغه وسله وال په آنورو غږ کړي چي، زما د خياله دا کوچي مړ دی، هيڅ غږ نه باسي.

ته يې لږ وښوروه. د وسله والو مشر ورته ووايي.

سمه ده، وسله وال د دې خبري سره سم کيږدۍ ته ننوزي، هغه په توره د بازيد څادر لېري کړي، څنګه چي د بازيد د مخه څادر لېري شي نو دا وسله وال شا ته وغورځي او چغه کړي، مدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغـه دی، پيـدا شـو، دغـه دی،ټـول وسـله وال د اسـونو څخـه را کـوز شي او د کيږدۍ شاوخوا ودرېږي.

يـو وسـله وال چـې د دوی مشـر معلومېـدو غـږ کـړو چـې، ظالمـه ټولـه علاقـه مـو دربسـې وکتـه او تـه د دلتـه پټ يـې، بازيـد هـم راپورتـه شـي او پـه کيـږدۍ کـي ودرېـږي. هلکـو وې تـړئ او پـه اس يـې واچـوئ. څلـور کسـان راشـي بازيـد وتـړي او پـه اس يـې واچـوي، هلتـه د ابلـي کيـږدۍ څـه پښـتنه پـه منـډه راووزي، څنګـه چـه بازيـد ووينـي چـې لاس او پښـې يـې تړلـي پـه اس چپـه پـروت دی نـو چغـي کړي. ظالمانو دی مو ولي تړلی دی، دهٔ څهٔ کړي دي؟

دا څوک ده؟ د وسله والو مشر پوښتنه وکړه.

پښـتنې تـهٔ ولاړه شـه، زمـا غـم مـهٔ کـوه، دوی پـه مـا هـيڅ نـهٔ شـي کـولای، پښـتنې څـهٔ درتـه وايـم، ولاړه شـه، ځـهٔ ولاړه شـه. بازيـد پښتنې ته چغې شروع کړې.

هـان...... پښـتنه....... د بهـادر خـان لـور....... دا خـو زمـوږ هېـره وه، ګـوره څنګـه يـې ځـان پخپلـه پـه لاس راکـړو، ملګـرو د دې لاسـونه تـر شـا ورو تـړئ او پـه اس يـې کښـېنوئ، دروان يـې کړئ چي د پرلوی لوی ښکارونه په لاس راغلي دي.

يـو وسـله وال د پښـتنې لاسـونه ورو تـړي او پـه اس يـې کښـېنوي، هغـه کـس د بـل ملګـري سـره پـه اس کښـېني، دا ورکـوټې قافله بېرته د بر کلي په خوا روانه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

سخي او د هغه ملګري د شپې په نیمايي کې د خان بهادر وکور ته ورسېږي. هلته اوس خان جهان او دوه انګرېز فوځي افسران استوګن دي. دوی د کور و دروازې ته ورسېږي، هلته دوه کسان د وسلې سره ولاړ وي، هغه چې دوی ووینې نو غږ په وکړي چې، څوک یاست؟

سخي غږ په وکړي چې زه یم، سخي د خان ملګری. دوی درې سره ملګري دغه دوه کسان په چل مړه کړي او کور ته ننوزي، په کور کې انګرېزان سپاهیان پر کوټو پیرا کوي، هغوی چې وګوري چې درې کسان په کور را ننوتلي دي نو هغوی بې له پوښتنې زر د توپکو خُلې د دوی په خوا کړي، د توپک په مرمیو د درې سرا او سینې سوری سوری کړي، د ډزو (ټکانو) په غږ انګرېز فوځي افسران او خان جهان راویښ شي، دوی زر د کوټې څخه د باندې راووزي، چې وګوري په انګړ کې د درو کسانو په وینو لړلي ساړه وجودونه پراته وي، خان جهان ته یو مړی شناخته ښکاره شي خو دی غږ نه شي باسی چې زه دا پیژنم.

د درې سرا و کسانو ساړه وجودونه د کلي په اخر کې وغورځول شي، سهار شي، پسې غرمه شي او د غرمې پسې ماسپښین شي، په برکلي کې اوازه جوړه شي چې د خان جهان باغي زوی او د بهادر خان لور پښتنه یې نیولي دي، کلی ټول راشي د بهادر خان د کور و مخ ته ودرېږي، دوی دواړه دا وخت په کور کې دننه وي، خان جهان خپل زوی وبلي خوني ته بیولی وي او پښتنه په بله کوټه کې یکې یوازي ناسته ژاړي. دا هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوټه وي کومه چي د جنګ له مخه د دې وي. دا نن په خپله کوټه کي يوه بنديوانه وي.

خان جهان خپل زوی ډېر پوه کړي، هر رنګه لالچ ورکړي، خو بازيد هيڅ يوه خبره هم نه مني، بازيد په چغو کي ورته وايي چي؛

ته د دې قام دښمن يې، ته د دين دښمن يې، ته د دې وطن دښمن يې، ته د هغه انسان قاتل يې چا چي په دې کلي، علاقې او وطن سر ورکړو. يو هغه ؤ چي د وطن په مينه کي سرخرو شو او يو ته يې چي ضمير ايمان ټول دي په وطن دښمن خرڅ کړو، زه ستا زوی نه يم، زه د هغه سړي زوی يم څوک چي د دې کلي په ننګ کي خاورو ته ولاړی.

بچيه! ته زما په خبره ولي سر نه خلاصوې، که ما ستا سفارش نه وای کړی نو دوی به ته له وخته لا خاورو ته سپارلی وې او يا به يې د سخي غونډي په ډېران غورځولی وې. ته لږ سوچ وکړه، دا جاګير دا اسائشونه ټول ستا دي. ما چي څه هم کړي دي ستا د پاره مي کړي دي. خان په دردمنه لهجه کي ورته وويل.

ته څوک يې ؟ زه تا نه پېژنم، راوغواړه ستا باداران او ورته ووايه چي ما په دار کړي، زه غلامي نه منم، زه مور ازاد زېږولی يم او تر مرګه به ازاد يم. ستا غونډي د انګرېزډوډۍ خور نه. بازيد د جذباتو څخه ډکه لهجه کي ورته وويل.

سمه ده، زه تا ته تر سهاره وخت درکوم، بيا زه ستا ذمه واره نه شم جوړېدلای، ته ښه سوچ په وکړه. خان جهان د دې خبري

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره سم د کوټې څخه ووت. دوه کسان راغلو او بازید یې و بلې کوټې ته بوتلی چېرې چې نور قامي مجاهدین بندیان ول.

هلته په بندي خانه کې د دهٔ د پېژندګلو یو ځوان چې په زخمي حالت کې یې نیولی ؤ. د هغه نوم شراف الدین ؤ خو خلکو به شینو ورته ویلو. ماخوستن شینو د بازید سره ډېر مجلس وکړ، بازید هم ټول حال ورته وویل.

بازید خانه! زما په فکر کې عجیبه خبره راغله، خدای خبر چې تهٔ به یې راسره ومنې که نهٔ؟

څنګه خبره؟

ګوره بازیده! تهٔ د دې زندانه وتی شې، زهٔ نهٔ شم وتی، تهٔ داسې وکړه چې پلار ته ووایه چې زهٔ توبه ګار یم، تهٔ چې څنګه وایې هغسې به کېږي. ستا پلار به تا له دې زندانه خلاص کړي. تهٔ پښتنه یو رنګه تر لاسه کړه او د دې علاقې څخه ځان وباسه. کوشش وکړه چې ځان کابل ته ورسوې. هلته ډېر داسې ملګري شته چې د بهادرخان لاله نوم ورواخلې نو دوی به تاسو ته پناه درکړي.

یاره دا دهوکه نهٔ ده؟

څنګه دهوکه؟ د بهادرخان لاله لور ستا په اسره ده، د هغې عزت بچکول او س ستا ذمه واري ده، ګنې په اخرت کې به ستا ګرېوان او د خان لاس وي، هغه ستا څو مره مرسته وکړه او یو تهٔ یې چې دومره نهٔ شې کولای؟

ټهیک دی شینو، زهٔ به دغسې کوم او هم دا اوس به یې کوم، تهٔ ورته ګوره چې زهٔ څه کوم. بازید دا خبره وکړه او د دروازې خوا ته ولاړ شو. په دروازه کې یې څو واره غږ کړو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان جهان ته وایه چي ستا زوی دي غواړي. بیه ساعت پس، خان جهان پخپله راغی. بازید ورته وویل چي پلاره! زهٔ له تا معافي غواړم. بهادرخان زما مازغه راخراب کړي ؤ، زهٔ يې ستا خلاف کړی وم، د خپل پلار خلاف. اوس ماته معلوم شو چي پلار پلار وي، پلاره ما معاف کړه. بازید په ژړا شو. خان جهان چي دا ولیدل چي زوی مي بېرته خپل شو نو يې په غېږ کي ونیوو او ورته يې وویل چي هیڅ خبره نهٔ ده ,دیر آید ،درست آید. راځه تا به ډوډی هم نهٔ وي خوړلې، د سهار راهیسې مي وږی ساتلی يې. دواړه د یوې بلې کوټې خوا ته ولاړو. د بندي خانې دروازه بېرته بنده کړل شوه او دننه په بندي خانه کي شینو و خدای ته په زاری ؤ چي اې خدایه! تهٔ د پښتنې خورکی ابرو خوندي کړې، تهٔ بازید تهٔ دومره طاقت ورکړې چي د پښتنې د سر سوری جوړ شي، هغه د دې ظالمانو د لاسه خلاصه کړي. ربه! تهٔ يې مدد وکړې، تهٔ يې حافظ او ناصر شې. په دغه دعاګانو کي په ژړا شو او تر ډېره يې ژړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پښتنه په کوټه کې له ډېره وخته يوازي بې وسه ناسته وه. د شپې په دويم پړاؤ کې انګرېز فوځي افسر د شرابو په نشه کې ډوب کوټې ته ځنګېدلی راغی. پښتنې چې د دې وحشي سترګو ته وکتل نو خوف زده شوه. انګرېز فوځي چې پښتنې ته وکتل نو په انګلېسي ژبه کې يې بې اختياره له خُلې ووتل،

Wow, Beautiful Girl

پښتنې ځان سره راټول کړو ،فوځي په کراره کراره ورنږدې کېدو او په انګلېسي ژبه کې يې ورته وويل چې،

Common Girl I am Your Lover

لېرې شه له ما کافره، لېرې شه. پښتنې په ژړا کې په چغو دې انګرېز ته وويل.

انګرېز فوځي بيا ورنږدې شو، پښتنې په کوټه کې شاوخوا منډې شروع کړې، فوځي به کله ونيوله او کله به يې له کسته پريښود له چې ښه سترې شي نو بيا به ورسره ګورم.

په دغه منډو منډو کې پښتنه ډېره سترې شوه او يوې خوا ته په يوه کونج کې په ژړا کښېنسته، هغه هم داسې لکه چې د يوې لويې بلا څخه ځان پټول غواړي، انګرېز بيا په کراره کراره ورنږدې کېدو او په خُله يې په انګليسي کې دا الفاظ وو،

Now you can't run, hahahahaha

نابيره دروازه خلاصه شوه، يو نقاب پوش ټُوره په لاس کې کوټې ته راننوتو، هغه چې دا وليدل نو يې پر انګرېز د ټُوري وارونه پيل کړو، په دقيقه کې يې د انګرېز له تنه سر جلا کړو او پښتنې ته يې غږ کړو چې؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځـه وخـت نشـته. پښـتنه هـم زر ولاړه شـوه او د نقـاب پـوش سـره د کوټې ووته. نقاب پوش و پښتنې ته وویل چې؛

د دې کـور هـره لار تاتـه معلومـه ده، تـه لـه مخـه شـه او د وتلـو يـوه داسـي لار چـي د چـا شـک نـه وي بانـدي درځـه. پښـتنې هـم و نقـاب پوش ته وویل چې؛

راځــه زمــا د عــزت محافظــه، نــور کــار زمــا دی. د دې خبــري ســره پښــتنه لــه مخــه او نقــاب پــوش ورپســې د يــوې کنــډوالې خــوا تــه روان شــول. د کنــډوالې دېوالونــه تــر نيمــايي پــوري غورځېــدلي وو. دواړه تــر دې دېوالــه واوښــتل. د لــږ مــزل کولــو پــس د لاري چــپ پــه يــوه بــاغ ورګډ شول. نقاب پوش ورته ويل چې؛

پکــار دا ؤ چــې مــوږ يــوا اس تــر لاســه کــړی وای نــو بــه زر د دې علاقې وتلي وای.

بازيــد خانــه نــور مــخ مــه پټــوه، زه دې د بيــا ليــدو نــه نااميــده شوې وم. پښتنې بازيد وپېژندو.

بازيــد هــم خپــل نقــاب لــه مخــه لېــري کــړو. دوی ډېــر تېــز تېــز روان وو. اخــر بــاغ ختــم شــو او يــوه شــاړه شــروع شــوه. خــو دوی تــه دا وخــت ډېــره خطــره وه. يــو خــو د ســپوږمۍ رڼــا ډېــره زياتــه وه او بــل انګرېــز فــوځي څــه معمــولي کــس نــه ؤ، هغــه د فــوځ مشــر ؤ، اوس نــو ټــول فــوځ پــه حرکــت کــي راغلــی وو. څلــور خــوا تــه د دوی پســې څــار شروع شوی ؤ.

پښـتنې! لـه ډېـره وختـه مـي پـه زړه کـي يـوه خبـره پټـه سـاتلي ده، خو د خان لاله د ېېري مي د خُلې نه ده راباسلې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ پوهېږم چې تۀ څه ويل غواړې، زما هم دغه حال دی کوم چې ستا دی. پښتنې په تېزتېز تلو کې ځواب ورکړو او د زړۀ خبره يې و خُلې ته راوسته.

بازيد خانه! پښتنه اوس ستا ده، که په اورکې يې اچوې او که ټول عمر خوشحالي ورکوې دا اوس ستا اختيار دی.

زما په ژوند به په تا، تود باد هم نۀ ولګېږي، ما که هر څه وبايلل، خان لاله، اخوندزاده صاحب، علي ګل اکا، مور، يو غدار پلار، علاقه، کلی، خو ما، ما خپله مينه وګټله. بازيد په ځواب کې ورته وويل.

مينه ډېره غټه قرباني غواړي او تا هغه قرباني ورکړه. پښتنې دغه خبره کوله چې د شا دخوا ناڅاپه د توپکو د مرميو باران شو. پښتنې چغې کړې، بازيد دا د لاسه ځخه ټينګه کړه او په منډه شو، خو د اسانو د پښو دربی وار په وار رانږدې کېدو، ډزي (ټکان) هم زيات شوې، دوی دواړو منډه وهله، ناڅاپه د پښتنې پښه په يوه تيږه (ډبره) ولګېده او پښتنه پړ مخ وغورځېده.

د غورځېدو سره يې لاس مات شو، خو بازيد بېرته پورته کړه.

همت وکړه پښتنې! دا کافران په موږ هيڅ نۀ شي کولای. پښتنه په ژړا وه، هغې په ژړا کې و بازيد ته وويل چې....... زما لاس..... زما ملا ..... وی، زما لاس خو ګرسره کار پرېښوی. بازيد دا چېري دومره پرېښودی شوه، دۀ د پښتنې لاس ټينګ ونيوو دا يې راپورته کړه او بيا په منډه شو، هلته د فوځيانو اسونه ډېر رانږدې شوي وو، دلته د دوی د پښو طاقت دوی ته ورو ورو ځواب ورکولو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخـر سـپاهیان را ورسـېدل، ګېـر چـاپېره تـر دوی را تـاؤ شـول. پښـتنه بـې سـوده شـوه او وغور ځېـده. بازیـد چـي د پښـتنې تـر مـلا لاس را تـاؤ کـړو نـو یـې لاس لونـد شـو ،دهٔ چـي لاس بېرتـه زر را اوباسـی نـو لاس یـې پـه وینـو سـور ؤ. دهٔ چغـي کـړې چـي........ پښـتنې....... پـه تـا کـي مرمـۍ لګېـدلې وه او تـا ماتـه غـږ هـم نـهٔ کــوو...... پښــتنې .... پښـــتنې ســـترګي خلاصـــي کـړه........... ځـواب راکـړه........ تـهٔ چـپ ولـي یـې....... پښـتنې څـه خـو ووایـه....... بازیـد پـه داسـي چغـو شـو لکـه ماشـوم چـي د خپـل ګـران ځیـز پسـې هغـه هـم چـي ورک شـوی وي ژاړي........ پښـتنې هـیڅ ځـواب نـهٔ ورکـوو.......... پښـتنه اوس د ځـواب نـهٔ وه.......... هغـه ولاړه خپـل خـان لالـه لـه......... خپلـي مـور نـازولي مـور لـه......... هغـې خپـل ښائسـت...... پیغلتـوب پـر وطـن قربـان کـړ........د پـلار شـمله یـې ټیټـه نـهٔ کـړه....... بلکـي د پـلار شـمله یـې دنګـه کـړه....... د پښـتنې پـه مـخ مسـکا وه......... خـدای خبـر چـي دا مسـکا د څـهٔ وه ؟ پـه دې خو بـه نـهٔ وه چـي دا پر وطـن قربان شـوه ؟ او یـا پـه دې خـو بـه نـهٔ وه چـي د دې سوړ وجود دا وخت د خپل مئین په غېږ کي ؤ.

بازیـد پـه ژړا ځـان بـې حالـه کـړی ؤ. یـو انګرېـز فـوځـي و بـل انګرېزفوځي ته امر وکړ چي،

Shoot him

هغـه ظـالم هـم حکـم پـه ځـای کـړو، بازیـد یـې دوې مرمـۍ یـوه پـه سـر او یـوه پـه مـلا وویشـتو، بازیـد هـم ډېـر زر د پښـتنې سـره یـو ځـای شـو. د بازیـد پـه مـخ هـم مسـکا وه......... یـو انګرېـز فـوځي د اس څخـه راکـوز شـو او دواړه یـې وکتـل چـي ژونـدي خـو بـه نـهٔ وي. چـي یقین یې وشو نو خپل افسر ته یې وویل چي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

Sir, they will gone

انگرېز بېرته په خپل اس کښېنستی، افسر په ټولو غږ کړو چي،

Let's go, we finish our work

د پښتني په وينو رنګ سور وجود په ځمکه پروت ؤ او د بازيد په وينو رنګ سور وجود نيم په ځمکه او سر يې د پښتني په سينه پروت ؤ. دواړه په مسکا وو........... دواړه په ابدي خوب ويده شوي وو.

سهار د کوچيانو يوې کوشنۍ قافلې دوی دواړه خاورو ته وسپارلو......

هلته په بر کلي کي يو سړی د بهادرخان د کور په مخ کي په دار ځوړند ؤ.

د دې سړي ګناه دا وه چي دې سړي خپل زوی له بندي خانې څخه خلاص کړی ؤ او بيا د دهٔ زوی يو انګرېز افسر قتل کړو....... لحاظه دی په دار کړل شو. بر کلی د انګرېزانو په ډېر محفوظه کلا (هېډکوارټر) کي بدل شو. د نور وطن د نيولو دپاره اوس نو انګرېزانو نوي نوي منصوبې پيل کړې. دا وار دوی د خانانو او ملايانو سره سره د وطن و واکدارانو ته لاس واچوو.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library